

СЛУЖБА

НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА ФЕДЕРАЦИЈА

1830

2

Službeni vезnik SR
Makedonije

91001 Skopje
fab

JA

„СЛУЖБЕН ЛИСТ НА СФРЈ“ излегува во издание на српскохрватски односно хрватскоосрпски словенечки македонски, албански и унгарски јазик. — Оплаќа според тарифата — Жиро-сметка кај Службата на општественото книговодство 66902-693-1125

Петок, 5 август

БЕЛГРАД

БРОЈ 40

ГОД. XXXIII

Претплата за 1977 година изнесува 550 динари. — Редакција: Улица Јована Ристика бр. 1. Пошт. Факс 226 — Телефон: Централна 650-163; Уредакциско 651-845; Служба за претплата 651-732; Комерцијален сектор 651-6713
Телефакс 11756

549.

Врз основа на член 35 став 3, член 36 став 2 и член 57 став 1 од Законот за книговодството („Службен лист на СФРЈ“, бр. 58/76), Сојузниот извршен совет донесува

УРЕДБА

ЗА КОНТНИОТ ПЛАН И ЗА БИЛАНСИТЕ ЗА МЕСНИТЕ ЗАЕДНИЦИ

Член 1

Месните заедници водат книговодство според системот на единствените сметки пропишани со Контниот план за месните заедници, што е отпечатен кон оваа уредба и е нејзин составен дел.

Член 2

Средствата и изворите на средствата, промените на средствата и на изворите на средствата, приходите и расходите и распоредот на приходите месните заедници ги искажуваат на соодветните синтетички сметки (трицифрени конта) пропишани во Контниот план за месните заедници.

Сметките пропишани со Контниот план за месните заедници, месните заедници ги расчленуваат на аналитички сметки според своите потреби и потребите на општествено-политичката заедница.

Член 3

Состојбата на средствата и на изворите на средствата месните заедници ја искажуваат на Образецот Биланс на состојбата на _____ 19____ година, што е отпечатен кон оваа уредба и е нејзин составен дел.

Член 4

Приходите и расходите и распоредот на приходите месните заедници ги искажуваат на Образецот Приходи и расходи во текот на годината — Биланс на приходите и на расходите од 1 јануари до _____ 19____ година, што е отпечатен кон оваа уредба и е нејзин составен дел.

Член 5

Состојбата на средствата и на изворите на средствата на почетокот на годината, промените на средствата и на изворите на средствата во текот на годината и состојбата на средствата и на изворите на средствата на крајот на годината, месните заедници ги искажуваат на Образецот Заклучен лист на _____ 19____ година, што е отпечатен кон оваа уредба и е нејзин составен дел.

Член 6

Утврдувањето на приходите и на расходите во текот на годината (периодична пресметка) месните заедници го вршат на Образецот Приходи и расходи во текот на годината — Биланс на приходите и на расходите од 1 јануари до _____ 19____ година, од член 4 на оваа уредба.

По исклучок од одредбата на став 1 од овој член, месните заедници нема да ги утврдуваат приходите и расходите за периодот јануари — јуни 1977 година.

Член 7

Утврдувањето на состојбата на средствата и на изворите на средствата и утврдувањето на приходите и на расходите за деловната година (завршна сметка) месните заедници ги вршат на обрасците: Биланс на состојбата на _____ 19____ година, Приходи и расходи во текот на годината — Биланс на приходите и на расходите од 1 јануари до _____ 19____ година и на Заклучен лист на _____ 19____ година од чл. 3 до 5 на оваа уредба.

Член 8

Образецот Биланс на состојбата на _____ 19____ година и Образецот Приходи и расходи во текот на годината — Биланс на приходите и на расходите од 1 јануари до _____ 19____ година, Службата на општественото книговодство на Југославија ќе ги приспособи за механографска обработка.

Член 9

Месните заедници ќе го усогласат водењето на книговодството со одредбите од оваа уредба најдоцна до 31 декември 1977 година.

Член 10

Оваа уредба влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Е. п. бр. 629

28 јули 1977 година

Белград

Сојузен извршен совет

Потпретседател,
д-р Берислав Шефер, с. р.

КОНТЕН ПЛАН ЗА МЕСНИТЕ ЗАЕДНИЦИ

КЛАСА 0: ОСНОВНИ СРЕДСТВА, ДОЛГОРОЧНИ ПЛАСМАНИ И СРЕДСТВА ЗА ПОСЕБНИ НАМЕНИ

00 — Основни средства во употреба

- 000 — Земјишта
- 002 — Градежни објекти
- 003 — Опрема
- 008 — Други основни средства

01 — Основни средства во стопанството

- 010 — Издвоени парични средства за инвестиции

- 011 — Побарувања за аванси по основ на инвестиции
- 012 — Побарувања по основ на заедничка изградба на основни средства
- 014 — Инвестиции во тек — градежни објекти
- 015 — Инвестиции во тек — опрема
- 016 — Инвестиции во тек — друго
- 02 — Исправка на вредноста на основните средства**
- 022 — Исправка на вредноста на градежните објекти
- 023 — Исправка на вредноста на опремата
- 028 — Исправка на вредноста на другите основни средства
- 03 — Здружени средства**
- 030 — Здружени средства во ОЗТ
- 031 — Здружени средства во други СИЗ
- 035 — Здружени средства кај други КОС
- 04 — Други долгорочни пласмани**
- 040 — Долгорочни депозити
- 041 — Побарувања по долгорочни кредити
- 045 — Вложени средства во банки и во други финансиски организации
- 048 — Други долгорочни пласмани
- 05 — Средства на резервите**
- 050 — Парични средства на резервите
- 055 — Побарувања од средствата на резервите
- 06 — Средства на солидарноста**
- 060 — Парични средства на солидарноста
- 065 — Побарувања од средствата на солидарноста
- 07 — Средства за други намени**
- 070 — Парични средства за други намени
- 075 — Побарувања од средствата за други намени
- 09 — Средства кои од употреба и непокриени расходи**
- 090 — Трајно неупотребливи основни средства
- 091 — Исправка на вредноста на трајно неупотребливите основни средства
- 092 — Запрени инвестиции
- 093 — Сомнителни и спорни побарувања
- 094 — Исправка на вредноста на сомнителните и спорните побарувања
- 095 — Непокриени расходи
- КЛАСА 1: ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПОБАРУВАЊА**
- 10 — Парични средства**
- 100 — Жиро-сметка
- 101 — Благајна
- 102 — Девизни средства
- 103 — Отворени акредитиви
- 108 — Други парични средства
- 11 — Хартии од вредност — инструменти за плаќање**
- 110 — Чекови
- 111 — Меници
- 118 — Други хартии од вредност
- 12 — Побарувања по основ на придонеси**
- 120 — Побарувања по основ на придонес од доход
- 122 — Побарувања по основ на самопридонес
- 128 — Побарувања по основ на други придонеси
- 13 — Побарувања по основ на непокриени расходи**
- 130 — Побарувања по основ на непокриени расходи
- 14 — Други побарувања**
- 140 — Побарувања за аванси
- 142 — Побарувања од СИЗ
- 143 — Побарувања од ОПЗ
- 144 — Побарувања од други КОС
- 147 — Побарувања по основ на повеќе платени даноци и придонеси од приходи
- 148 — Други побарувања
- 15 — Краткорочни пласмани**
- 150 — Краткорочни депозити
- 151 — Побарувања по краткорочни кредити
- 153 — Здружени средства во ОЗТ
- 154 — Здружени средства во други СИЗ
- 156 — Здружени средства во банки и други финансиски организации
- 157 — Здружени средства кај други КОС
- 158 — Други краткорочни пласмани
- 16 — Финансиски и пресметковни односи во рамките на месната заедница**
- 160 — Побарувања од работната заедница
- 168 — Други побарувања од односите во рамките на месната заедница
- 19 — Активни временски разграничувања**
- 195 — Наплатени приходи
- 196 — Пренесен вишок на приходи од претходната година
- 198 — Други активни временски разграничувања
- КЛАСА 2: ТЕКОВНИ ОБВРСКИ**
- 20 — Обврски по запрени даноци и придонеси**
- 200 — Обврски по запрени даноци и придонеси
- 21 — Обврски по инструменти за плаќање**
- 210 — Обврски по чекови
- 211 — Обврски по меници
- 218 — Обврски по други инструменти за плаќање

- 22 — Обврски спрема добавувачи**
- 220 — Добавувачи
 - 224 — Обврски за нефактурирани стоки и услуги
 - 225 — Добавувачи-граѓани
- 23 — Други обврски**
- 230 — Обврски за аванси
 - 237 — Обврски по основ на помалку платени даноци и придонеси од приходи
 - 238 — Други обврски
- 25 — Обврски по основ на лични расходи**
- 250 — Обврски по основ на лични расходи
- 26 — Финансиски и пресметковни односи во рамките на месната заедница**
- 260 — Обврски спрема работната заедница
 - 268 — Други обврски од односите во рамките на месната заедница
- 28 — Обврски по запрени даноци и придонеси на лични расходи**
- 280 — Обврски по запрени даноци и придонеси на лични расходи
- 29 — Пасивни временски разграничувања**
- 295 — Пресметковни приходи
 - 296 — Дел од вишокот на приходи за пренос во наредната година
 - 298 — Други пасивни временски разграничувања
- КЛАСА 3: МАТЕРИЈАЛИ И СИТЕН ИНВЕНТАР**
- 31 — Залихи на материјали**
- 310 — Залихи на материјали
- 35 — Ситен инвентар на залиха**
- 350 — Ситен инвентар на залиха
- 36 — Ситен инвентар во употреба**
- 360 — Ситен инвентар во употреба
 - 361 — Исправка на вредноста на ситниот инвентар во употреба
- КЛАСА 4: РАСХОДИ**
- 40 — Материјални расходи и амортизација**
- 400 — Материјали
 - 401 — Потрошена енергија
 - 402 — Производствени услуги од други
 - 403 — Непроизводствени услуги од други
 - 404 — Издатоци за репрезентација
 - 406 — Амортизација
 - 408 — Други материјални расходи
- 41 — Други расходи**
- 410 — Надомести за банкарски услуги
 - 411 — Надомести за услуги на службата на општественото книговодство во платниот промет
- 412 — Камати на кредити
 - 413 — Премии за осигурување
 - 414 — Дневници за службени патувања
 - 416 — Отплати на кредити и заеми
 - 418 — Други расходи
- 43 — Пренесени средства**
- 430 — Средства за други месни заедници
 - 431 — Средства за СИЗ
 - 434 — Средства за други КОС
- 46 — Лични расходи, средства за работната заедница, даноци и придонеси и други наменски средства**
- 460 — Лични расходи
 - 461 — Средства за работната заедница
 - 463 — Даноци и придонеси од приходи
 - 465 — Средства за инвестиции
 - 466 — Помошти и дотации на други организации
 - 468 — Надомести и помошти на работни луѓе и граѓани
- 49 — Распоред на расходите**
- 490 — Распоред на расходите
- КЛАСА 5: СЛОБОДНА**
- КЛАСА 6: СЛОБОДНА**
- КЛАСА 7: ПРИХОДИ**
- 70 — Пренесен дел од вишокот на приходи од претходната година**
- 700 — Пренесен дел од вишокот на приходи од претходната година
- 71 — Приходи од придонеси**
- 710 — Приходи од самопридонеси
 - 711 — Приходи од придонеси од доходот
 - 718 — Приходи од други придонеси
- 72 — Приходи од општествено-политичките заедници и други заедници**
- 720 — Приходи од буџетот на ОПЗ
 - 721 — Приходи од СИЗ
 - 728 — Приходи од други КОС
- 73 — Приходи од сопствена дејност**
- 730 — Приходи од вршење на стопанска дејност
 - 731 — Приходи од вршење на вонстопанска дејност
 - 738 — Други приходи од сопствена дејност
- 76 — Други приходи**
- 760 — Приходи од камати
 - 762 — Приходи по основ на солидарност
 - 768 — Други приходи

79 — Распоред на приходите

790 — Распоред на приходите

КЛАСА 8: ФИНАНСИСКИ РЕЗУЛТАТ**80 — Вишок на приходи**

800 — Вишок на приходи

809 — Распоред на вишокот на приходи

82 — Распоред на вишокот на приходи

820 — Дел од вишокот на приходи за деловниот фонд

821 — Дел од вишокот на приходи за резервниот фонд

822 — Дел од вишокот на приходи за фондот на солидарноста

823 — Дел од вишокот на приходи за другите фондови

824 — Дел од вишокот на приходи за пренос во наредната година

89 — Непокриени расходи

890 — Непокриени расходи

899 — Покритие на расходите

КЛАСА 9: ИЗВОРИ НА ДОГОВОРНИ СРЕДСТВА**90 — Фонд на основните и обртните средства**

900 — Деловен фонд

91 — Здружени средства

910 — Здружени средства на ОЗТ

911 — Здружени средства на СИЗ

916 — Здружени средства на други КОС

917 — Здружени средства на населението

92 — Други долгорочни обврски

920 — Обврски по долгорочни кредити

920 — Други долгорочни обврски

93 — Краткорочни извори на средства

930 — Обврски по краткорочни кредити

938 — Други краткорочни обврски

95 — Извори на средствата на резервите

950 — Резервен фонд

958 — Други извори на средствата на резервите

96 — Извори на средствата на солидарноста

960 — Фонд на солидарноста

968 — Други извори на средства на солидарноста

97 — Извори на средства за други намени

970 — Други фондови

978 — Други извори на средствата за други намени

99 — Вонбилансна евиденција

990 — 999 — Слободни конта

ЗАБЕЛЕШКА:

Кратенките употребени во овој контен план ги имаат следните значења:

- 1) ОЗТ — организација на здружениот труд
- 2) СИЗ — самоуправна интересна заедница
- 3) ОПЗ — општествено-политичка заедница
- 4) КОС — корисник на општествени средства

Месна заедница: _____

БИЛАНС НА СОСТОЈБАТА
НА _____ 19____ ГОДИНА

А К Т И В А

Реден број	Конто	Позиција	Износ	
			на претходната година	на тековната година
1	2	3	4	5

А. ДЕЛОВНИ СРЕДСТВА**I. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И СРЕДСТВА ВО ПРЕСМЕТКА****а) Парични средства**

1	100	Жиро-сметка
2	101	Благајна
3	102	Девизни средства
4	103	Отворени акредитиви
5	108	Други парични средства

б) Хартии од вредност

6	110	Чекови
7	111	Меници
8	118	Други хартии од вредност

1	2	3	4	5
		в) Побарувања		
9	120	Побарувања по основ на придонес од доход		
10	122	Побарувања по основ на самопридонес		
11	128	Побарувања по основ на други придонеси		
12	130	Побарувања по основ на непокриени расходи		
13	140	Побарувања за аванси		
14	142	Побарувања од СИЗ		
15	143	Побарувања од ОПЗ		
16	144	Побарувања од други КОС		
17	147	Побарувања по основ на повеќе платени даноци и придонеси од приходи		
18	148	Други побарувања		
		г) Средства во пресметка		
19	160	Побарувања од работната заедница		
20	163	Други побарувања од односите во рамките на месната заедница		
		д) Активни временски разграничувања		
21	195	Наплатени приходи		
22	196	Пренесен вишок на приходи од претходната година		
23	198	Други активни временски разграничувања		
		II. ЗАЛИХИ		
24	310	Залихи на материјали		
25	350	Ситен инвентар на залиха		
26	360	Ситен инвентар во употреба		
	361			
		III. ПЛАСМАНИ ОД ДЕЛОВНИТЕ СРЕДСТВА		
		а) Краткорочни пласмани		
27	150	Краткорочни депозити		
28	151	Побарувања по краткорочни кредити		
29	153	Здружени средства во ОЗТ		
30	154	Здружени средства во СИЗ		
31	156	Здружени средства во банки и во други финансиски организации		
32	157	Здружени средства кај други КОС		
33	158	Други краткорочни пласмани		
		б) Долгорочни пласмани		
34	030	Здружени средства во ОЗТ		
35	031	Здружени средства во СИЗ		
36	033	Здружени средства кај други КОС		
37	040	Долгорочни депозити		
38	041	Побарувања по долгорочни кредити		
39	045	Вложени средства во банки и во други финансиски организации		
40	048	Други долгорочни пласмани		
		IV. ОСНОВНИ СРЕДСТВА		
		а) Основни средства во употреба		
41	000	Земјишта		
42	002	Градежни објекти		
43	003	Опрема		
44	008	Други основни средства		
45		ВКУПНО ОСНОВНИ СРЕДСТВА ВО УПОТРЕБА ПО НАБАВНАТА ВРЕДНОСТ (ред. бр. 41 до 44)		

1	2	3	4	5
46	022	Исправка на вредноста на градежните објекти		
47	023	Исправка на вредноста на опремата		
48	028	Исправка на вредноста на другите основни средства		
49		ВКУПНО ИСПРАВКА НА ВРЕДНОСТА НА ОСНОВНИТЕ СРЕДСТВА (ред. бр. 46 до 48)		
50		ВКУПНО ОСНОВНИ СРЕДСТВА ПО СЕГАШНАТА ВРЕДНОСТ (ред. бр. 45 минус ред. бр. 49)		
		б) Основни средства во подготовка		
51	010	Издвоени парични средства за инвестиции		
52	011	Побарувања за аванси по основ на инвестиции		
53	012	Побарувања по основ на заедничка изградба на основни средства		
54	014	Инвестиции во тек — градежни објекти		
55	015	Инвестиции во тек — опрема		
56	016	Инвестиции во тек — друго		
		в) Деловни средства во употреба		
57	090, 091	Трајно неупотребливи основни средства		
58	092	Запрени инвестиции		
59	093, 094	Сомнителни и спорни побарувања		
60	095	Непокриени расходи		
		Б. СРЕДСТВА НА РЕЗЕРВИТЕ		
61	050	Парични средства на резервите		
62	055	Побарувања од средствата на резервите		
		В. СРЕДСТВА НА СОЛИДАРНОСТА		
63	060	Парични средства на солидарноста		
64	065	Побарувања од средствата на солидарноста		
		Г. СРЕДСТВА ЗА ДРУГИ НАМЕНИ		
65	070	Парични средства за други намени		
66	075	Побарувања од средствата за други намени		
		ВКУПНА АКТИВА		
		АКТИВНИ КОНТА НА ВОНБИЛАНСНАТА ЕВИДЕНЦИЈА		

ПАСИВА

1	2	3	4	5
		А. ИЗВОРИ НА ДЕЛОВНИ СРЕДСТВА		
		И. ТРАЈНИ ИЗВОРИ НА ДЕЛОВНИ СРЕДСТВА		
67	900	Деловен фонд		
		II. ДОЛГОРОЧНИ ИЗВОРИ НА ДЕЛОВНИ СРЕДСТВА		
68	910	Здружени средства на ОЗТ		
69	911	Здружени средства на СИЗ		

1	2	3	4	5
70	916	Здружени средства на други КОС		
71	917	Здружени средства на населението		
72	920	Обврски по долгорочни кредити		
73	928	Други долгорочни обврски		

III. КРАТКОРОЧНИ ИЗВОРИ НА ДЕЛОВНИ СРЕДСТВА

а) Краткорочни обврски

74	930	Обврски по краткорочни кредити
75	938	Други краткорочни обврски

б) Тековни обврски

76	200	Обврски по запрени даноци и придонеси
77	210	Обврски по чекови
78	211	Обврски по меници
79	218	Обврски по други инструменти за плаќање
80	220	Добавувачи
81	224	Обврски за нефактурирани стоки и услуги
82	225	Добавувачи-граѓани
83	230	Обврски за аванси
84	237	Обврски по основ на помалку платени даноци и придонеси од приходи
85	238	Други обврски
86	250	Обврски по основ на лични расходи
87	280	Обврски по основ на запрени даноци и придонеси на лични расходи

в) Средства во пресметка

88	260	Обврски спрема работната заедница
89	268	Други обврски од односите во рамките на месната заедница

г) Пасивни временски разграничувања

90	295	Пресметани приходи
91	296	Дел од вишокот на приходи за пренос во наредната година
92	298	Други пасивни временски разграничувања

Б. ИЗВОРИ НА СРЕДСТВАТА НА РЕЗЕРВИТЕ

93	950	Резервен фонд
94	958	Други извори на средствата на резервите

В. ИЗВОРИ НА СРЕДСТВАТА НА СОЛИДАРНОСТА

95	960	Фонд на солидарноста
96	968	Други извори на средствата на солидарноста

Г. ИЗВОРИ НА СРЕДСТВАТА ЗА ДРУГИ НАМЕНИ

97	970	Други фондови
98	978	Други извори за други намени

ВКУПНО ПАСИВА

ПАСИВНИ КОНТА НА ВОНБИЛАНСНАТА ЕВИДЕНЦИЈА

ЗАБЕЛЕШКА:

Кратенките употребени во овој образец ги имаат следните значења:

- 1) ОЗТ — организација на здружениот труд
- 2) СИЗ — самоуправна интересна заедница
- 3) ОПЗ — општествено-политичка заедница
- 4) КОС — корисник на општествени средства

Месна заедница: _____

ПРИХОДИ И РАСХОДИ ВО ТЕКОТ НА ГОДИНАТА — БИЛАНС НА ПРИХОДИТЕ И НА РАСХОДИТЕ ОД 1 ЈАНУАРИ ДО _____ 19— ГОДИНА

Реден број	Конто	Елементи	Износ	
			на претходната година	на тековната година
1	2	3	4	5
А. УТВРДУВАЊЕ НА ФИНАНСИСКИОТ РЕЗУЛТАТ				
I. РАСХОДИ				
а) Материјални расходи и амортизација				
1	400	Материјал		
2	401	Потрошена енергија		
3	402	Производствени услуги од други		
4	403	Непроизводствени услуги од други		
5	405	Издатоци за репрезентација		
6	406	Амортизација		
7	408	Други материјални расходи		
8		Вкупно (ред. бр. 1 до 7)		
б) Други расходи				
9	410	Надомести за банкарски услуги		
10	411	Надомести за услуги на службата на општественото книговодство во платниот промет		
11	412	Камати на кредити		
12	413	Премии за осигурување		
13	414	Дневници за службени патувања		
14	416	Отплати на кредити и заеми		
15	418	Други расходи		
16		Вкупно (ред. бр. 9 до 15)		
в) Пренесени средства				
17	430	Средства за други месни заедници		
18	431	Средства на СИЗ		
19	434	Средства за други КОС		
		Вкупно (ред. бр. 17 до 19)		
г) Лични расходи, средства за работната заедница, даноци и придонеси и други наменски средства				
21	460	Лични расходи		
22	461	Средства за работната заедница		
23	463	Даноци и придонеси од приходи		
24	465	Средства за инвестиции		
25	466	Помошти и дотации на други организации		
26	468	Надомести и помошти на работните луѓе и граѓани		
27		Вкупно (ред. бр. 21 до 26)		
28		ВКУПНО (ред. бр. 8+16+20+27)		
29		ВИШОК НА ПРИХОДИ (реден број 48 минус реден број 28)		
30		ВКУПНО (реден број 28 плус реден број 29 = реден број 48)		

1	2	3	4	5
II. ПРИХОДИ				
а) Пренесен дел од вишокот на приходи од претходната година				
31	700	Пренесен дел од вишокот на приходи од претходната година		
б) Приходи од придонеси				
32	710	Приходи од самопридонеси		
33	711	Приходи од придонеси од доход		
34	718	Приходи од други придонеси		
35		Вкупно (ред. бр. 32 до 34)		
в) Приходи од општествено-политичките заедници и од други заедници				
36	720	Приходи од буџетот на ОПЗ		
37	721	Приходи од СИЗ		
38	728	Приходи од други КОС		
39		Вкупно (ред. бр. 36 до 38)		
г) Приходи од сопствената дејност				
40	730	Приходи од вршење на стопанска дејност		
41	731	Приходи од вршење на вонстопанска дејност		
42	738	Други приходи од сопствена дејност		
43		Вкупно (ред. бр. 40 до 42)		
д) Други приходи				
44	760	Приходи од камати		
45	762	Приходи по основ на солидарност		
46	768	Други приходи		
47		Вкупно (ред. бр. 44 до 46)		
48		ВКУПНО (ред. бр. 31+35+39+43+47)		
49		НЕПОКРИЕНИ РАСХОДИ (реден број 28 минус реден број 48)		
50		ВКУПНО (реден број 48 плус реден број 49 = реден број 28)		
B. РАСПОРЕД НА ВИШКОТ НА ПРИХОДИ				
I. РАСПОРЕД НА ВИШКОТ НА ПРИХОДИ				
51	820	Дел од вишокот на приходи за деловниот фонд		
52	821	Дел од вишокот на приходи за резервниот фонд		
53	822	Дел од вишокот на приходи за фондот на солидарноста		
54	823	Дел од вишокот на приходи за други фондови		
55	824	Дел од вишокот на приходи за пренос во наредната година		
56		ВКУПНО (ред. бр. 51 до 55)		
II. ВИШОК НА ПРИХОДИ				
57	800	Вишок на приходи (реден број 57 = реден број 29)		
B. НЕПОКРИЕНИ РАСХОДИ И НИВНО ПОКРИТИЕ				
I. ПОКРИТИЕ НА РАСХОДИТЕ				
58	899	Покритие на расходите без обврска за враќање		
59	095	Непокриени расходи		
60		ВКУПНО (ред. бр. 58 и 59 = реден број 61)		

1	2	3	4	5
II. НЕПОКРИЕНИ РАСХОДИ				
61	890	Непокриени расходи (реден број 61 = реден број 49)		

Раководител на книговодството,

Претседател,

ЗАБЕЛЕШКА:

Кратенките употребени во овој образец ги имаат следните значења:

- 1) СОК — служба на општественото книговодство
- 2) СИЗ — самоуправна интересна заедница
- 3) ОПЗ — општествено-политичка заедница
- 4) КОС — корисник на општествени средства

Месна заедница: _____

ЗАКЛУЧЕН ЛИСТ

НА _____ 19____ ГОДИНА

Реден број	Ознака на конто	НАИМЕНУВАЊЕ	Почетна состојба на 1 јануари 19____ година		Промет од 1 ја- нуари 19____ г. до 19____ г. без почетната состојба		Вкупен промет од 1 јануари 19____ г. до _____ 19____ г.		Салдо	
			должи	побарува	должи	побарува	должи	побарува	должи	побарува
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

Раководител на книговодството,

Претседател,

550.

Врз основа на член 51 став 3 од Законот за прометот на стоки и услуги со странство („Службен лист на СФРЈ“, бр. 15/77), Сојузниот извршен совет донесува

УРЕДБА**ЗА ИЗДАВАЊЕ НА УВЕРЕНИЈА И ЗА ЗАВЕРУВАЊЕ НА ИСПРАВИ ШТО ГИ ПРИДРУЖУВААТ СТОКИТЕ ПРИ ИЗВОЗОТ****I. ОПШТИ ОДРЕДБИ****Член 1**

Издавањето на уверенијата и заверувањето на исправите од член 51 на Законот за прометот на сто-

ки и услуги со странство се вршат на начинот и под условите што се пропишани со оваа уредба.

Член 2

Под уверенија од член 1 на оваа уредба се подразбираат:

- 1) уверението за југословенското потекло на стоките;
- 2) уверението за фактите за кои Стопанската комора на Југославија (член 27 став 1 од Законот за здружување на организациите на здружен труд во општи здруженија и во Стопанската комора на Југославија — „Службен лист на СФРЈ“, бр. 54/76), стопанските комори на републиките, стопанските комори на автономните покраини и регионалните, односно основните стопански комори водат евиденција;
- 3) уверението за виша сила;
- 4) уверението за потеклото на стоките од трета земја;

5) уверението за стоките што се увезуваат заради извоз (работа на посредување во надворешнотрговскиот промет;

6) уверението за директна пратка (уверение дека стоките преминале преку царинското подрачје на Југославија — транзит и дека биле под царински надзор.)

Уверението од точка 6 став 1 на овој член го издава царинскиот орган, кој според одредбите на Царинскиот закон („Службен лист на СФРЈ“, бр. 10/76), врши надзор над стоките во транзит.

Стопанската комора на Југославија определува кои уверенија од точ. 1 до 5 став 1 од овој член ги издаваат стопанските комори на републиките, стопанските комори на автономните покраини и регионалните, односно основните стопански комори.

Член 3

Како заверување на исправите од член 1 на оваа уредба се смета заверувањето на фактурите и на другите исправи што ги придружуваат стоките при извозот и кое се врши во смисла на член 27 став 2 од Законот за здружување на организациите на здружен труд во општи здруженија и во Стопанската комора на Југославија.

II. ИЗДАВАЊЕ НА УВЕРЕНИЈА И ЗАВЕРУВАЊЕ НА ИСПРАВИ

1. Издавање на уверение за југословенско потекло на стоките

Член 4

Уверение за југословенско потекло на стоките (член 2 став 1 точка 1) се издава на писмено барање од организација на здружен труд.

Кон барањето од став 1 на овој член организацијата на здружен труд е должна да приложи и пополнет образец на уверението за југословенско потекло на стоките.

Член 5

Образецот на писменото барање и образецот на уверението за југословенско потекло на стоките (член 4) се еднообразни за целата територија на Југославија.

Член 6

Како стоки од југословенско потекло, во смисла на оваа уредба, се сметаат стоки што во целост се произведени во Југославија, и тоа:

- 1) минерални производи извадени од земјината почва и од морското дно на Југославија;
- 2) растителни производи обрани во Југославија и производи на шумарство;
- 3) жив добиток оплоден и одгледан во Југославија;
- 4) производи добиени од жив добиток од точка 3 на овој член;
- 5) производи од лов и риболов во Југославија;
- 6) производи на морско рибарење и други производи од морето што се извадени со југословенски бродови;
- 7) производи произведени на југословенски бродови — фабрики, исклучиво од производите од точка 6 на овој член;
- 8) употребени артикли кои служат само за регенерација на суровини собрани во Југославија;
- 9) отпадоци од индустриско производство во Југославија;
- 10) стоки произведени во Југославија исклучиво од производите од точ. 1 до 9 на овој член.

Член 7

Како стоки од југословенско потекло се сметаат и стоките што се произведени во Југославија од увезени стоки, ако на увезените стоки е извршена про-

мена која суштествено ги менува нивните првобитни својства.

Се смета дека суштествено се променети првобитните својства на стоките во смисла на став 1 од овој член:

1) ако увезените стоки се распоредуваат во еден тарифен број, односно став на Царинската тарифа, а новопроизведените стоки — во друг тарифен број, односно став на Царинската тарифа, или

2) ако додатната вредност на увезените стоки изнесува најмалку 50%, односно оној процент од вкупната вредност на новопроизведените стоки што е определен од земјата во која се увезуваат стоките.

При утврдувањето на додатната вредност во смисла на точка 2 став 2 од овој член, како основ се зема цената на увезените стоки во однос на цената на новопроизведените стоки, а паритетот франско фабрика.

Член 8

Не се смета дека се суштествено променети првобитните својства на стоките (член 7) ако на стоките се извршени следните работи:

- 1) пакување и препакнување без оглед каде е произведена амбалажата;
- 2) делење на поголеми количини на помали количини;
- 3) сортирање, класирање, исплакнување, поделба со сечење и ставање во шишиња;
- 4) етикетање и обележување;
- 5) операција заради конзервирање на стоките за транспорт, односно складирање;
- 6) слагање по групи.

Член 9

По исклучок од одредбите на чл. 6 и 7 од оваа уредба уверение за југословенско потекло на стоките може да се издаде и за стоки кои по барање од странскиот партнер мораат да исполнуваат определени услови.

По исклучок од одредбите на чл. 4 и 5 од оваа уредба, уверение за југословенско потекло на стоките од став 1 на овој член се издава на писмено барање од организација на здружен труд, кон кое организацијата на здружен труд е должна да приложи писмена изјава од производителот дека стоките се од југословенско потекло. Организацијата на здружен труд што склучила работа на изведување инвестициони работи во странство наместо писмена изјава од производителот кон барањето може да поднесе своја писмена изјава дека стоките се од југословенско потекло.

2. Издавање на други уверенија

Член 10

Уверенијата од член 2 став 1 точ. 3 до 5 на оваа уредба се издаваат на писмено барање од организацијата на здружен труд која кон барањето ги приложува следните исправи:

1) за уверение за виша сила — писмена потврда за случајот на виша сила, издадена од надлежниот орган на општината на чија територија случајот на виша сила се случил;

2) за уверение за потеклото на стоките од трета земја — оригинално уверение за потеклото на стоките од земјата на потеклото издадено од надлежниот орган на таа земја и, по потреба, заверено од дипломатското, односно конзуларното претставништво на Социјалистичка Федеративна Република Југославија во таа земја;

3) за уверение за стоките што се увезуваат заради извоз (работа на посредување во надворешнотрговскиот промет) — заверен препис на одобреното за вршење работи на посредување во надворешнотрговскиот промет.

Член 11

Уверението за директна пратка на стоки од член 2 став 2 на оваа уредба го издава, на барање од странскиот увозник, влезната, односно излезната царинарница.

Како директна пратка, во смисла на оваа уредба, се смета превоз на стоки преку територијата на Југославија (транзит), со претовар или со привремено складирање односно без претовар или привремено складирање ако стоките остануваат под царински надзор во превозот и не се пуштаат во промет, односно не се пуштаат во потрошувачка.

Со стоките од став 1 на овој член не можат да се вршат други манипулации освен истовар или натовар, делење на стоките на помали количини или други дејствија кои се потребни стоките да се зачуваат од расипување или оштетување.

Член 12

Стопанската комора на Југославија како и стопанските комори овластени во смисла на член 51 од Законот за прометот на стоки и услуги од странство (во натамошниот текст: овластените комори), вршат проверување на точноста на податоците наведени во исправите од чл. 4 и 9 став 2 на оваа уредба.

Стопанската комора на Југославија и овластените комори можат, по потреба, од подносителот на барањето за издавање на уверенијата од чл. 4 и 9 став 2 на оваа уредба да бараат дополнителни исправи, можат да ја проверуваат точноста на податоците наведени во тие исправи и преку стручни лица овластени од нив (контролори) да вршат увид во финансиската и друга документација и во производството на стоки, во врска со издавањето на уверението за југословенско потекло на стоките.

Податоците во исправите и другите податоци од ст. 1 и 2 на овој член се сметаат како доверливи.

Стопанската комора на Југославија, во спогодба со овластените комори, утврдува која најмала стручна подготовка мораат да ја имаат стручните лица (контролорите) од став 2 на овој член.

Член 13

Стопанската комора на Југославија, овластените комори и организациите на здружен труд — подносителите на барањата, се должни уверенијата од член 4, копиите на уверенијата од член 9 и другите исправи од член 12 став 2 на оваа уредба да ги чуваат две години од денот на нивното издавање.

Царинскиот орган што врши надзор над стоките во транзит е должен уверенијата и другите исправи од член 11 на оваа уредба да ги чува две години од денот на нивното издавање.

Член 14

Уверението од член 4 на оваа уредба организацијата на здружен труд е должна да го поднесе кон царинската декларација при извозот на стоките.

Царинскиот орган е должен при царинењето на стоките да провери дали фактичната состојба на стоките им одговара на податоците од уверението од став 1 на овој член.

Ако царинскиот орган утврди дека фактичната состојба на стоките не им одговара на податоците од уверението, царинарницата со решение ќе определи кои исправи и документација извозникот треба да ги поднесе за тие стоки.

Ако извозникот во рок од 15 дена од денот на правосилното решение од став 3 на овој член не ги поднесе исправите и документацијата наведени во тоа решение, царинарницата ќе му го одземе уверението на извозникот и ќе го достави до овластената комора што го издала уверението.

Член 15

Стопанската комора на Југославија и овластените комори, како и царинските органи што орга-

низираат царинска контрола во смисла на чл. 12 и 14 од оваа уредба остваруваат соодветна соработка со царинските органи на земјата во која се извезуваат стоките што ги придружуваат уверенијата издадени во смисла на оваа уредба.

3. Заверување на исправи**Член 16**

Исправите од член 3 на оваа уредба се заверуваат врз основа на писмено барање од организацијата на здружен труд.

4. Надомест за издавање на уверенија и за заверување на исправи**Член 17**

Стопанската комора на Југославија и овластените комори, во согласност со своите статuti, од подносителите на барањата за издавање на уверенија односно за заверување на исправите од чл. 4, 9, 10 и 16 на оваа уредба можат да го наплатуваат износот утврден со нивните општи акти.

Член 18

Сојузната дирекција за промет и резерви на производи со посебна намена (во натамошниот текст: Дирекцијата), за работите што ги врши таа, ги издава уверенијата од член 2 став 1 точ. 1 до 5 на оваа уредба и ги заверува исправите што ги придружуваат стоките при извозот.

По исклучок, уверенијата од став 1 на овој член за работите што ги врши Дирекцијата ги издава Стопанската комора на Југославија врз основа на барања од Дирекцијата. Кон барањето Дирекцијата не приложува друга документација.

III. КАЗНЕНИ ОДРЕДБИ**Член 19**

Со парична казна од 20.000 до 500.000 динари ќе се казни за стопански престап организација на здружен труд:

1) ако даде неточни податоци во писмено барање, писменатата изјава, образецот на уверението или во документацијата во врска со издавањето на уверението (чл. 4, 9 и 10);

2) ако даде неточни податоци во исправата што се заверува (член 16);

3) ако го употреби уверението од чл. 4, 9 и 10 на оваа уредба или заверените исправи од член 16 на оваа уредба кои не ѝ одговараат на фактичната состојба во поглед на стоките што се извезуваат.

За дејствие од став 1 на овој член ќе се казни со парична казна од 1.500 до 30.000 динари и одговорното лице во организацијата на здружен труд.

IV. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ**Член 20**

Одредбите на оваа уредба се однесуваат на работи на извоз што ќе се склучуваат и ќе ѝ се пријават на банката од денот на влегувањето во сила на оваа уредба.

Член 21

Стопанската комора на Југославија ќе го определи начинот на издавање и формите на уверенијата од чл. 4, 9 и 10 на оваа уредба и начинот на заверување на исправите од член 16 на оваа уредба.

Сојузната управа за царини дава упатства за издавање на уверението од член 11 на оваа уредба.

Член 22

Со денот на влегувањето во сила на оваа уредба престанува да важи Уредбата за издавање на уверенија и за заверување на исправи што ги следат стоките при извозот („Службен лист на СФРЈ“, број 29/71).

Член 23

Оваа уредба влегува во сила на 1 јануари 1978 година.

Е. п. бр. 635
28 јули 1977 година
Белград

Сојузен извршен совет

Потпретседател,
д-р **Берислав Шефер**, с. р.

551.

Врз основа на член 69 од Законот за прометот на стоки и услуги со странство („Службен лист на СФРЈ“, бр. 15/77), Сојузниот извршен совет донесува

УРЕДБА**ЗА ДЕЛОВНО-ТЕХНИЧКА СОРАБОТКА СО СТРАНСКИ ФИРМИ ВО СЛОБОДНИТЕ ЦАРИНСКИ ЗОНИ****Член 1**

Деловно-техничка соработка во слободните царински зони (во натамошниот текст: зоната), помеѓу организациите на здружен труд регистрирани за вршење на лучки и пристанишни услуги и странска фирма, односно помеѓу други домашни организации на здружен труд и странска фирма, се врши под условите пропишани со одредбите на оваа уредба.

Член 2

Под деловно-техничка соработка во зона помеѓу домашни организации на здружен труд и странски фирми во смисла на оваа уредба, се подразбира особено:

- 1) изградба и финансирање на производствени погони, складови и други објекти за вршење на стопански дејности во зоната.
- 2) користење на изградени производствени погони, складови и на други објекти во зоната;
- 3) вршење на услуги на облагородување на странски стоки (доработка, преработка и обработка) и поправки на стоки;
- 4) вршење на други вообичаени трговски манипулации на стоки (сортирање, мерење, маркирање, пакување, егализирање, составување, раставување, правење мостри и др.).

Член 3

За вршење на деловно-техничка соработка во зоната, во смисла на оваа уредба, потребна е претходна согласност од основачот на зоната.

Член 4

Деловно-техничката соработка во зоната помеѓу домашни организации на здружен труд и странски фирми се регулира со договор.

Договорот за деловно-техничка соработка во зоната (во натамошниот текст: договор за соработка) мора да биде склучен во писмена форма.

Член 5

Со договорот за соработка не може да се предвиди странскиот содоговарач да има поголеми права

од правата што ги има домашната организација на здружен труд.

Член 6

Договор за соработка со кој се предвидува учествување во изградба на производствени погони, складови и други објекти и нивно финансирање во користењето, може да се склучи:

- 1) ако носител на инвестиционата изградба е домашна организација на здружен труд;
- 2) ако правото на користење и располагање со објектот ѝ припаѓа на домашна организација на здружен труд;
- 3) ако изградбата на објектот во зоната се изведува според југословенските прописи за изградба на односните објекти.

Член 7

Ако со договорот за соработка е предвидено и вложување на средства од странска фирма во домашна организација на здружен труд во зоната заради заедничко работење, врз таквото вложување согласно се применуваат прописите за вложување средства на странски лица во домашна организација на здружен труд.

Член 8

Договорот за соработка се запишува во регистарот што го води Сојузниот комитет за енергетика и индустрија.

Организацијата на здружен труд и странската фирма, врз основа на договорот за соработка, можат да почнат да работат дури тогаш кога Сојузниот комитет за енергетика и индустрија ќе го запише договорот во регистарот.

Сојузниот комитет за енергетика и индустрија е должен да изврши упис на договорот во регистарот во рок од 60 дена од денот на поднесувањето на барањето.

Сојузниот комитет за енергетика и индустрија ќе изврши упис на договорот од став 1 на овој член во регистарот ако за уписот се исполнети условите од оваа уредба.

Член 9

Работниот процес во зоната, во врска со остварувањето на деловно-техничката соработка, може да го организира и да го врши само домашна организација на здружен труд.

Член 10

Со средствата што ќе ги оствари според договорот за соработка странската фирма може да располага во согласност со Законот за девизното работење и кредитните односи со странство („Службен лист на СФРЈ“, бр. 15/77).

Член 11

Странската фирма во зоната може да основа свое претставништво заради вршење на работите во врска со извршувањето на договорот за соработка.

Врз основањето, работењето и престанувањето на работата на претставништвото на странската фирма од став 1 на овој член се применуваат одредбите од Уредбата за основање и работа на претставништва на странски фирми во Југославија („Службен лист на СФРЈ“, бр. 30/77).

Член 12

Ако стоките што се предмет на договорот за соработка се продаваат на југословенскиот пазар, врз тие стоки во сето се применуваат прописите за стоковниот режим и девизните плаќања што важат за увоз на стоки во Југославија.

Член 13

Со парична казна до 50.000 динари ќе се казни за прекршок организација на здружен труд:

1) ако почне со работа во зоната, а договорот за соработка не е запишан во регистарот (член 8 став 2);

2) ако деловно-техничката соработка во зоната не е во согласност со склучениот договор за соработка (член 4 став 1).

Член 14

Со денот на влегувањето во сила на оваа уредба престанува да важи Уредбата за деловната соработка со странски фирми во слободните царински зони („Службен лист на СФРЈ“, бр. 20/67).

Член 15

Оваа уредба влегува во сила на 1 јануари 1978 година.

Е. п. бр. 636

28 јули 1977 година

Белград

Сојузен извршен совет

Потпретседател,

д-р Берислав Шефер, с. р.

552.

Врз основа на член 36 од Законот за Сојузниот извршен совет („Службен лист на СФРЈ“, бр. 21/74), Сојузниот извршен совет донесува

УРЕДБА

ЗА ДОПОЛНЕНИЕ НА УРЕДБАТА ЗА СЕРВИСОТ ЗА ОДРЖУВАЊЕ НА ОБЈЕКТИТЕ ЗА ПОТРЕБИТЕ ЗА РЕПРЕЗЕНТАЦИЈА НА СОЈУЗНИТЕ ОРГАНИ

Член 1

Во Уредбата за Сервисот за одржување на објектите за потребите за репрезентација на сојузните органи („Службен лист на СФРЈ“, бр. 15/75 и 52/75) по член 6 се додава чов член 6а, кој гласи:

„Со репрезентативните објекти во состав на Сервисот, определени со актот за организацијата и работата на Сервисот, раководат управници што ги назначува и разрешува од должност Сојузниот извршен совет.

За својата работа и за работата на репрезентативните објекти со кои раководат управниците се одговорни пред Сојузниот извршен совет и пред директорот на Сервисот.“

Член 2

Оваа уредба влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Е. п. бр. 627

29 јули 1977 година

Белград

Сојузен извршен совет

Потпретседател,

д-р Берислав Шефер, с. р.

553.

Врз основа на член 49 став 1 од Царинскиот закон („Службен лист на СФРЈ“, бр. 10/76), Сојузниот извршен совет донесува

ОДЛУКА

ЗА КРИТЕРИУМИТЕ ШТО ЌЕ СЕ ПРИМЕНУВААТ ПРИ НАМАЛУВАЊЕТО НА ЦАРИНСКИТЕ СТАПКИ НА УВОЗОТ НА БРОДОВИ КОЈ СЕ ВРШИ ВРЗ ОСНОВА НА ДОГОВОРИ ЗА КУПУВАЊЕ. ПРИЈАВЕНИ НА БАНКА ДО 15 ЈУНИ 1975 ГОДИНА

1. По исклучок од одредбите на Одлуката за критериумите што ќе се применуваат при намалувањето на царината на увозот на специфична опрема во 1977 година („Службен лист на СФРЈ“, бр. 5/77), врз увозот на бродови по основ на договори за купување што ѝ се пријавени на банка до 15 јуни 1975 година може да се примени пониска царинска стапка, вклучувајќи ја и царинската стапка „Слободно“.

2. Оваа одлука се применува врз увозот на бродови извршен по 1 јануари 1976 година.

3. Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Е. п. бр. 624

29 јули 1977 година

Белград

Сојузен извршен совет

Потпретседател,

д-р Берислав Шефер, с. р.

554.

Врз основа на член 49 став 1 од Царинскиот закон („Службен лист на СФРЈ“, бр. 10/76), Сојузниот извршен совет донесува

ОДЛУКА

ЗА ДОПОЛНЕНИЕ НА ОДЛУКАТА ЗА КРИТЕРИУМИТЕ ШТО ЌЕ СЕ ПРИМЕНУВААТ ПРИ НАМАЛУВАЊЕТО НА ЦАРИНСКИТЕ СТАПКИ НА УВОЗОТ НА СУРОВИНИ, РЕПРОДУКЦИОНИ МАТЕРИЈАЛИ И ДЕЛОВИ ЗА ВГРАДУВАЊЕ ВО 1977 ГОДИНА

1. Во Одлуката за критериумите што ќе се применуваат при намалувањето на царинските стапки на увозот на сировини, репродукциони материјали и делови за вградување во 1977 година („Службен лист на СФРЈ“, бр. 31/77) во точка 3 по став 3 се додава нов став 4, кој гласи:

„Одредбите од ст. 1 до 3 на оваа точка ќе се применат и врз увозот на репродукциони материјали, сировини и делови за вградување кој се врши за потребите на бродоградбата заради изградба на бродови што им се испорачуваат на организациите на здружен труд во областа на поморското стопанство, според посебната „Пиранска“ спогодба склучена помеѓу организациите на здружен труд од областа на бродоградбата и организациите на здружен труд од областа на поморството.“

2. Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Е. п. бр. 625

29 јули 1977 година

Белград

Сојузен извршен совет

Потпретседател,

д-р Берислав Шефер, с. р.

555.

Врз основа на член 31 став 1, во врска со чл. 11 и 12 од Законот за општествена контрола на цените („Службен лист на СФРЈ“, бр. 25/72 и 35/72) и чл. 68 до 76, 586 и 587 на Законот за здружениот труд („Службен лист на СФРЈ“, бр. 53/76), Сојузниот извршен совет донесува

О Д Л У К А

ЗА ФОРМИРАЊЕ НА ЦЕНИТЕ ЗА ПРОИЗВОДИТЕ НА ЦРНАТА МЕТАЛУРГИЈА

1. Производителските организации на здружен труд ги формираат продажните цени за производите на црната металургија до ниво на соодветните цени на тие производи на странскиот пазар.

Под соодветни цени на производите на странскиот пазар, во смисла на став 1 од оваа точка, се подразбираат просечните шестмесечни продажни цени на тие производи во странска Валута, пресметани во динари според просечниот шестмесечен продажен курс објавен во официјалните листи на домашниот девизен пазар.

Ако просечните шестмесечни странски продажни цени во претходниот период од став 2 на оваа точка се движат во граници + 10% односно — 5% во однос на постојните домашни продажни цени, домашните цени можат да се зголемат до 10% односно да се намалат до 5%.

Ако просечните шестмесечни странски продажни цени од став 2 на оваа точка пораснат за повеќе од 10% или се намалат за повеќе од 5%, домашните цени можат да се зголемат за 10% и за 50% од остатокот на разликата над 10%, односно се намалуваат за 5% и за 25% од разликата над 5%.

2. Производителските организации на здружен труд ги формираат продажните цени во смисла на точка 1 од оваа одлука за следните производи: масовни челици — полуфабрикати, профили, валана жица, бетонски челик (мазен, ребрест и тор челик), заварени арматурни мрежи, решеткави арматурни носачи, жици за преднапрегнат бетон и струкови за преднапрегнат бетон, челик во прачки, топло валани ленти, ладновалани ленти, дебел лим, среден лим, тенок лим, поцинкуван лим, железнички шини, прибор за шини; благородни челици — полуфабрикати, конструкционен нелегиран челик во прачки, конструкционен легиран челик во прачки, нерфосувачки легиран челик во прачки, дебел лим, среден лим, тенок лим, динамо и трафо лимови: безрабни цевки — спроводни конструкциони цевки, casing цевки, тубинг цевки, лакови; рабни цевки-гасни, водоводни, конструкциони, прецизни; други производи — влечена жица, влечен брусен и лупен челик, кован челик, бандажи и колски слогови, сиво сурово железо, феролегури.

3. Формирање на цените според одредбите од точка 1 на оваа одлука може да се врши кога производителските организации на здружен труд за тоа ќе склучат самоуправни спогодба со своите купувачи — потрошувачи, за одделни групи сродни производи од точка 2 на оваа одлука, во согласност со одредбите на чл. 586 и 587 од Законот за здружениот труд.

Со самоуправниот спогодба се утврдуваат меѓусебните односи во областа на производството, потрошувачката и прометот, како и мерилата односно критериумите за самоуправниот уредување на цените, односно кои странски цени служат за формирање на цените од спогодбата.

Цените од самоуправниот спогодба се подразбираат, како производителски продажни цени и не можат да содржат суперрабати, ризико, количински рабати и други бонификации на трговските организации на здружен труд.

Склучените самоуправни спогодби од став 1 на оваа точка се доставуваат до Сојузниот завод на цени заради евиденција.

Организациите на здружен труд можат да ја применат самоуправниот спогодба по истекот на 10 дена од денот на нејзиното доставување до Сојузниот завод за цени. Сојузниот завод за цени може во тој рок да ја запре примената на самоуправниот спогодба ако цените од спогодбата не се во согласност со одредбите на точ. 1 и 2 од оваа одлука, и за тоа да го извести Сојузниот извршен совет во рок од осум дена.

4. Организациите на здружен труд односно производителските организации на здружен труд учеснички во самоуправниот спогодби склучени до денот на влегувањето во сила на оваа одлука се должни да ги усогласат мерилата односно критериумите за уредување на цените од спогодбите со одредбите од точка 1 на оваа одлука.

5. По исклучок од одредбите на точка 1 од оваа одлука за производите на црната металургија за кои не е склучена самоуправниот спогодба од точ. 3 и 4 на оваа одлука, производителските организации на здружен труд можат своите постојни продажни цени формирани според важечките прописи да ги зголемат најмногу, и тоа за:

1) цевки (рабни и безрабни)	до 3,8%
2) благородни челици	до 4,6%
3) лимови и ленти	до 7,4%
4) други производи на црната металургија	до 9%

6. Со денот на влегувањето во сила на оваа одлука престанува да важи Одлуката за начинот на формирање цени за производите на црната металургија („Службен лист на СФРЈ“, бр. 29/76).

7. Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Е. п. бр. 626

28 јули 1977 година

Белград

Сојузен извршен совет

Потпретседател,
д-р Берислав Шефер, с.р

556.

Врз основа на член 143 став 1 од Законот на здружениот труд („Службен лист на СФРЈ“, бр. 53/76), на предлог од Службата на општественото книговодство и Сојузниот завод за општествено планирање, по претходно прибавено мислење од Сојузот на синдикатите на Југославија и од Стопанската комора на Југославија, Сојузниот извршен совет донесува

О Д Л У К А

ЗА ПОКАЗАТЕЛИТЕ ЗА ИСКАЖУВАЊЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОД ТРУДОТ НА РАБОТНИЦИТЕ И РАБОТЕЊЕТО НА ОСНОВНА ОРГАНИЗАЦИЈА НА ЗДРУЖЕН ТРУД ЗА ПЕРИОДОТ ЈАНУАРИ—ЈУНИ 1977 ГОДИНА

1. Покрај показателите од член 140 на Законот за здружениот труд, показателите според кои, врз основа на податоците од периодичната пресметка за периодот јануари—јуни 1977 година, задолжително се искажуваат резултатите од трудот на работниците и работењето на основна организација на здружен труд се и:

1) делот од исплатениот личен доход на работниците за задоволување на заедничките и на општите општествени потреби, по работник;

2) средствата од доходот за задоволување на заедничките и на општите општествени потреби и за договорните обврски, по работник;

3) вкупниот приход во однос на просечно користените обртни средства;

4) просечно користените деловни средства (основни и обртни, по работник);

5) вкупниот приход во однос на потрошените средства;

6) остварениот доход во однос на планираниот доход;

7) остварениот личен доход во однос на планираниот личен доход.

2. Пресметување на показателите од точка 1 на оваа одлука се врши на следниот начин, и тоа:

1) делот од исплатениот личен доход на работниците за задоволување на заедничките и на општите општествени потреби по работник така што износот платен на име придонеси и даноци од личниот доход се дели со просечниот број работници врз база на вкалкулираните часови на работа во текот на пресметковниот период (месечен просек);

2) средствата од доходот за задоволување на заедничките и на општите општествени потреби и за договорни обврски по работник така што износот на придонесите и даноците и на другите обврски од доходот се дели со просечниот број работници врз основа на вкалкулираните часови на работа во текот на пресметковниот период;

3) вкупниот приход во однос на просечно користените обртни средства така што износот на вкупниот приход се дели со просечно користените обртни средства.

4) просечно користените деловни средства (основни и обртни) по работник така што збирот на износот на просечно користените основни средства и на просечно користените обртни средства се дели со просечниот број работници врз база на вкалкулираните часови на работа во текот на пресметковниот период;

5) вкупниот приход во однос на потрошените средства така што износот на вкупниот приход се дели со износот на потрошените средства;

6) остварениот доход во однос на планираниот доход така што износот на доходот се дели со планираниот доход;

7) остварениот личен доход во однос на планираниот личен доход така што износот на личниот доход издвоен од чистиот доход (брuto) се дели со износот на планираниот личен доход.

3. Оваа одлука сообразно се применува и при искажувањето на резултатите од трудот на работниците и работењето на основните организации на здружен труд што вршат општествена дејност

4. Пресметување на показателите се врши врз основа на податоците од Образецот Биланс на успехот.

5. Оваа одлука влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Е. п. бр. 628

8 јули 1977 година

Белград

Сојузен извршен совет

Потпретседател,

д-р Берислав Шефер, с. р.

557.

Врз основа на член 31 став 1 од Законот за општествена контрола на цените („Службен лист на СФРЈ“, бр. 25/72 и 35/72), Сојузниот извршен совет донесува

О Д Л У К А

ЗА ИЗМЕНА НА ОДЛУКАТА ЗА ФОРМИРАЊЕ НА ЦЕНИТЕ НА ПООДДЕЛНИ ПРОИЗВОДИ И УСЛУГИ СПОРЕД УСЛОВИТЕ НА ПАЗАРОТ

1. Во Одлуката за формирање на цените на поодделни производи и услуги според условите на пазарот („Службен лист на СФРЈ“, бр. 3/74, 7/74, 17/74, 31/74, 56/74, 9/75, 10/75, 14/75, 18/75, 33/75, 37/75, 39/75, 59/75, 29/76 и 31/76, точка 3 се менува и гласи:
„3. Организациите на здружениот труд можат според условите на пазарот да ги формираат своите продажни цени за сите производи односно услуги од надлежноста на федерацијата, што ги произведуваат односно вршат:

1) под специјални технички услови и спецификации на купувачите или врз основа на индивидуално договорени порачки;

2) врз основа на јавни лицитации според важечките прописи;

3) врз основа на кооперативски работи по долгорочни договори за репродукциона и инвестициона потрошувачка.

За цените што ќе ги формираат според одредбата под 1 став 1 на оваа точка, организациите на здружениот труд ќе достават до Сојузниот завод за цени ценовници, со тоа што претходно ќе прибават мислење од Стопанската комора на Југославија дека цените од ценовниците се на ниво на постојните цени на соодветни производи односно услуги.

Организациите на здружениот труд за цените што ги формираат според одредбата под 3 став 1 на оваа точка, ќе достават ценовник до Сојузниот завод за цени, пред покачувањата што ќе ги извршат со примена на лизгава скала или на друг начин од долгорочните договори од тој став.

Сојузниот завод за цени може да ја запре примената на цените од ценовниците од ст. 2 и 3 на оваа точка, во рок од 30 дена од денот кога му е доставен ценовникот, ако цените од ценовникот не се на ниво на постојаните цени на соодветни производи односно услуги.“

2. Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Е. п. бр. 630

28 јули 1977 година

Белград

Сојузен извршен совет

Потпретседател,

д-р Берислав Шефер, с. р.

558.

Врз основа на член 31 став 1 од Законот за општествена контрола на цените („Службен лист на СФРЈ“, бр. 25/72 и 35/72), Сојузниот извршен совет донесува

О Д Л У К А

ЗА ДОПОЛНЕНИЕ НА ОДЛУКАТА ЗА МАКСИМАЛНИТЕ ЦЕНИ ЗА ДЕРИВАТИ НА НАФТА

1. Во Одлуката за максималните цени за деривати на нафта („Службен лист на СФРЈ“, бр. 18/74,

38/74 и 11/77) по точка 1 се додава нова точка 1а, која гласи:

„1а. Производителските организации на здружен труд можат своите постојни продажни цени, формирани според одредбите на точка 1 одредби под 7, 8, 9 и 12 на оваа одлука, да ги зголемат, и тоа за:

1) примарен бензин, петролеј (мото-рен, за осветление, сигнален), специјални бензини, white шпирит	до 19%
2) моторни масла	до 22%
3) индустриски масла, базни масла и маслени дестилати	до 20%
4) минерални масти	до 14%
5) битумен	до 17%“.

2. Сојузниот секретаријат за пазар и цени може, по потреба, да дава објаснение за тоа кои производи спаѓаат во групите производи од точка 1а на Одлуката за максималните цени за деривати на нафта.

3. Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Е. п. бр. 631

29 јули 1977 година
Белград

Сојузен извршен совет

Потпретседател,
д-р **Берислав Шефер**, с. р.

559.

Врз основа на член 36 од Законот за прометот на стоки и услуги со странство („Службен лист на СФРЈ“, бр. 15/77), Сојузниот извршен совет донесува

О Д Л У К А

ЗА ИЗВОЗ НА ОПРЕМА КОЈА СЕ КОМПЛЕТИРА СО КУПУВАЊЕ ВО СТРАНСТВО НА ДЕЛ ОД ОПРЕМА БЕЗ УВОЗ ВО ЈУГОСЛАВИЈА

1. Организација на здружен труд што извезува комплетна опрема или изведува инвестициони работи во странство, може без увоз во Југославија да купува во странство дел од опрема заради комплетирање на испорачана опрема или комплетирање на инвестиционен објект што се гради под условите и на начинот пропишан со оваа одлука.

2. Организација на здружен труд може да купува во странство дел од опрема за целите од точка 1 на оваа одлука, ако вредноста на таа опрема не преминува 5% од вредноста на опремата што се извезува.

Ако вредноста на купената опрема од став 1 на оваа точка преминува 5% од вредноста на опремата што се извезува, организацијата на здружен труд е должна пред склучувањето на работата на купување опрема во странство да прибави согласност од Сојузниот секретаријат за надворешна трговија, дадена во спогодба со Сојузниот секретаријат за финансии, по прибавено мислење од Сојузниот комитет за енергетика и индустрија и од Стопанската комора на Југославија.

За купување на опрема од странство организацијата на здружен труд мора да прибави и потврда од Стопанската комора на Југославија дека односната опрема не се произведува во Југославија.

Одредбите на оваа точка не се однесуваат на работите од точка 1 на оваа одлука. За вршење на

тие работи договори склучува Сојузната дирекција за промет и резерви на производи со посебна намена.

3. Врз купувањето на стоките од точка 2 на оваа одлука не се применуваат прописите што важат за увоз на тие стоки во Југославија.

4. Технички упатства за применување на оваа одлука дава Народната банка на Југославија.

5. Оваа одлука влегува во сила на 1 јануари 1978 година.

Е. п. бр. 632

28 јули 1977 година
Белград

Сојузен извршен совет

Потпретседател,
д-р **Берислав Шефер**, с. р.

560.

Врз основа на член 47 од Законот за прометот на стоки и услуги со странство („Службен лист на СФРЈ“, бр. 15/77) и член 118 од Законот за девизното работење и кредитните односи со странство („Службен лист на СФРЈ“, бр. 15/77), Сојузниот извршен совет донесува

О Д Л У К А

ЗА ИЗВОЗ И УВОЗ НА СТОКИ И УСЛУГИ ВО МАЛОГРАНИЧНИОТ И СОСЕДНИОТ ПРЕКУМОРСКИ ПРОМЕТ

1. Под малограничен и соседен прекуморски промет (во натамошниот текст: малограничен промет) помеѓу Југославија и соседните земји, се подразбира промет на стоки и услуги што се врши во пограничното и во соседното прекуморско подрачје.

Малограничен промет може да се врши само ако се склучени меѓудржавни спогодби за таков промет.

Не се смета како малограничен промет, во смисла на оваа одлука, пренесување на стоки и на друг материјал што го вршат лица населени во определено погранично подрачје за свои лични потреби, како и пренесување на производи што двосопственици ги пренесуваат од своите имоти, во согласност со меѓудржавната спогодба за малограничниот промет, склучена помеѓу Југославија и односната соседна земја.

2. Под подрачје на малограничен промет, во смисла на оваа одлука, се подразбира област определена со меѓудржавна спогодба.

Ако со меѓудржавната спогодба не е определено подрачјето на малограничниот промет, подрачјето на малограничниот промет на територијата на Југославија го определува Сојузниот извршен совет.

3. Во малограничниот промет можат да се извезуваат и увезуваат стоки и услуги што се прелвидени во стоконите листи од меѓудржавните спогодби, под условите и на начинот што се определени со тие спогодби.

4. Работи на извоз и увоз на стоки и услуги но малограничниот промет можат да вршат организации на здружен труд што се регистрирани за тој вид работи и чие седиште се наоѓа на подрачјето на малограничниот промет.

Со работите од став 1 на оваа точка можат да се занимаваат и основни организации на здружен труд на производствени организации на здружен труд, организации на здружен труд што се занимаваат со работи на промет на стоки и услуги и други организации на здружен труд чие седиште е

надвор од подрачјето на малограничниот промет ако тие основни организации на здружен труд се регистрирани за таков промет и ако нивните седишта се наоѓаат на подрачјето на малограничниот промет.

5. Наплатување и плаќање на извозот и увозот на стоки и услуги во малограничниот промет се врши во согласност со самоуправната спогодба од член 69 на Законот за девизното работење и кредитните односи со странство.

Ако со меѓудржавната спогодба за малограничниот промет е предвидено наплатување и плаќање преку посебна сметка, наплатувањето и плаќањето се врши на начинот предвиден со таа спогодба, при што наплатите по извозот односно плаќањето по увозот, по правило, не можат да бидат поголеми од плаќањето по увозот, односно од наплатите по извозот.

6. Заради усогласување на работите на извозот и увозот на стоки и услуги во малограничниот промет, организациите на здружен труд од точка 4 на оваа одлука можат да формираат соодветни тела во рамките на Стопанската комора на Југославија.

7. Технички упатства за спроведување на оваа одлука, по потреба, дава Народната банка на Југославија.

8. Со денот на влегувањето во сила на оваа одлука престанува да важи Одлуката за вршење работи на извоз и увоз на стоки и услуги во малограничниот и соседскиот прекуморски промет („Службен лист на СФРЈ“, бр. 25/74).

9. Оваа одлука влегува во сила на 1 јануари 1978 година.

Е. п. бр. 633

28 јули 1977 година

Белград

Сојузен извршен совет

Потпретседател,

д-р Берислав Шефер, с. р.

561.

Врз основа на член 43 став 1 од Законот за прометот на стоки и услуги со странство („Службен лист на СФРЈ“, бр. 15/77) и член 118 на Законот за девизното работење и кредитните односи со странство („Службен лист на СФРЈ“, бр. 15/77), Сојузниот извршен совет донесува

О Д Л У К А

ЗА ИЗВОЗ И УВОЗ НА СТОКИ ВО РАМКИТЕ НА ОПРЕДЕЛЕНИ МЕЃУНАРОДНИ САОЕМСКИ КОМПЕНЗАЦИОНИ РАБОТИ

1. Извоз и увоз по саемски компензациони работи што заеднички или поединечно ги склучуваат стопанските комори на републиките и стопанските комори на автономните покраини со соодветни организации во соседните земји, се вршат согласно со одредбите на оваа одлука.

2. Извозот и увозот на стоки по саемски компензациони работи од точка 1 на оваа одлука се вршат како компензациони работи, во рамките на вкупната вредност на извозот и увозот што за одделни саеми, посебно за секоја година, ги утврдува Сојузниот извршен совет, со согласност од републиките и автономните покраини, на предлог од Сојузниот секретаријат за надворешна трговија даден во спогодбата со Сојузниот секретаријат за пазар и цени, а по прибавено мислење од Стопанската комора на Југославија.

Предлозите за утврдување на вкупната вредност на увозот и извозот од став 1 на оваа точка

стопанските комори на републиките и стопанските комори на автономните покраини ги доставуваат до Сојузниот секретаријат за надворешна трговија.

3. Во рамките на вкупната вредност на извозот и увозот од точка 2 на оваа одлука, стопанските комори на републиките и стопанските комори на автономните покраини, во согласност со Сојузниот секретаријат за надворешна трговија и со Сојузниот секретаријат за пазар и цени утврдуваат стокovní листи на извозот и стокovní листи на увозот според вредноста и видовите на производите за секој саем и за секоја година.

4. Стоковните листи на извозот не можат да содржат стоки за кои е пропишана формата на извозот врз основа на дозвола, а стокovní листи на увозот не можат да содржат стоки за кои е пропишана формата на увозот врз основа на дозвола, стокóвен контингент, односно девизен контингент и стоки за чиј увоз е потребна согласност. По исклучок, такви стоки можат да се внесат во стокóвните листи само по претходно прибавено одобрение од Сојузниот секретаријат за надворешна трговија дадено во спогодба со Сојузниот секретаријат за пазар и цени, а по прибавено мислење од Стопанската комора на Југославија.

5. Работите на извозот и увозот на стоки по саемски компензациони работи организациите на здружен труд ги склучуваат со странски содогворач во времето на одржувањето на односниот саем односно најдоцна во рок од три месеци по одржувањето саем.

Работите склучени во смисла на став 1 од оваа точка мораат да се извршат во рок од една година од денот на склучената работа.

Сојузниот секретаријат за надворешна трговија може, по исклучок, на предлог од стопанските комори на републиките и стопанските комори на автономните покраини, да утврди други рокови од роковите пропишани во ст. 1 и 2 на оваа точка, ако е тоа потребно заради извршување на преземените меѓународни обврски.

6. Организациите на здружен труд што увезуваат стоки по саемски компензациони работи од точка 1 на оваа одлука, увезените стоки ги плаќаат слободно до височината на износот на девизите остварени со извоз на стоки по тие работи, во согласност со самоуправната спогодба од член 69 на Законот за девизното работење и кредитните односи со странство, а стоките што можат да се увезуваат само во рамките на стокóвниот контингент, девизниот контингент или дозволата врз основа на утврдените права на тој увоз.

7. Стоките во рамките на саемските компензациони работи, склучени според одредбите на оваа одлука, можат да ги извезуваат и увезуваат организациите на здружен труд што се регистрирани за вршење на надворешнотрговски промет.

8. Стопанските комори на републиките и стопанските комори на автономните покраини се должни да обезбедат заедничко настапување во врска со извозот и увозот на стоки во рамките на утврдените стокóвни листи од точка 3 на оваа одлука и по извршувањето на годишните саемски компензациони работи да поднесат извештај за остварениот извоз и увоз на стоки, според видовите и вредноста на стоките до Сојузниот секретаријат за надворешна трговија.

9. Плаќање на саемските трошоци може да се врши со девизи остварени со извоз на стоки по саемски компензациони работи од точка 2 на оваа одлука со тоа што динарските средства за покривање на тие трошоци договорно да ги обезбедат стопанските комори на републиките и стопанските комори на автономните покраини сами или заедно со заинтересираните организации на здружен труд.

10. Технички упатства за спроведување на оваа одлука дава Народната банка на Југославија.

11. Со денот на влегувањето во сила на оваа одлука престанува да важи Одлуката за вршење на работите на извозот и увозот на стоки во рамките на одредени меѓународни саемски компензациони аранжмани („Службен лист на СФРЈ“, бр. 9/73, 58/73 и 12/74).

12. Оваа одлука влегува во сила на 1 јануари 1978 година.

Е. п. бр. 634
28 јули 1977 година
Белград

Сојузен извршен совет

Потпретседател,
д-р Берислав Шефер, с. р.

562.

Врз основа на член 4 став 1 точка 4 од Законот за мерките за ограничување на пазарот и на слободниот промет на стоки и услуги од интерес за целата земја („Службен лист на СФРЈ“, бр. 28/75), Сојузниот извршен совет донесува

О Д Л У К А

ЗА ЗАБРАНА НА УПОТРЕБАТА НА ПЧЕНИЦАТА ОД РОДОТ НА 1977 ГОДИНА ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ДОБИТОЧНА ХРАНА И ЗА ИСХРАНА НА ДОБИТОК

1. На организациите на здружен труд што се занимаваат со производство на добиточна храна и добиток им се забранува за тоа производство да ја употребуваат и користат пченицата од родот на 1977 година.

2. Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Е. п. бр. 637
28 јули 1977 година
Белград

Сојузен извршен совет

Потпретседател,
д-р Берислав Шефер, с. р.

563.

Врз основа на член 30 став 4 и член 31 став 2 од Законот за заштита на животните од заразните болести што ја загрозуваат целата земја („Службен лист на СФРЈ“, бр. 43/76), во согласност со Сојузниот комитет за здравство и социјална заштита, Сојузниот комитет за земјоделство пропишува

П РА В И Л Н И К

ЗА ПРЕГЛЕД НА ДОБИТОКОТ ЗА КОЛЕЊЕ И НА МЕСОТО И ЗА ВЕТЕРИНАРСКАТА КОНТРОЛА НА ЖИВОТНИТЕ НАМИРНИЦИ ОД ЖИВОТИНСКО ПОТЕКЛО

Член 1

Како одредби од овој правилник ќе се применуваат одредбите од Правилникот за преглед на добитокот за колење и на месо и за ветеринарската контрола на прехранбените производи од животинско потекло (Додаток на „Службен лист на СФРЈ“, бр. 44/52 и „Службен лист на ФНРЈ“, бр. 30/61).

Член 2

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 9-3039/1
20 јуни 1977 година
Белград

Заменик-претседател
на Сојузниот комитет за
земјоделство,
Бранко Турудија, с. р.

564.

Врз основа на член 34 став 2 од Законот за заштита на животните од заразните болести што ја загрозуваат целата земја („Службен лист на СФРЈ“, бр. 43/76), претседателот на Сојузниот комитет за земјоделство пропишува

П РА В И Л Н И К

ЗА ВНАТРЕШНОТО УРЕДУВАЊЕ НА ИЗВОЗНИТЕ КЛАНИЦИ И ОБЈЕКТИ ЗА ОБРАБОТКА И ПРЕРАБОТКА НА ЈАЈЦА, МЛЕКО И РИБИ, ЗА НАЧИНОТ НА ВРШЕЊЕ ВЕТЕРИНАРСКА КОНТРОЛА ВО ТИЕ ОБЈЕКТИ И ЗА ОРГАНИЗАЦИЈАТА НА РАБОТАТА ВО НИВ

Член 1

Како одредби од овој правилник ќе се применуваат одредбите од Правилникот за внатрешното уредување на извозните кланици и објекти за обработка и преработка на јајца, млеко и риби, за начинот на вршење ветеринарна контрола во тие објекти и за организацијата на работата во нив („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 17/56 и 44/61 и „Службен лист на СФРЈ“, бр. 40/65).

Член 2

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 9-3040/1
20 јуни 1977 година
Белград

Заменик-претседател
на Сојузниот комитет за
земјоделство,
Бранко Турудија, с. р.

565.

Врз основа на член 11 став 5 од Законот за заштита на животните од заразните болести што ја загрозуваат целата земја („Службен лист на СФРЈ“, бр. 43/76), Сојузниот комитет за земјоделство пропишува

П РА В И Л Н И К

ЗА НАЧИНОТ, ПОСТАПКАТА И МЕРКИТЕ ЗА ОТСТРАНУВАЊЕ И ИСКОРЕНУВАЊЕ НА ЛИГАВКАТА И ШАПОТ

Член 1

Како одредби од овој правилник ќе се применуваат одредбите од Правилникот за начинот, постапката и мерките за сузбивање и искоренување на лигавката и шапот („Службен лист на СФРЈ“, бр. 5/70 и 32/70).

Член 2

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 9-3040/1
20 јуни 1977 година
Белград

Заменик-претседател
на Сојузниот комитет за
земјоделство,
Бранко Турудија, с. р.

566.

Врз основа на член 11 став 5 од Законот за заштита на животните од заразните болести што ја загрозуваат целата земја („Службен лист на СФРЈ“, бр. 43/76), Сојузниот комитет за земјоделство пропишува

П РА В И Л Н И К**ЗА МЕРКИТЕ И ПОСТАПКАТА ЗА ОТСТРАНУВАЊЕ И СПРЕЧУВАЊЕ НА СВИЊСКАТА ЧУМА И АТИПИЧНАТА ЧУМА КАЈ ЖИВИНАТА****Член 1**

Како одредби од овој правилник ќе се применуваат одредбите од Правилникот за мерките и постапката за отстранување и спречување на чумата кај свињите и атипичната чума кај пердувестата живина („Службен лист на СФРЈ“, бр. 40/65).

Член 2

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 9-3040/1
20 јуни 1977 година
Белград

Заменик-претседател
на Сојузниот комитет за
земјоделство,
Бранко Турудија, с. р.

567.

Врз основа на член 24 став 4 од Законот за заштита на животните од заразните болести што ја загрозуваат целата земја („Службен лист на СФРЈ“, бр. 43/76), претседателот на Сојузниот комитет за земјоделство издава

Н А Р Е Д Б А**ЗА ОПРЕДЕЛУВАЊЕ НА ГРАНИЧНИТЕ ПРЕМИНИ ПРЕКУ КОИ ЌЕ СЕ ВРШИ УВОЗ, ИЗВОЗ И ПРОВОЗ НА ДОБИТОК, ДОБИТОЧНИ ПРОИЗВОДИ, СУРОВИНИ, ОТПАДОЦИ И ДРУГИ ПРЕДМЕТИ СО КОИ МОЖЕ ДА СЕ ПРЕНЕСУВА ЗАРАЗА**

1. Како одредби од оваа наредба ќе се применуваат одредбите од Наредбата за определување на граничните премини преку кои ќе се врши увоз, извоз и провоз на добиток, првизводи од добиток, суровини, отпадоци и други предмети со кои може да се пренесува зараза („Службен лист на СФРЈ“, бр. 45/65).

2. Оваа наредба влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 9-3042/1
20 јуни 1977 година
Белград

Заменик-претседател
на Сојузниот комитет за
земјоделство,
Бранко Турудија, с. р.

568.

Врз основа на член 17 став 2 од Законот за заштита на растенијата од болести и штетници што ја загрозуваат целата земја „Службен лист на СФРЈ“, бр. 49/76), претседателот на Сојузниот комитет за земјоделство издава

Н А Р Е Д Б А**ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ПОДРАЧЈАТА ЗАРАЗНИ СО КАРАНТИНСКИ РАСТИТЕЛНИ БОЛЕСТИ И ШТЕТНИЦИ**

1. Како одредби од оваа наредба ќе се применуваат одредбите од Наредбата за прогласување на подрачјата заразени со карантински растителни болести и штетници („Службен лист на СФРЈ“, бр. 34/69).

2. Оваа наредба влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 9-3046/1
20 јуни 1977 година
Белград

Заменик-претседател
на Сојузниот комитет за
земјоделство,
Бранко Турудија, с. р.

569.

Врз основа на член 17 став 2 од Законот за заштита на растенијата од болести и штетници што ја загрозуваат целата земја „Службен лист на СФРЈ“, бр. 49/76), Сојузен комитет за земјоделство издава

Н А Р Е Д Б А**ЗА УСЛОВИТЕ ЗА ПУШТАЊЕ ВО ПРОМЕТ НА ПЛОДОВИ И ДРВЈА ОД ПИТОМ КОСТЕН ЗАРАЗЕНИ СО РАК НА КОСТЕНОВАТА КОРА**

1. Како одредби од оваа наредба ќе се применуваат одредбите од Наредбата за условите за пуштање во промет на плодови и дрвја од питом костен заразени со рак на костеновата кора („Службен лист на СФРЈ“, бр. 19/67).

2. Оваа наредба влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 9-3046/1
20 јуни 1977 година
Белград

Заменик-претседател
на Сојузниот комитет за
земјоделство,
Бранко Турудија, с. р.

570.

Врз основа на член 12 став 7 од Законот за заштита на животните од заразни болести што ја загрозуваат целата земја („Службен лист на СФРЈ“, бр. 43/76), претседателот на Сојузниот комитет за земјоделство пропишува

У П А Т С Т В О

ЗА ЗНАЦИТЕ ВРЗ ОСНОВА НА КОИ МОЖЕ ДА СЕ СМЕТА ДЕКА СЕ ПОЈАВИЛА ДОБИТОЧНА ЗАРАЗА И ЗА НАЧИНОТ И ПОСТАПКАТА ЗА ИЗВЕСТУВАЊЕ ЗА ПОЈАВА НА ДОБИТОЧНА ЗАРАЗА

1. Како одредби од ова упатство ќе се применуваат одредбите од Упатството за знаците врз основа на кои може да се смета дека се појавила заразна болест кај добитокот и за начинот и постапката за известување за појава на заразна болест кај добитокот („Службен лист на СФРЈ“, бр. 43/67).

2. Ова упатство влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 9-3044/1
20 јуни 1977 година
Белград

Заменик-претседател
на Сојузниот комитет за
земјоделство,
Бранко Турудија, с. р.

571.

Врз основа на член 40 од Законот за мерните единици и мерилата („Службен лист на СФРЈ“, бр. 13/76), директорот на Сојузниот завод за мери и скапоцени метали пропишува

П Р А В И Л Н И К

ЗА МЕТРОЛОШКИТЕ УСЛОВИ ЗА ИНДУКЦИОНИ БРОИЛА ЗА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат метролошките услови што мораат да ги исполнуваат индукционните броила за активна електрична енергија, со класа на точност 0,5, 1 и 2 и за реактивна електрична енергија, со класа на точност 3.

Член 2

Долунаведените изрази, во смисла на овој правилник, имаат следни значења, и тоа:

1) броило на електрична енергија (во натамошниот текст: броило) е интеграционен апарат, што мери електрична енергија во ватчасови или во декадни мултипли на таа единица;

2) индукционо броило е броило кај кое магнетните флуксони произведени од струи во намотки на неподвижни електромагнети, како и на системот за кочење, дејствуваат врз индукуваните струи во подвижниот дел — роторот што предизвикува негово движење, што е пропорционално на оптоварувањето;

3) еднофазна активна енергија е временски интеграл на производот на ефективната вредност на напонот, струјата и на факторот на силата. Факторот на силата кај синусниот напон и синусната струја е $\cos \varphi$, каде што φ е фазна разлика помеѓу напонот и струјата;

4) повеќефазна активна енергија е алгебарски збир на активни енергии на одделни фази;

5) еднофазна реактивна (јалова) енергија е енергија што ја мери броило на активна енергија, ако низ неговото струјно коло протечува иста струја, а напонското коло му е приклучено на напонот, кој според големината е еднаков на фактичниот напон, но спрема него е поместен за 90° ;

6) повеќефазна реактивна (јалова) енергија е алгебарски збир на реактивни енергии на одделни фази;

7) фактор на изобличување (дисторзија) е односот на ефективната вредност на остатокот (добиеен со одземање на несинусоидалната големина од основниот хармоник) и ефективната вредност на несинусоидалната големина;

8) процентен фактор на изобличување во проценти изразената вредност на факторот на изобличувањето.

1. Видови броила

Член 3

Под броила, во смисла на овој правилник, се подразбираат:

1) броило на активна енергија (активно броило) кое мери активна електрична енергија во единици за енергија;

2) броило на реактивна (јалова) енергија (реактивно — јалово броило) кое мери реактивна (јалова) електрична енергија во единици за енергија. Егзактно броило на реактивна енергија е броило на реактивна (јалова) електрична енергија, чиј внатрешен агол на системот за задвижување изнесува 180° односно 0° .

Броило на реактивна енергија со вештачка спрега е броило на реактивна (јалова) енергија со внатрешен агол на системот за задвижување различен од 180° односно 0° ;

3) трансформаторско броило што е наменето за приклучок кон мерен трансформатор односно кон мерни трансформатори.

Броило со примарен бројник е трансформаторско броило, чиј бројач регистрира електрична енергија мерена на примарната струја на мерните трансформатори.

Броило со секундарен (полупримарен) бројник е трансформаторско броило кај кого покажувањето на бројачот треба да се множи со константата на трансформацијата за да се добие електричната енергија мерена на примарната страна на мерните трансформатори;

4) повеќетарифно броило со два или повеќе бројачи кои во определени временски интервали, регистрираат електрична енергија на различни тарифи;

5) броило со пакажувач на максимум (максимално броило) со додатна направа што ја мери најголемата вредност на средната сила во периодот помеѓу две читања едноподруго;

6) броило со давач на импулси со додатна направа што дава импулси за соодветната вредност на мерената енергија, кои служат за далечинско мерење.

2. Делови на конструкција на броилото

Член 4

Под делови на конструкцијата на индукционо броило, во смисла на овој правилник, се подразбираат:

1) мерен систем, кој го сочинуваат: системот за задвижување, подвижниот дел — ротор и системот за кочење, чие меѓусебно дејствување предизвикува движење на подвижниот дел — роторот;

2) систем за задвижување кој како активен дел на броилото произведува обртен момент со дејството

на своите магнетни флуксони врз индукуваните струи во подвижниот дел — роторот.

Системот за задвижување се состои од напонски и струен електромагнет со направи за регулирање;

3) систем за кочење што го произведува моментот на кочењето со дејството на својот магнетен флукс врз индукуваните струи во подвижниот дел — роторот.

Системот за кочење се состои од еден или повеќе трајни магнети и направи за нивно регулирање;

4) подвижен дел — ротор врз кој дејствуваат магнетните флуксони на неподвижните електромагнети и на елементите за кочење, а кои го задвижува бројникот;

5) бројник кој служи за регистрирање на електричната енергија.

Бројач е дел од бројникот кој служи за исчитување односно за определување на електричната енергија.

Повеќетарифен бројник е бројник со два или повеќе бројачи, кои во определени временски интервали, регистрираат електрична енергија (броило со двотарифен бројник најчесто се нарекува „двотарифно броило“ а со тротарифен бројник — „тротарифно броило“);

6) куќиште на броилото кое го сочинуваат: основна плоча и поклопка на броилото.

Основната плоча е заден дел од куќиштето на броилото, кој по правило, служи за негово прицврстување. На основната плоча се прицврстени: носачот на мерниот систем, приклучницата и поклопката на броилото.

Поклопката на броилото е преден дел од куќиштето на броилото, кој може да биде изработен од проѕирен материјал, или ако не е од таков материјал, може да биде опремен со едно или повеќе проѕорчиња, така што да е овозможено набљудување на бројачот и на подвижниот дел;

7) носач на системот на кој се прицврстени системот за задвижување и бројникот, системот за кочење и лежиштата на роторот, а во некои случаи и напратите за регулирање;

8) приклучница која служи за врска на надворешните спроводници со електричните кола на броилото. Се изработува од изолационен материјал, а во неа се сместени сите метални стегалки или само некои од нив.

Поклопката на приклучницата е дел од броилото, кој ја покрива приклучницата и краиштата на спроводниците или другите приклучни елементи, што создаваат врска на броилото со надворешните спроводници;

9) струјно коло во кое се воспоставува струја на мерната големина односно струја што на неа ѝ е сразмерна;

10) напонско коло што е приклучено кон напонот на електричното коло на мерната големина, односно кон напонот што не му е сразмерен;

11) помошно коло е електрично коло внатре во куќиштето на броилото, што го сочинуваат намотките на тарифните и додатните направи и внатрешните врски на броилото преку кои тарифните и додатните направи се поврзуваат со соодветни направи, односно со електричните кола (на пример: вклопен часовник, релеј, бројач на импулс и др.).

3. Основни големини

Член 5

Основните големини, во смисла на овој правилник, ги имаат следните значења:

1) основна струја (I_0) е ефективна вредност на струјата во однос на која се определени извесни карактеристики на броилото;

2) максимална струја (I_m) е најголема ефективна вредност на струјата, кај која броилото во метро-

но-технички поглед мора да ги исполнува метролошките услови пропишани со овој правилник;

3) термичка струја (I_t) е ефективна вредност на струјата, која броилото мора трајно да ја поднесува без оштетување;

4) основна (максимална) сила е производ на основната максималната струја на референтниот напон и на факторот на силата еднаков еден;

5) референтен напон е напонот во однос на кој се определени извесни карактеристики на броилото;

6) референтна фреквенција е фреквенција во однос на која се определени извесни карактеристики на броилото;

7) референтна температура е вредноста на температурата на средината за која е наменето броилото;

8) константа на броилото е вредноста определена со односот на енергијата регистрирана со броилото и на таа енергија соодветен број обрти на роторот;

9) основна брзина на вртењето е називна вредност на брзината на вртењето на роторот, изразена во обрти во минута, при референтни услови и основна сила;

10) основен обртен момент е називна вредност на обртниот момент, кој дејствува врз роторот кога тој мирува при референтни услови и основната сила;

11) состојба на бројачот е бројчената вредност дадена со положбата на макарите, скалите и стрелките, земајќи ја предвид евентуалната децимална поделба, односно факторот за зголемување на месната вредност. Состојбата на бројачот се изразува во единици на мерната големина;

12) покажување на бројачот е разликата на двете состојби на бројачот во временски интервал помеѓу две читања. Покажувањето на бројачот се изразува во единици на мерната големина;

13) податок на бројачот е фактичната вредност на мерната големина ако се земе предвид и евентуалната константа на трансформацијата;

Ако броилото е приклучено директно или е приклучено преку мерните трансформатори и е опремено со примарен бројач, податокот на бројачот е еднаков на покажувањето на бројачот. Кај броила со полупримарен или секундарен бројач покажувањето на бројачот треба да се множи со константната на трансформацијата за да се добие податокот на бројачот;

14) константа на трансформацијата е називен однос на трансформацијата на струјните трансформатори при полуиндиректно мерење односно производ на називните односи на трансформацијата на струјните и напонските мерни трансформатори при индиректно мерење;

15) капацитет на бројачот е податокот изразен во единици на мерната големина што ќе го покаже бројачот кога неговата макара, скала, односно стрелка на најголемата месна вредност ќе направи еден поли обрт;

16) проточно време на бројачот е во часови изразен количник помеѓу капацитетот на бројачот и максималната сила;

17) преносен однос на бројникот е вкупниот преносен однос на бројот на обртите на последната макара, скала односно стрелка спрема бројот на обртите на роторот;

18) воздушно растојание е најкусото растојание мерено во воздух помеѓу два спроводливи дела;

19) струјна патека е најкусото растојание мерено на надворешната површина на изолацијата помеѓу два спроводливи дела, при што не се земаат предвид зазорите помали од 1 mm, односно зазорите со вкупна ширина од 1 mm;

20) тип на броилото е ознаката што се користи за означување на ист вид броила произведени од ист производител, кои имаат:

— исти метролошки особини,

— иста конструкција на елементи, што ги определуваат метролошките особини,

— ист број на ампер-навои и ист број волти по навој за напонски електромагнет,

— ист однос на максималната спрема основната струја.

Броилата од ист тип можат да имаат повеќе вредности на основната струја и на референтниот напон.

Типот на броилото производителот го означува со низа букви, или броеви или со нивна комбинација.

21) типско испитување е испитување што се спроведува на мостра на броило од ист тип, за да се утврди дали броилата од односниот тип ги исполнуваат метролошките услови пропишани со овој правилник;

22) доказна мостра на тип е избрано броило или помал број броила од ист тип на кои е спроведено типско испитување и кои им одговараат на метролошките услови за соодветна класа на точност на броилото.

4. Влијателни големини и референтни услови

Член 6

Влијателна големина е големината што броилото не ја мери, а која влијае врз покажувањето на броилото.

Референтни услови се вредностите на влијателните големини кај кои броилото ги исполнува метролошките услови во поглед на точноста.

3. Грешки и варијации

Член 7

Апсолутна грешка е алгебарската разлика помеѓу енергијата регистрирана со броилото и вистинската вредност на енергијата.

Релативна грешка е количникот на апсолутната грешка и вистинската вредност на енергијата.

Процентуална грешка е вредноста на релативната грешка помножена со 100.

Варијација е алгебарската разлика помеѓу мерените вредности на енергијата, ако одбраната влијателна големина добие едноподруго две определени вредности.

Среден температурен коефициент е количникот на варијацијата на грешката во проценти и промената на температурата што ја создава таа варијација.

Дозволена грешка во јавниот сообраќај е најголемиот износ на грешката на броилото во експлоатација пропишан со овој правилник.

6. Точност на броилото

Член 8

Точноста на броилото е особина што ја карактеризира способноста на броилото да ја измери енергијата рамна на вистинската вредност на енергијата. Точност на броилото е определена со границите на грешката и границите на варијацијата.

Класа на точност е бројот што ѝ е еднаков на апсолутната вредност на бројчениот износ на дозволена грешка на броилото при основната сила при референтните услови.

II. КОНСТРУКЦИЈА НА ДЕЛОВИТЕ ЗА БРОИЛО

Член 9

Конструкцијата на деловите за броило и изработката на броилото мораат да бидат такви што броилото под нормални работни услови да ги исполнува условите пропишани со овој правилник.

Деловите на броилото мораат да бидат изработени од материјал чии промени на механичките, топлотните, електричните и магнетните особини нема да влијаат врз точноста на мерењето ни по повеќегодишна работа при нормални работни услови.

Сите делови за броило, кои при нормални работни услови се изложени на штетното дејство на корозија, мораат да бидат трајно заштитени од корозирања до кои би можело да дојде поради атмосферски влијанија. Заштитните слоеви, мораат да бидат изведени така што да не се оштетуваат при нормални работни услови.

При испитување под референтни услови и кое и да е оптоварување до максималната сила, и испитувања при промени на влијателните големини пропишани со овој правилник, броилото не смее да шуми.

1. Кукиштите на броилото

Член 10

Кукиштето на броилото мора да биде изработено така што трајно да овозможува заштита од навлегување на прав, и броилото да може да се жигоса.

Кукиштето на броилото мора во целост да ја заштити внатрешноста на жигосаното броило, односно механизмот на броилото од незабележителни зафати со кои трајно или повремено би можеле да се менуваат мерните особини на броилото.

Ако поклопката на броилото не е прозирна, мора да има едно или повеќе прозорчиња за набљудување на подвижните делови и на показните уреди за утврдување на состојбата на бројачот и на податоците за броилото ако тие се наоѓаат во внатрешноста на кукиштето. Прозорчињата мораат да бидат затворени со плочки од прозирен материјал. Големината и сместувањето на прозорчињата мораат да бидат такви така што од оддалеченост од 2 m податоците за броилото да можат лесно да се читаат, и при испитувањето на броилото да може лесно да се набљудува знакот на макарата на роторот.

Броилата со метална поклопка или со основна плоча што се градени за напон спрема земјата поголем од 250 V, мораат да бидат снабдени со дел за заземјување (на пример со стегалка и со винтот M6).

Делот за заземјување треба да се наоѓа на достапно место на основната плоча на броилото, а неговата намена мора да биде јасно означена со симболот за заземјување.

Деловите за закачување и прицврстување на броилото мораат да имаат елипсоидни дупки кои овозможуваат прицврстување на броилото со винтот M5 или со поголем.

Кукиштето на броилото со класа на точност 0.5 треба да е конструирано така што на местото на мерењето што им одговара на упатствата од производителот на броилото и на другите барања може лесно да се постави во нормална работна положба со отстапување не поголемо од 0,5° во сите правци.

2. Приклучница на броилото

Член 11

Приклучницата на броилото мора да биде изработена така да овозможува трајна и добра електрична врска на сите електрични кола на броилото со надворешните кола.

Приклучницата што не претставува неразделна целина со основната плоча на броилото мора да биде прицврстена на основната плоча на броилото така што да не може да се извади ниту повторно да се вметне без оштетување на плочбата на кукиштето.

Изолациониот материјал на приклучницата мора да биде топлотно постојан, нехигроскопен механички цврст и доволно отпорен спрема оган и мора да биде трајно добар изолатор.

Стегалките мораат да бидат сместени во приклучницата така што да не можат од неа да се извадат, а да не се уочи тоа.

Редоследот на напонските и струјните стегалки и на стегалките на помошните кола на броилото мора да им одговара на условите предвидени со овој правилник и со стандардните шеми на врски.

Стегалките што се на различни потенцијали, освен струјните стегалки на исти струјни кола со мала потенцијална разлика, мораат да бидат заштитени од случаен краток спој. Заштитата може да биде изведена со помош на степенесто разместување на стегалките во внатрешноста на изолационата маса или со помош на преграда од изолационен материјал.

Приклучните стегалки за прицврстување на надворешните спроводници на броилото можат да бидат во вид на гилзи, еластични и во вид на ножеви односно чепови. Стегалките во вид на гилзи за прицврстување на спроводници мораат да бидат снабдени најмалку со два винта за стегање од материјал со доволна механичка цврстина.

За прицврстување на спроводниците на помошните кола, стегалките можат да бидат снабдени само со еден винт за стегање.

Еластичните стегалки и стегалките што се изработуваат во вид на ножеви, односно на чепови мораат да овозможат добар приклучок на спроводници од ист пресек како кај стегалките во вид на гилзи.

Најмалите димензии на стегалките во вид на гилзи се дадени во следната табела:

Табела 1

Вид на стегалка	Максимална струја (А)	Најмал пречник на отворот на стегалката (mm)	Најмал пречник на винтот за стегање (mm)	Пресеци на спроводниците за кои мора да биде овозможено прицврстување (mm ²)
Струјни стегалки на броила за директен приклучок	до 60	6,5	5	од 2,5 до 25
	до 100	8,5	6	од 10 до 35
Струјни и напонски стегалки на трансформаторски броила	до 10	4,5	4	од 1,5 до 10
Стегалки на помошни кола	до 2	3,3	2,8	од 1,5 до 6

Отворот во изолациониот материјал на приклучницата на броило за директен приклучок кој води до отворот на приклучницата стегалка, треба да биде најмал 2 mm поголем од отворот на приклучницата стегалка. Ако отворите во изолациониот материјал на приклучницата се тркалезни тие мораат да бидат конични спрема отворот на приклучницата стегалка.

Кај броило за директен приклучок мора да постои можност напонското коло да може да се раздвои од припаѓачкото струјно коло со помош на соодветен дел на приклучницата (на пример мост). Сместувањето на тој дел мора да им одговара на стандардните шеми на врски.

Воздушните растојанија и струјните патеки на стегалките во приклучницата, како и воздушните растојанија и струјните патеки помеѓу стегалките и најблиските делови на кукиштето ако се тие од метал, не смеат да бидат помали од вредностите дадени во следната табела:

Табела 2

Референтен напон (V)	Воздушно растојание (mm)	Струјна патека (mm)
до 25	1	1
од 26 до 60	2	2
од 61 до 250	3	3
од 251 до 450	3	4
од 451 до 600	4	6

Броилата кај кои струјните и напонските кола се приклучуваат кон одвоени надворешни кола (на пример: кон мерни трансформатори), треба да имаат одвоени и лесно достапни напонски и струјни стегалки.

Ако целото помошно коло се наоѓа во внатрешноста на броилото, тоа мора да биде приклучено кон напонот во внатрешноста на броилото, а ако помошното коло делумно е сместено надвор од кукиштето на броилото приклучницата мора да има потребен број стегалки кои служат за приклучок на помошните кола.

3. Поклопка на приклучницата на броилото

Член 12

Секое броило мора да има соодветна поклопка за покривање на приклучните стегалки. Поклопката мора да биде изработена така што стегалките да можат со жигосување да се обезбедат од нежелни афати и кај приклуч ото броило да е по тои м жност да се пријде до стегалки или до краевите на надворешните спроводници, а претходно да не се отстранат или оштети жигот со кој е жигосан.

Поклопката на приклучницата мора да биде изработена така што да ги покрива и долните делови за прицврстување на броилото, како и под него да можат лесно да се сместат спроводниците надвор од приклучницата.

Поклопката на приклучницата мора да биде изработена така што да може лесно да се постави на своето место, а жигот со кој е жигосано кукиштето на броилото да не се оштети.

4. Ротор на броилото

Член 13

Работ и дел од горната површина на една макара на роторот на броилото мораат да имаат уочлив знак чија големина е околу 1/25 од опсегот на макарата, која служи за броење на обртите на роторот. Роторот на броилото може да има и други знаци, кои не смеат да го попречуваат индивидуалното или фабричното броење на обр. и. е. Рабо. на макарата мора да биде изработен така што да може лесно да се уочи неговото движење при испитувањето на поаѓањето на роторот.

Насоката на вртењето на роторот, кога броилото се набљудува од предната страна, мора да биде од лево на десно и мора да биде означена со уочлива неподвижна стрелка или со друг уочлив неподвижен знак.

Направата за спречување на вртењето на роторот во празен од мора да биде изработена така што броилото да ги исполнува условите пропишани со овој правилник, што се однесуваат на празниот од на броилото.

5. Бројник на броилото

Член 14

Бројникот мора да биде изработен така што да е овозможено лесно и точно читање на состојбата

на бројачот. Бројникот може да биде со макари или со тркалезни скали (стрелки).

Броевите што служат за читање на состојбата на бројачот мораат да бидат рамноправно распоредени по работ на макарата, односно на тркалезната скала.

Секој број на бројачот мора да биде висок најмалку 4 mm. Макаратата на најмалата месна вредност, што е во постојан зафат со полжавот на роторот, треба на работ да има, по правило, 100 еднакви поделоци, при што секоја десетта цртиска — поделок е обележан со број. Секоја петта цртиска — поделок мора да биде подолга од другите. Сите цртиски — поделоци мораат да имаат еднаква дебелина.

За читање на состојбата на бројачот, бројникот треба да има соодветен индекс. Широчината на индексот односно обликот на индексот треба да биде таков што да е овозможено лесно еднозначно читање на состојбата на бројачот. Децималните места на бројачот мораат да бидат обележени со боја што се разликува од бојата со која се обележени целите места на бројачот и одвоена со заперка. Зголемување на месната вредност на броевите на бројачот поради читање на состојбата на бројачот, е дозволено само кај бројник со макари без децимални места, и тоа само со помош на факторите 10, 100, 1000 итн.

За најниско децимално место на бројникот со макари смее да се употреби тркалезна плоча (скала) со броеви или посебно изработена макара.

Насоката на вртењето на макарите, ако тие се сместени врз хоризонтална оска, треба да биде назначена со стрелка на плочката на бројникот, ако предната страна при растечка состојба на бројачот не се врти одоздола спрема нагоре.

Пречникот на тркалезната скала на бројникот со скалите мора да изнесува најмалку 14 mm. Тркалезните скали мораат да бидат поделени на 10 еднакви поделоци. Тркалезните скали можат да бидат изведени како тркалезни плочки со броеви што ротираат при неподвижен индекс, или како неподвижни скали со броеви покрај кои, односно врз кои ротира стрелката. Последната тркалезна скала треба, по правило, да има 100 еднакви поделоци при што секоја десетта цртиска — поделок е обележана со број. Скалите на децималните места мораат да бидат обележани со боја, што се разликува од бојата со која се обележени целите места на бројачот.

Декадната вредност на најниското место на бројачот мора да биде еднаква или помала од вредноста дадена во следната табела:

Табела 3

Основна сила (kW, односно MW)	Вредност на најмалото декадно место на бројачот (kWh, односно MWh)
0,1 до 1	0,01
1 до 10	0,1
10 до 100	1
100 до 1 000	10
1 000 до 10 000	100

При определување на вредноста на најмалото декадно место на бројачот на трансформаторските броила, основната сила се однесува на примарната, односно на секундарната струја на струјниот мерен трансформатор.

Проточното време на бројачот не смее да изнесува помалку од 1500 часови.

Непосредно кон бројачите на повеќетарифен бројач мора да стават бројот кој го означува тариф-

ниот став. Кај двотарифен бројник бројот 1 го означува горниот бројач — повисок тарифен став, а бројот 2 долниот бројач — понисок тарифен став. Височината на тие броеви не сме да биде помала од 4 mm.

Повеќетарифен бројник мора да има индикатор, кој покажува кој бројач ја регистрира енергијата во односниот момент.

Бројачите на повеќетарифен бројник мораат да бидат обезбедени против вртење за времето за кое не се вклучени.

Релеите за вклучување на бројачот мораат исправно да работат во опсег од 80% до 120% од референтниот напон на релејот и при промена на референтната фреквенција од 3%.

6. Направи за регулирање

Член 15

Броилото мора да ги има сите потребни направи за регулирање при големи оптоварувања, и мали оптоварувања и за регулирање на внатрешниот агол на системот за задвижување, а трофазното броило — и направа за изедначување на обртните моменти на системот за задвижување.

Направите за регулирање треба што помалку да дејствуваат една врз друга. Направите мораат да бидат изработени и прицврстени така што при нормален транспорт и работа на броилото нивната положба да не смее да се промени. Тие направи мораат да бидат лесно достапни. Опсегот на регулирањето на тие направи мора да биде во границите пропишани со овој правилник.

Направите за регулирање на броилото, што е регулирано така, што да ги исполнува условите пропишани со овој правилник, мораат да имаат опсег на регулирање таков што при првиот преглед на броилото при референтни услови да е овозможено регулирање согласно со вредностите дадени во следната табела:

Табела 4

Направи за регулирање	Вредност на струјата	фактор на силата cos φ	Најмал опсег на регулирање на брзината на вртењето на роторот во %			
			броила на активна енергија со класа на точност	фактор на реактивна сила sin φ (инд. или кап.)	броила на реактивна енергија со класа на точност 3	
			0,5	1	2	
Магнет за кочење	50% I _n	1	± 2	± 2	± 4	1 ± 4
Регулирање при мали оптоварувања	50% I _n	1	± 2	± 2	± 4	1 ± 4
Регулирање на внатрешниот агол	50% I _n	0,5 инд.	± 1	± 1	—	— ± 1
			—	—	± 1	0,5 ± 1

Броилата наменети за мерење при капацитивно оптоварување треба капацитивно да се оптоварат. Регулацијата на внатрешниот агол на трофазните броила треба да е овозможено за секој систем на задвижување.

Опсегот на регулирањето се утврдува ако струјното коло на еден систем за задвижување е оптоварено со основна струја, што заостанува за 60° зад својот припаѓачки напон. Напонските кола на сите системи за задвижување треба при тоа да бидат приклучени кон урамнотежените напони, чија вредност е еднаква на референтната, а редоследот на фазите согласен на оној што бил назначен во шемата на врска.

7. Направа за спречување на спротивно регистрирање

Член 16

Н П В
Трирање не смее да овозможи спротивно регистрирање поради пренос на енергија во спротивна насока, поголемо од она што му одговара на еден обрт на роторот. Ако броилата се опремени со давач на импулси, спротивно регистрирање не смее да биде поголемо од вредноста што му одговара на еден импулс.

Направа за спречување на спротивно регистрирање мораат да имаат сите броила што се во составот на мерната група за мерење на примената и предадената енергија, како и сите броила на реактивна енергија.

8. Делови на броило за жигосување

Член 17

Делови на броилото на кои се става жиг се: поклопка на кукиштето и поклопка на приклучницата. Броилото мора да биде изработено така што жигосувањето на поклопката на кукиштето и поклопката на приклучницата да може да се изведе независно едно од друго.

Деловите на броилото кои и по жигосувањето на поклопката на кукиштето остануваат достапни, треба да бидат сместени така што без повреда на жигот да не може да се влијае врз покажувањето на броилото.

III. ЕЛЕКТРИЧНИ ОСОВИНИ

1. Основна, максимална и термичка струја

Член 18

Вообичаените односно нормалните вредности на основната струја на броилото се дадени во следната табела:

Табела 5

Броила	Нормални вредности на основната струја (A)
За директен приклучок	10-15-20-30
За приклучок преку мерни трансформатори	0,2-0, 3-0, 4-1-1, 5-2-2, 5-3-5

Основната струја на броилото за приклучок преку мерните трансформатори треба да биде дел на максималната струја, кој е цел број.

Најмалата дозволена максимална струја на броилото мора да изнесува 1,2 пати вредност на основ-

ната струја. Максималната струја на броилото што е поголема од 1,2 пати вредност на основната струја, може да биде само цела множина на основната струја.

Максималната струја на броилото за приклучок преку мерните трансформатори може да биде 1,2A, 2A, 6A и 10A.

Броилото мора да издржи термичка струја од најмалку 1,2 пати вредност на максималната струја.

2. Референтен напон

Член 19

Вообичаените односно нормалните вредности на референтниот напон на броилата се дадени во следната табела:

Табела 6

Вид на броило	Нормална вредност на референтниот напон (V)	
	броила за директен приклучок	броила за приклучок преку мерни трансформатори
Еднофазно	220	100, $\frac{100}{V_s}$
Трофазно	$3 \times 220/380$ 3×380	$3 \times \frac{100}{V_s}$ 3×100

Освен за вредноста на референтните напони дадени во табелата од овој член, броилата за директен приклучок можат да имаат и други референтни напони до 660 V, а броилата за приклучок преку мерните трансформатори — референтни напони до 400 V.

Член 20

Нормална вредност на референтната фреквенција е 50 Hz.

Нормална вредност на референтната температура е 23°C .

3. Собствена потрошувачка на напонски и струјни кола

Член 21

Собствената потрошувачка на секое напонско коло при референтен напон, референтна температура и референтна фреквенција не смее да ги преминув v д и д д д :

Табела 7

Вид на броило	Броила на активна енергија, со класа на точност			Броила на реактивна енергија со класа на точност
	0,5	1	2	3
Еднофазно	3W (12 VA)	3W (12 VA)	2W (8 VA)	2W (8 VA)
Трофазно	2W (12 VA)	2W (12 VA)	2W (10 VA)	2W (10 VA)

Сопствената потрошувачка на секое струјно коло при основната струја, референтната температура и референтната фреквенција не смее да ги преминува вредностите дадени во следната табела:

Табела 8

Вид на броило	Броила на активна енергија- со класа на точност			Броила на реактивна енергија, со класа на точност
	0,5	1	2	
еднофазно и трофазно	6 VA	4 VA	2,5 VA	2,5 VA

4. Диелектрични особини

Член 22

Изолационите материјали не смеаат во текот на времето, при нормална работа на броилото, да ги променат своите диелектрични особини во обемот така што тоа би можело да влијае битно врз работата на броилото.

Се смета дека броилото го исполнува условот од став 1 на овој член ако по наведените диелектрични испитувања им одговара на условите пропишани со овој правилник.

Броилото мора да издржи, за време од една минута, диелектрично испитување со синусен напон на ефективна вредност од 2000 V, со фреквенција 50 Hz, и тоа:

1) помеѓу сите кола во кои за време на нормалната работа на броилото се појавува потенцијална разлика;

2) помеѓу деловите на броилото што се под напон, од една страна и металните делови што при затворено броило се достапни еднадвор, од друга страна.

Испитниот напон треба постепено да се зголеми до пропишаната вредност.

Ако куќиштето на броилото е од изолационен материјал, броилото треба при испитувањето да се обвие со метална фолија или да се постави на рамна метална плоча со која ќе се спојат сите метални делови на куќиштето, што се достапни на затвореното броило. Струјните и напонските кола и носачот на системот треба при тоа меѓусебно да се поврзат. Испитниот напон се приклучува помеѓу струјните стегалки и металната фолија, односно неизолираната плоча. Стегалките мораат при тоа да бидат оддалечени од металната фолија односно од неизолираната плоча најмалку 2 cm. Условите на испитувањето мораат да бидат исти како условите од став 3 на овој член.

На условите од став 3 на овој член мора да им одговара диелектричната цврстина помеѓу винтот на приклучницата и нејзината поклопка. При испитувањето на таа цврстина винтовите мораат да бидат одржени толку што отворот на стегалката да биде сосема слободен, а поклопката на приклучницата мора да биде прицврстена на приклучницата.

Изолацијата помеѓу струјните и напонските кола, што се наменети за приклучок на иста фаза, а во нормална работа броилата се поврзани со мовче, мора да издржи една минута диелектрично испитување со синусен напон на ефективна вредност од 1000 V, фреквенција 50 Hz, ако мовчето е разделено.

Диелектричното испитување според условите од овој член се врши само еднаш, и тоа на потполно составно броило.

При повтореното испитување, броилото мора да издржи напон на испитување што за 20% е помал од напоните а ени во ст. 3 и 6 на овој член.

Диелектричното испитување треба да биде извршено при нормални услови на употреба на броилото. Диелектричната цврстина не смее да биде намалена со присуство на прав и зголемена влажност на воздухот.

Нормални услови за испитување на диелектричната цврстина се:

- 1) температура на средината 15 до 25°C,
- 2) релативна влажност на воздухот 45 до 75%,
- 3) атмосферски притисок 86 до 106 kPa (660 до 760 mmbar).

При типско испитување, струјните и напонските кола на броилото мораат спрема куќиштето да издржат ударен напон на темена вредност 7 kV, и 1,2/50 μ s.

5. Дозволено загревање

Член 23

При нормални услови на работа на броилото, неговите намотки и изолација не смеаат да се загреат до температура што би можела да влијае врз исправната работа на броилото.

Ако ское струјно коло се оптовари со максимална струја а секое напонско коло се приклучи кон напон што изнесува 1,2 пати вредност на референтниот напон, порастот на температурата на посматраните делови на броилото не смее, при температура на средината на броилото што изнесува најмногу 40°C, да ги премине вредностите дадени во следната табела:

Табела 9

Дел на броилото	Пораст на температурата (°C)
Намотки	60
Надворешна површина на куќиштето	25

Одредбите на став 2 од овој член се однесуваат и на помошните кола на броилото што периодично се приклучени за време подолго од времето што ѝ одговара на нивната временска термичка константа.

За време на испитувањето што трае два часа, броилото не смее да биде изложено на струење на воздухот, ниту на директно сончево зрачење.

По испитувањето броилото не смее да покаже никакви оштетувања и мора да ги исполнува условите на диелектричното испитување дадени во член 22 на овој правилник.

Мерсњето на порастот на температурата на намотките се врши со метод за мерење на промената на отпорот на одделни кола, при што отпорот се мери помеѓу приклучните стегалки. При мерењето на отпорот на колата, врските што се користат за приклучување на броилото треба да бидат со должина околу 1 m, а со таков пресек што густијата на струјата да не биде поголема од 4 A/mm².

IV. НАТПИСИ И ОЗНАКИ

1. Натписна плочка

Член 24

Броилото мора да има на видливо место натписна плочка на која на еден од јазиците и писмата на народите на Југославија, се назначени податоците, ознаките и симболите што при нормални услови на работа на броилото треба да останат трајни и лесно читливи.

На броилото морат да се назначат следните податоци, и тоа:

1) мерната единица што се означува на плочката на бројникот или помеѓу основните податоци на броилото со „kWh“; или „MWh“, а за броила на реактивната енергија со „kvarh“ или „Mvarh“.

Ако броилото има бројник со тркалезни скали, месната вредност на тркалезната скала мора да биде означена со броевите: 0,01, 0,1, 1, 10, 100, 1000 итн.;

2) ознаката на видот на броилото, на пример „еднофазно броило“, „трофазно броило“, „трофазно броило на реактивна енергија“, „трофазно трансформаторско броило“ итн.

Специјалната намена на броилото не мора да биде назначена, ако таа јасно се гледа од самиот облик на броилото при затворено кукиште на броилото. Тоа важи и за броила со повеќетарифен бројник;

3) службената ознака на Сојузниот завод за мери и скапоцени метали, на пример F-4.270;

4) ознака на типот на броилото;

5) фабрички број на производството, на пример 28 045 311;

6) податоци за референтниот напон во „V“ или „kV“, на пример $3 \times 220/380$ V;

7) податоци за основната струја, а за броила со проширен струен мерен опсег — и податоци за максималната струја во „A“, на пример: 10 A, 10—30 A, со тоа што максималната струја на броилото, која изнесува 1,2 пати вредност на основната струја, да не се означува.

Кај трансформаторските броила мора пред вредноста на струјата на броилото да се назначи називната вредност на струјата на струјниот мерен трансформатор;

8) податоци за референтната фреквенција во „Hz“ на пример 50 Hz;

9) класа на точност, на пример ② или кл. 2;

10) константа на броилото во o./kWh, односно o./kvarh, на пример 1200 o./kWh, 1200 o./kvarh;

11) шема на врска или број на шемата на врска;

12) година на производство, на пример 1977 или 77;

13) назив на производителот или негов заштитен знак;

14) натпис „спротивно регистрирање спречено“ или соодветен симбол — за броилата со направа за спречување на спротивно регистрирање;

15) обележени сите стегалки на приклучницата спрема стандардната шема на врска;

16) натпис „трансформаторско броило“ односно соодветен симбол за броила за приклучок преку мерни трансформатори. Тој натпис може да се испише на посебна натписна плочка или да се комбинира со другите главни податоци за броилото, на пример „трофазно трансформаторско броило“. Трансформаторското броило мора да има посебна натписна плочка, на кој ќе може дополнително да се запишат податоците за мерните трансформатори и за константата на трансформацијата со која треба да се множи покажувањето на бројачот, за да се добие енергијата на примарната страна на мерните трансформатори;

17) натпис „за работа при 40°C“ или „40°C“ за броила наменети за работа при температура поголема од 23°C.

Ако натписната плочка на која се назначени податоците за броилата од став 2 на овој член е сместена на поклопката на броилото, фабричкиот број на производството на броилото мора да се назначи на носачот на мерниот систем или на основната плочка на броилото.

Евентуално зголемување на капацитетот на бројачот со макари мора да биде означено на плочката на бројникот, на пример $\times 100$, $\times 1000$ итн.

Примери на означување на референтниот напон се дадени во следната табела:

Табела 10

Вид на мрежа	Вид на броила	Броила за директен приклучок	Означување на напонот	
			броила за приклучок преку мерни трансформатори	
			со примарен бројач	со секундарен бројач
Еднофазна со два спроводника	еднофазно	220 V	10000/100 V	100 V
Трофазна со три спроводници	трофазно со два система за задвижување	3×380 V	$3 \times 10000/100$ V	3×100 V
			$3 \times \frac{10000}{\sqrt{3}} / \frac{100}{\sqrt{3}}$ V	$3 \times \frac{100}{\sqrt{3}}$ V
			$3 \times 10000/\sqrt{3} / 100/\sqrt{3}$ V	
Трофазна со четири спроводници	трофазно со три системи за задвижување		$3 \times \frac{10}{\sqrt{3}} / \frac{0,1}{\sqrt{3}}$ kV	$3 \times 100/\sqrt{3}$ V
			$3 \times 10/\sqrt{3} / 0,1/\sqrt{3}$ kV	

Примери за означување на струја се дадени во следната табела:

Табела 11

Означување на струја					
Бројла за директен приклучок		Бројла за приклучок преку мерни трансформатори			
Основна струја (I)	Основна (I ₀) — максимална (I _m) струја	Со примарен бројник		Со секундарен (полупримарен) бројник	
		Основна струја (I ₀)	Основна (I ₀) — максимална (I _m) струја	Основна струја (I ₀)	Основна (I ₀) — максимална (I _m) струја
10 A	10—40 A	1000/5 A	200/5 (3—6) A	5 A	5 (3—6) A
			100—200/1—2 (0,4—2) A		1—2 (1—2) A
20 A	20—60 A	500/1 A	100/5 (1,5—6) A	5 A	1—2 (0,4—2) A
			200—400/1—2 (1—2) A		5 (2,5—10) A
10 A	10—60 A	200/5 A	500/1 (0,4—1,2) A	1 A	1 (0,3—1,2) A
			100—500/1—5 (1—6) A		1—5 (1—6) A

Ако бројлата се така изработени што при поправки, регулирање и испитување треба да се примени некој невообичаен начин на ракување, треба да имаат натпис или симбол кој укажува на тоа, на пример „лежиштата да не се подмачкуваат“, „бројникот да не се чисти со бензин“.

На намотката на напонското коло мора да бидат назначени податоците за намотката: бројот на навоите и пречникот на жицата.

Бројлата чија додатна направа не се приклучува кон референтниот напон на бројлото, а од шемата на врска на бројлото не може да се види големината на напонот кон кој се приклучува таа, мораат да имаат натпис кој предупредува на тоа. Ако додатната направа се приклучува кон еднонасочен напон, треба да стои натпис на пример „релеј 65 V“, а ако се приклучува кон наизменичен напон треба да стои натпис на пример „релеј 100 V, 50 Hz“. Наместо тие натписи е дозволена употреба на соодветни симболи.

Податоците за имателот на бројлото можат да бидат посебно назначени на бројлото.

2. Шема на врска

Член 25

Шемата на врска ја определува врската на надворешните спроводници со електричните кола на бројлото, а, по потреба, и внатрешната врска на бројлото со додатните и тарифните направи.

Од шемата на врска на бројлото кое работи во врска со други направи, на пример: со мерни трансформатори или вклопен часовник, мора јасно да се види начинот на врзување на бројлото со тие направи.

Секое бројло мора да биде снабдено со шема на врска. Шемата на врска мора да биде назначена на натписната плочка на бројлото, односно на едниот дел на плочката на бројникот или на внатрешната страна на поклопката на приклучницата.

Шемите на врски мораат да бидат нацртани така, што при нормални услови на работа на бројлото да останат трајно видливи. Шемите на врски мораат да се цртаат со симболи и ознаки предвидени со соодветните југословенски стандарди.

Ознаките на приклучницата на бројлото мораат да им одговараат на ознаките во шемата на врска.

Приклучокот на бројлото мора да им одговара на стандардните шема на врски што се предвидени, со соодветните југословенски стандарди.

Член 26

За означување на податоците за бројлото се дозволува употреба на стандардни симболи според соодветните југословенски стандарди.

V. МЕРНОТЕХНИЧКИ ОСОБИНИ

1. Услови под кои се врши испитување

Член 27

Услови под кои се врши испитувањето се:

1) кукиштето на бројлото мора да биде затворено;

2) кај трофазните бројла при редоследот на фазите што е назначен во шемата на врски, напоните и струјата мораат да бидат урамнотежени, а отстапувањата не смеат да ги преминуваат вредностите дадени во следната табела:

Табела 12

	Бројка на активна енергија, со класа на точност			Бројка на реактивна енергија со класа на точност 3
	0,5	1	2	
Напонот помеѓу фазата и нулата или помеѓу кои да се две фази не смее да отстапува од соодветниот среден напон, за повеќе од	$\pm 0,5\%$	$\pm 1\%$	$\pm 1\%$	$\pm 1\%$
Струјата не смее да отстапува од соодветната средна струја, за повеќе од	$\pm 1\%$	$\pm 2\%$	$\pm 2\%$	$\pm 2\%$
Фазниот став на струјата спрема соодветниот напон помеѓу фазата и нулата не смее при кој и да е фактор на силата да отстапува за повеќе од	2°	2°	2°	2°

3) влијателните големини мораат да имаат референтна вредност со отстапувањата дадени во следната табела:

Табела 13

Злијателна големина	Референтна вредност	Дозволено отстапување			
		бројка на активна енергија со класа на точност			бројка на реактивна енергија, со класа на точност 3
		0,5	1	2	3
Температура на средната	Референтна температура или 23°C ако не е назначена ¹⁾	$\pm 1^\circ\text{C}$	$\pm 2^\circ\text{C}$	$\pm 2^\circ\text{C}$	$\pm 2^\circ\text{C}$
Работна положба	Вертикална работна положба ²⁾	$\pm 0,5^\circ$	$\pm 0,5^\circ$	$\pm 0,5^\circ$	$\pm 0,5^\circ$
Напон	Референтен напон	$\pm 0,5\%$	$\pm 1,0\%$	$\pm 1,0\%$	$\pm 1,0\%$
Фреквенција	Референтна фреквенција	$\pm 0,2\%$	$\pm 0,3\%$	$\pm 0,5\%$	$\pm 0,5\%$
Форма на бранови	Синусоидален напон и синусоидална струја	Фактор на изобличувањето помал од 2% 2% 3% 5%			
Магнетна индукција од странско потекло при референтна фреквенција	0 (нула)	Вредност на индукцијата што не предизвикува варијација на релативната грешка поголема од ³⁾ 0,1% 0,2% 0,3% 0,3%			

ЗАБЕЛЕШКИ:

- 1) Ако испитувањето е вршено на температура што се разликува од референтната температура, резултатот се коригира со примена на определен температурен коефициент на броилото.
- 2) Конструкцијата на броилото треба да е таква што вертикалната положба да е обезбедена (во две вертикални меѓусобно исправни рамнини: „напред—назад“ и „лево—десно“), кога:
 - основната плоча на броилото е поставена на вертикална подлога;
 - референтниот раб (на пример: долниот раб на приклучниката), или референтната линија обележена на броилото, е хоризонтална.
- 3) Испитување се врши:
 - кај еднофазно броило ќе се определи грешката при нормален приклучок, а потоа при обратен

приклучок на струјното и напонското коло. Половината на разликата помеѓу тие две грешки е варијацијата на релативната грешка. Ако фазата на магнетната индукција од странско потекло е непозната, испитувањето се врши при 10% $I_n \cos \varphi = 1$ и 20% $I_n \cos \varphi = 0,5$.

— кај трофазно броило се вршат три мерења при оптоварување $\cos \varphi = 1$; по секое мерење приклучоците на струјните и напонските кола ќе се променат за 120°, без промена на редоследот на фазите. Вредноста на варијацијата на релативната грешка е најголемата разлика помеѓу секоја од грешките определена на наведениот начин и нивната средна вредност;

4) напонските кола на броилото мораат да се приклучат кон референтниот напон односно кон напонот при кој се врши испитување, и тоа:

— најмалку на 4 часа пред испитувањето на броило со класа на точност 0,5;

— најмалку на 2 часа пред испитувањето на броило со класа на точност 1;

— најмалку на 1 час пред испитувањето на броило со класа на точност 2 и на броило на реактивна енергија со класа на точност 3.

Струите при кои се врши испитувањето се регулираат постепено до вредноста на испитувањето во пораст или во опаѓање. Тие се воспоставуваат во струјното коло на броилото сè додека не ќе се постигне термичката стабилност што ѝ одговара на константната брзина на вртењето на роторот на броилото;

5) кај броилата што имаат бројник со макари, во работа (зафат) мора да биде само макарата со најниска месна вредност на бројачот т.е. макарата што се врти најбргу;

6) испитувањето на броилата на реактивна енергија се врши при индуктивно или капацитивно оптоварување зависно од намената на броилото.

2. Празен од

Член 28

При отворено струјно коло на броилото, роторот на броилото не смее да направи полн обрт за сите напони помеѓу 80% (најмал) и 110% (најголем) референтен напон.

Кај броилата што имаат бројник со макари, во работа (зафат) мора да биде само макарата со најниска месна вредност на бројачот т.е. макарата што се врти најбргу.

Роторот мора да се запре во положба така што во отворот на плочката да биде видлив целиот знак на колцето на роторот.

При испитување на празниот од броилото може да биде изложено на лесен потрес.

3. Поаѓање

Член 29

Роторот на броилото мора да појде без потрес и континуирано да се врти при струја чии вредности се дадени во следната табела:

Табела 14

	Струја во % на основната струја					
	фактор на сила $\cos \varphi$	броила на активна енергија, со класа на точност			фактор на реактивна сила $\sin \varphi$ (инд. или кап.)	броила на реактивна енергија, со класа на точност 3
		0,5	1	2		
Броило со еднотарифен бројник, без на- права за спречување на спротивно регис- трирање	1	0,3	0,4	0,5	1	1
Сите други броила	1	0,4	0,4	0,5	1	1

При испитување на поаѓањето, треба да се провери, дали роторот на броилото направил најмалку еден полн обрт. Кај броилата што имаат бројник со макари, при такво испитување може да има најмногу две макари во работа (зафат).

4. Граници на грешка

Член 30

Ако броилата се испитуваат под референтните услови дадени во член 27 став 3 на овој правилник, процентниот износ на грешките не смее да ги преминува границите дадени во следните табели:

Граници на процентуалната грешка на еднофазните и на трофазните броила пр урамнотежено оптоварување

Табела 15

Вредност на струјата	Граници на грешките во проценти					
	фактор на сила $\cos \varphi$	броила на активна енергија, со класа на			фактор на реактивна сила $\sin \varphi$ (инд. или кап.)	броила на реактивна енергија, со класа на точност 3
		0,5	1	2		
5% I_0	1	$\pm 1,0$	$\pm 1,5$	$\pm 2,5$		
10% I_0					1	$\pm 4,0$
10% I_0 до I_m	1	$\pm 0,5$	$\pm 1,0$	$\pm 2,0$		
20% I_0 до I_m					1	$\pm 3,0$
50% I_0 до I_m					0,5	$\pm 3,0$
10% I_0	0,5 инд.	$\pm 1,3$	$\pm 1,5$	$\pm 2,5$		
	0,8 кап.	$\pm 1,3$	$\pm 1,5$	—		
20% I_0 до I_m	0,5 инд.	$\pm 0,8$	$\pm 1,0$	$\pm 2,0$		
	0,8 кап.	$\pm 0,8$	$\pm 1,0$	—		

Граници на процентуалната грешка на трофазните броила оптоварени еднофазно, при урамнотезени трофазни напони

Табела 16

Вредност на струјата	Граници на грешката во проценти					
	фактор на силата $\cos \varphi$	броила на активна енергија, со класа на точност			фактор на реактивна сила $\sin \varphi$ (инд. или кап.)	броила на реактивна енергија, со класа на точност
		0,5	1	2		3
20% I_n до 100% I_n	1	$\pm 1,5$	$\pm 2,0$	$\pm 3,0$	1	$\pm 4,0$
50% I_n	0,5 инд.	$\pm 1,5$	$\pm 2,0$	—		
100% I_n	0,5 инд.	$\pm 1,5$	$\pm 2,0$	$\pm 3,0$		
100% I_n до I_m	1	—	—	$\pm 3,0$		
100% I_n					0,5	$\pm 4,0$

При проверување на границите на процентуалната грешка според табелата 16, испитување е врши суцесивно за секој систем за задвижување.

Разликата помеѓу процентуалната грешка на трофазно броило оптоварено еднофазно со основна струја при фактор на сила еднаков еден и процентуалната грешка при урамнотезено оптоварување не смее да изнесува повеќе од:

- 1) 1% за броила со класа на точност 0,5;
- 2) 1,5% за броила со класа на точност 1;
- 3) 2,5% за броило со класа на точност 2 и за броила на реактивна енергија со класа на точност 3.

5. Граници на дозволени грешки на броила во јавен сообраќај

Член 31

Дозволените грешки на броилата во јавен сообраќај можат да имаат вредност двократно поголема од вредностите дадени во табелите 15 и 16 на член 30 од овој правилник.

Кај отворено струјно коло, броилото не смее да има празен од за сите напони помеѓу 90% (најмал) и 110% (најголем) референтен напон.

Броилото мора да регистрира енергија при струја што за 0,2% и поголема од вредностите дадени во табелата 14 од член 29 на овој правилник.

Член 32

Костантата на броилото се проверува така што се утврдува дали е исправен односот помеѓу бројот на обртите на роторот и покажувањето на бројачот.

6. Толкување на резултатите од испитувањето

Член 33

Поради несигурноста на мерењето и на другите параметри што влијаат врз точноста на мерењето при типско испитување на броило, некои резултати од испитувањето можат да бидат вон од границите на процентуалната грешка дадени во табелите 15 и 16 од член 30 на овој правилник.

Ако-се изврши поместување на апсцисната оска паралелно на самата себе за вредноста дадена во табелата 17 од овој член, а сите резултати од испитувањето при тоа ќе останат во границите на грешката дадени во табелите 15 и 16 од член 30 на овој правилник, броилото се смета за исправно.

Табела 17

Дозволено поместување на апсцисната оска во %	Броила на активна енергија, со класа на точност			Броила на реактивна енергија, со класа на точност
	0,5	1	2	3
	0,3	0,5	1,0	1,0

7. Варијации предизвикани од промена на влијателните големини

Член 34

При определување на варијацијата предизвикана од промена на една од влијателните големини, треба да се исполнети сите услови под кои се врши испитувањето од член 27 на овој правилник.

Влијателните големини што се земаат предвид за определување на референтните услови под кои се врши испитувањето и за определување на варијациите предизвикани од нивната промена се:

- температура на средината;
- работната положба;
- напонот;
- фреквенцијата;
- обликот на браповите;
- магнетната индукција од странско потекло.

Варијацијата предизвикана од промена на температурата на средината се определува со испитување кое се врши во затворен простор во кое нема провев. Пред испитувањето броилото мора да биде изложено на температура на средината околу 3 часа, така што температурата во внатрешноста на кукиштето на броилото да се затврди.

Определување на средниот температурен коефициент за дадената температура се врши во температури од 20°C, и тоа 10°C над и 10°C под таа температура. Во секој случај температурата не смее да биде под 0°C ниту над 40°C.

Средниот температурен коефициент треба во секој случај да биде определен барем за референтната температура на броилото и тој при промена на температурата на средината за $\pm 10^\circ\text{C}$ не смее да ги преминува границите дадени во следната табела.

Табела 18

Вредност на струјата	Фактор на сила $\cos \varphi$	Среден температурен коефициент ($\%/^{\circ}\text{C}$)			Фактор на реактивна сила $\sin \varphi$ (инд. или кап.)	Бројла на реактивна енергија, со класа на точност 3
		Бројла на активна енергија, со класа на точност	1	2		
10% I_n до I_m	1	0,03	0,05	0,1	1	0,15
20% I_n до I_m	0,5 инд.	0,05	0,07	0,15	0,5	0,25

Варијациите предизвикани од промена на другите влијателни големини се дадени во следната табела:

Табела 19

Промена на влијателната големина во однос на референтните услови	Вредност на струјата (урамнотежено оптоварување, не е предвидено поинаку)	Фактор на сила $\cos \varphi$	Граници на варијацијата на грешката во %				
			Бројла на активна енергија, со класа на точност	0,5	1	2	Фактор на реактивна сила $\sin \varphi$ (инд. или кап.)
1	2	3	4	5	6	7	8
Коса положба 3°	5% I_n	1	1,5	2,0	3,0	1	3,0
	100% I_n до I_m	1	0,3	0,4	0,5	1	1,0
Напон $\pm 10\%$	10% I_n	1	0,8	1,0	1,5	1	2,0
	50% I_m	1	0,5	0,7	1,0		
	50% I_m	0,5 инд.	0,7	1,0	1,5		
	100% I_n до I_m					1	1,5
Фреквенција $\pm 5\%$	10% I_n	1	0,7	1,0	1,5	1	2,5
	50% I_m	1	0,6	0,8	1,3		
	50% I_m	0,5 инд.	0,8	1,0	1,5		
	100% I_n					1	2,5
	100% I_n					0,5	2,5
Магнетна индукција од странско потекло (од 0,5 mT ¹)	100% I_n	1	1,5	2,0	3,0	1	3,0
Облик на брановите: 10% на третиот хармоник во струјата ²)	100% I_n	1	0,5	0,6	0,8		
Променет редослед на фазите	50% I_n до I_m	1	1,5	1,5	1,5		
	50% I_n	1 (еднофазно оптоварување)	2	2	2		
Магнетно поле на помошните кола ³)	5% I_n	1	0,3	0,5	1		
Механичко оптоварување на еднотарифен и повеќетарифен број ⁴)	5% I_n	1	0,8	1,5	2,0		

ЗАБЕЛЕШКИ:

1) Магнетната индукција од странско потекло од 0,5 mT произведена од струја со иста фреквенција што има напон приклучен кон бројло, под најнеповолни услови на фазата и насоката, не смее да предизвикува варијација на грешка во проценти која ги преминува вредностите дадени во табелата 19 од овој член.

Бројлото е изложено на магнетна индукција од 0,5 mT, ако се постави во центарот на тркалезниот калем со среден пречник 1 m, со квадратен пресек со мала радијална дебелина во однос на пречникот и кој има 400 ампернавивки.

Испитување се врши за три следни насоки на магнетна индукција од странско потекло во однос на положбата на бројлото:

-- вектор на индукцијата нормален на основната плочка на броилото;

— вектор на индукцијата вертикален;

— вектор на индукцијата хоризонтален и паралелен со основната плочка на броилото.

2) Факторот на избличувањето на напонот треба да биде помал од 1%.

Варијацијата на грешката во проценти треба да биде определена под најнеповолен фазен став на третиот хармоник во споредба со основниот бран на струјата.

3) Приклучоците на помошното коло треба да бидат точно означени, или да имаат таков систем на приклучување кој оневозможува грешка во приклучувањето.

Варијацијата на грешката во проценти не смее да ги преминува вредностите дадени во табелата 19 од овој член, ако броилото се испитува со приклучни помошни кола, чие магнетно поле има најголемо влијание врз покажувањето на броилото.

4) Компензацијата на влијанието на механичкото оптоварување на бројникот се врши при регулирање на броилото.

Определување на варијациите предизвикани од промена на влијателните големини наведени во овој член, се врши само при типско испитување на броилото.

8. Варијација предизвикана од струја на краток спој

Член 35

Броила на активна енергија за директен приклучок мораат да издржат струен импулс чија темена вредност изнесува 50 пати вредност на максималната струја (не повеќе од 7000 A), кој одржува вредност над 25 пати вредност на максималната струја за време од една милисекунда.

Броила за приклучок преку мерни трансформатори мораат да издржат, за време од 0,5 секунди, струја рамна на 10 пати вредност на максималната струја.

Броила на реактивна енергија за директен приклучок мораат да издржат, за време од 0,5 секунди, струја која изнесува:

1) 30 пати вредност на основната струја, ако основната струја не е поголема од 10 A;

2) 20 пати вредност на основната струја, ако основната струја е поголема од 10 A.

По испитувањето според условите наведени во ст. 1 до 3 на овој член, варијацијата на грешката не смее да ги преминува вредностите дадени во следната табела.

Табела 20

Вид на броило		Граници на варијацијата на грешката во проценти						
		Вредност на струјата	фактор на сила $\cos \varphi$	броила на активна енергија, со класа на точност			фактор на реактивна сила $\sin \varphi$	броила на реактивна енергија, со класа на точност
			$\cos \varphi$	0,5	1	2	(инд. или кап.)	3
Броила за директен приклучок	100% I_n	1	—	1,5	1,5	1		1,5
Броила за приклучок преку мерни трансформатори	100% I_n	1	0,3	0,5	1,0	1		1,5

По краток спој, броилото, при приклучени напонски кола на референтен напон, треба да се остави околу еден час за да му се затврди температурата на вредноста што ја имало пред краткиот спој.

Определување на варијацијата предизвикана од струја на краток спој, се врши само при типско испитување на броилото.

9. Варијација предизвикана од сопствено загревање

Член 36

Пред испитување на броило напонските кола на броилото мораат да бидат приклучени кон референтен напон најмалку 1 час со тоа што струјните кола при тоа се отворени. Броилото се оптоварува со мак-

симална струја при фактор на сила еднаков 1, и непосредно по оптоварувањето се определува грешката на броилото. Потоа се определува грешката на броилото во доволно кратки временски интервали за да се добие правилен тек на кривата линија на варијацијата на грешката на броилото во функција на време.

Испитување на броило под условите од став 1 на овој член трае, и тоа:

1) 4 часа за броила со класа на точност 0,5,

2) 2 часа за броила со класа на точност 1,

3) 1 час за броила со класа на точност 2 и за броила на реактивна енергија со класа на точност 3.

Варијацијата на грешката за време од 20 минути не смее да ја преминува вредноста од 0,2%.

Варијацијата на грешката предизвикана од сопствено загревање не смее да ги преминува вредностите дадени во следната табела:

Табела 21

Вредност на струјата	Граници на варијацијата на грешката во проценти					
	фактор на сила $\cos \varphi$	броила на активна енергија, со класа на точност			фактор на реактивна сила $\sin \varphi$	броила на реактивна енергија, со класа на точност
	$\cos \varphi$	0,5	1	2	(инд. или кап.)	3
I_n	1	0,5	0,7	1,0	1	1,0
I_n	0,5 инд.	0,7	1,0	1,5	0,5	1,5

Определување на варијацијата предизвикана од сопствено загревање, се врши само при типско испитување на броила:

VI. ПРОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 37

За индукциони броила на активна електрична енергија со класа на точност 2 и за индукциони броила на реактивна електрична енергија со класа на точност 3, за кои Сојузниот завод за мери и скапоцени метали издал одобрение за преглед и жигосување пред денот на влегувањето во сила на овој правилник, важат условите пропишани во Техничките услови за електрични индукциони броила (струјомери) на активна енергија со класа на точност 2, 1,5 и 2,5 и на реактивна енергија со класа 3 (Гласник на Сојузниот завод за мери и скапоцени метали, група XII, бр. 9—10)

Член 38

За индукциони броила на активна електрична енергија со класа на точност 0,5 и 1, за кои Сојузниот завод за мери и скапоцени метали издал одобрение за преглед и жигосување пред денот на влегувањето во сила на овој правилник, важат одредбите на чл. 24 до 36 на овој правилник.

Член 39

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 0206-1463/1
6 јули 1977 година
Белград

Директор
на Сојузниот завод за
мери и скапоцени метали,
Петар Ковинчиќ, с. р.

572.

Брз основа на член 26 од Законот за југословенските стандарди и за нормите на квалитетот на производите („Службен лист на СФРЈ“, бр. 2/74), во согласност со Сојузниот комитет за земјоделство и со Сојузниот комитет за здравство и социјална заштита, директорот на Југословенскиот завод за стандардизација пропишува

П РА В И Л Н И К

ЗА КВАЛИТЕТОТ НА ЖИТАТА, МФЛНИЧКИТЕ ПРОИЗВОДИ, ЛЕБОТ, ПЕЧИВОТО И ТЕСТЕНИНИТЕ

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат минималните услови што во поглед на квалитетот мораат да ги исполнуваат житата, мелничките производи, лебот, печивото, тестенините и сродни производи (во натамошниот текст: производи), како и минималните услови за обезбедување и зачувување на квалитетот и хигиенската исправност на тие производи.

Условите пропишани со овој правилник мораат да бидат исполнети во производството и прометот на производите од став 1 на овој член.

Член 2

За оние производи за кои со овој правилник не се пропишани условите на квалитетот и условите

за обезбедување и зачувување на квалитетот и хигиенската исправност согласно важат условите пропишани со овој правилник за слични производи.

За производите од став 1 на овој член производителските организации на здружен труд пред почетокот на производството на тие производи се должни да донесат производителската спецификација.

Член 3

Производите од член 1 на овој правилник што се пуштаат во промет во оригинално пакување мораат да обвивката, садот или етикетата да имаат декларација на јазиците и писмата на народите на Југославија.

Производот од член 1 на овој правилник што не се пушта во промет во оригинално пакување мора да има декларација само ако е тоа определено со овој правилник.

Под оригинално пакување, во смисла на овој член, се подразбира производ што му се испорачува на потрошувачот во непроменета форма, запакуван во организацијата на здружен труд која го произведува односно пушта во промет.

Декларацијата од став 1 на овој член содржи податоци за:

- 1) називот на производот и неговото трговско име, ако производот го има;
- 2) фирмата односно називот и седиштето на производителот;
- 3) ознаката на квалитетот на производот ако е тоа определено со овој правилник.
- 4) датумот на производството (ден, месец и година);
- 5) нето количината (масата, односно волуменот) на производот;
- 6) ознаките за групата употребени адитиви, предвидени со овој правилник;
- 7) конзервирањето, хемискиот состав и употребената количина средства за конзервирање ако производот е конзервиран со хемиски средства;
- 8) видот и количината на материите од биолошка вредност додадени на производот заради збогатување на неговиот состав;
- 9) основните состојки на производот по редоследот на процентуалната застапеност;
- 10) рокот за употреба на производот, како и други податоци од интерес за потрошувачите, ако е тоа определено со овој правилник.

Декларацијата мора да биде лесно уочлива, јасна и читлива.

Податоците за бојењето, ароматизирањето и конзервирањето на производот мораат да бидат наведени непосредно под називот на производот.

Буквите со кои се отпечатени називот на производот и фирмата, односно називот на производителот мораат да бидат поголеми од буквите со кои се отпечатени другите податоци во текстот на декларацијата.

Член 4

Ако производот не го пакува производителот, декларацијата, покрај податоците од член 3 на овој правилник, мора да ги содржи фирмата, односно називот и седиштето на организацијата на здружен труд или на друг учесник во прометот што го пакувал производот, како и датумот на пакувањето. На пакувањето на производот од увоз мора да се означат земјата од која е увезен производот.

Член 5

Ако нето количината на производот која се пушта во промет во оригинално пакување не преминува количина од 200 g, декларацијата мора да содржи само податоци за: називот на производот,

фирмата, односно називот и седиштето на производителот, односно на организацијата на здружен труд што го пакувала производот, нето количината на запакуваниот производ, и датумот на производството, како и за ознаките на квалитетот и рокот на траењето ако е тоа определено со овој правилник.

Декларацијата од став 1 на овој член мора да содржи и податоци за боењето, ароматизирањето и конзервирањето ако производот е обоен, ароматизиран, односно конзервиран.

Член 6

Производителската спецификација мора да содржи податоци за:

1) називот на производот и неговото трговско име ако производот го има, како и за групата производи на која ѝ припаѓа;

2) фирмата односно називот и седиштето на производителот;

3) нето количината (масата односно волуменот) на производот ако производот се пушта во промет во оригинално пакување;

4) состојките на производот и нивната количина изразена во мерни единици или проценти во однос на нето количината на производот, а ако производот се произведува и пушта во промет во повеќе квалитети — и за состојките посебно за секој квалитет.

5) хемискиот состав на производот што е утврден со негово испитување, и тоа: водата, јаглородните хидрати, мастите, протеините, минералните материји и витамините;

6) краток опис на технолошката постапка за производство на производот.

Член 7

Забрането е боене, засладување, ароматизирање со вештачки средства и додавање на други хемиски средства на производите, како и конзервирање на производи со хемиски средства и зрачење со јонизирачки или со ултравиолетови зраци, ако со овој правилник не е определено поинаку.

Член 8

Одредбите на овој правилник се применуваат и врз увезени производи како и врз производи наменети за извоз, ако со важечките прописи не е определено поинаку.

По исклучок од одредбата на став 1 од овој член, одредбите на овој правилник нема да се применуваат врз производи наменети за извоз ако прописите на земјата увозничка или обичаите на странскиот пазар бараат отстапување од условите во поглед на квалитетот пропишан со овој правилник.

Член 9

Ракувањето, пакувањето, превозот и складирањето на производите може да се врши само во просториите за производство, во складови и во превозни средства што, по своите особини, ги исполнуваат сите пропишани услови за зачувување на квалитетот на тие производи.

Амбалажата во која се пакуваат намирниците мора да биде во согласност со одредбите на важечките прописи.

Член 10

Ако со овој правилник не е определено поинаку, неговите одредби се применуваат врз сите организации на здружен труд, други правни лица и поединци кои произведуваат и пуштаат производи во промет.

Под промет во смисла на став 1 од овој член, се подразбира и замена на жито за брашно.

II. ЖИТА

Член 11

Жита за човечка исхрана, во смисла на овој правилник, се плодовите на:

- 1) пченица (*Triticum vulgare*, *Triticum durum*, *Triticum turgidum*);
- 2) рж (*Secale cereale*);
- 3) јачмен (*Hordeum vulgare*);
- 4) овес (*Avena sativa*);
- 5) пченка (*Zea mays*);
- 6) ориз (*Oryza sativa*);
- 7) просо (*Panicum miliaceum*);
- 8) елда (*Fagopyrum vulgare*);
- 9) алвадиско просо (*Sorghium vulgare*) и
- 10) нивни хибриди.

Член 12

Квалитетот на житата, во смисла на овој правилник, е збир на својствата на житата од кои зависи нивната употребна вредност како суровина за преработка во производи за човечка исхрана, а се определени од:

- 1) ботаничката припадност;
- 2) органолептичките својства;
- 3) количината на вода;
- 4) количината и видот на примеси;
- 5) хектолитарската тежина;
- 6) присутноста на штетници;
- 7) присутноста на микроорганизми;
- 8) присутноста на остатоци од средства за заштита на растенија, односно средства за уништување на плевел и штетници;
- 9) квалитетната класа определена врз основа на количината на сурови протеини и седиментационата вредност (само кај пченицата).

Органолептички својства на житата

Член 13

Житата наменети за човечка исхрана и за преработка мораат да бидат зрели и здрави. Изгледот, формата, бојата и сјајот, како и мирисот и вкусот на житата мораат да бидат својствени на видот, сортата, односно на линијата.

Житата од став 1 на овој член не смеат да имаат никаков надворешен мирис и вкус, а особено не смеат да имаат:

- 1) мирис и вкус на семки од житни плевели (уроцица);
- 2) мирис и вкус на мувла и гламна;
- 3) мирис на складишни штетници;
- 4) мирис и вкус на расипаност поради лошо складирање;
- 5) туѓ мирис апсорбиран во текот на превозот или складирањето.

Примеси во жито

Член 14

Под примеси во жито, во смисла на овој правилник, се подразбираат сите туѓи состојки што не претставуваат основно жито.

Примесите од став 1 на овој член се делат на три основни групи, и тоа:

- 1) органски бели примеси;
- 2) органски црни примеси;
- 3) неоргански примеси.

Во органски бели примеси, во смисла на овој правилник, спаѓаат:

1) скршени зрна, односно зрна чие јадро е отворено поради некакво механичко дејство, а отворот претставува основа на еден отсечок во која и да е рамнина;

2) шутири зрна, односно зрна кои поради лоши вегетациони услови заостанале во развојот, а тежината им е помала од 0,022 g, или пропаѓаат низ решето чии отвори имаат ширина од 1,75 mm според Југословенскиот стандард JUS L.9.010- (лабораториски сита и решета).

3) стрни жита, односно жита кои не претставуваат основна житна маса;

4) изртени зрна, односно зрна кои имаат набабрен или збрчкан никулец, како и зрна чии примарни коренчиња израснале, па се видливи или се веќе отстранети со тоа што изртените зрна не претставуваат примеса ако нивната содржина не преминува 4%;

5) изгризени зрна кои еднадвор или однастре ги начнале штетници, со тоа што пченицата може да содржи најмногу 0,5% заразени зрна од житен црв или 1,5% зрна со скриена форма на црвливост или 1% оштетени зрна од други штетници (молци, глодачи и др.).

6) издупчени зрна односно зрна што ги издупила полска дрвеница (*Aelia acuminata*, *Eurigaster maura*) во времето на нивното дозревање кои поради тоа имаат една или повеќе бели дамки со црна точка во средината, со тоа што издупчените зрна до 0,5%, а кај пченицата до 0,2% да не претставуваат примеси;

7) зрна со темен никулец, односно зрна кој кои започнал процес на расипување, но тој процес е прекинат, со тоа што содржината на такви зрна до 2% да не претставува примеса.

Зрна извалкани со спори на гламна не се убржуваат меѓу другите примеси, туку само се означува нивниот процент, со тоа што посебно се искажува процентот на наполно извалканите зрна а посебно процентот на делумно извалканите зрна.

Во органските црни примеси, во смисла на овој правилник, спаѓаат:

- 1) житни плевели;
- 2) органски нечистотии;
- 3) неоргански нечистотии.

Житни плевели, во смисла на овој правилник се:

- 1) отровни плевели, и тоа:
 - какол (*Agrostemma githago*);
 - блужавица (*Lolium temulentum*);
 - уродица (*Melampyrum arvense*);
 - шушкавец (*Rhinanthus alectorolophus*);
 - гороцвет (*Adonis vernalis*);
 - сапуника (*Vaccaria pyramidata*);
 - јармен (*Nigella arvensis*);
 - лутиче (*Ranunculus arvensis*);
 - млеч (*Euforbia helioscopia*);
 - татула (*Datura stramonium*);

2) плевели кои влијаат врз вкусот и бојата на брашното и тоа:

- троска (*Polygonum convolvulus*);
- главатка сириска (*Cephalaria syriaca*);
- див лук (*Allium vineale*);
- ржена гламна (*Secale cornutum*, *Sclerobia* од *Claviceps purpurea*);
- гламна (*Tilletia tritici*).

Органски нечистотии, во смисла на овој правилник, се:

- 1) инсекти, живи и мртви и нивни делови;
- 2) екскременти од глодачи;
- 3) молци;
- 4) житни црви;
- 5) расипани и мувлосани зрна;
- 6) туѓи примеси.

Се дозволуваат најмногу 3 живи житни црви 1 на kg, 3 екскременти од глодачи, 20 мртви инсекти или нивни делови како и 20 молци на 100 g жито.

Нечистотиите во кои спаѓаат слама, дрво, хартија и други нечистотии од органско потекло претставуваат туѓи примеси.

Неоргански примеси, во смисла на овој правилник, се:

- 1) земја;
- 2) прав;
- 3) песок;
- 4) каменчиња;
- 5) метални делови.

Количина на вода на жито

Член 15

Количината на вода во житото што се пушта во промет, не смее да биде поголема од 14% ако со овој правилник не е определено поинаку.

Квалитетни класи кај пченицата

Член 16

Пчениците што се пуштаат во промет се распоредуваат во три квалитетни класи: I, II и III.

Распоредување на пченицата во квалитетни класи се врши врз основа на количината сурови протеини во проценти врз основа на седиментационата вредност, и тоа:

Квалитетна класа	Суров протеин во %	Седиментациона вредност
I класа	Најмалку 13%	Најмалку 40
II класа	Најмалку 11,5%	Најмалку 30
III класа	Најмалку 10,0%	Најмалку 18

Присутност на штетници во жито

Член 17

Житата што се пуштаат во промет не смеат да содржат живи складишни штетници во кој и да е развоен стадиум.

Присутност на микроорганизми во жито

Член 18

Житото што се пушта во промет не смее да содржи микроорганизми во количини поголеми од оние што се предвидени со важечките прописи, ниту микотоксини.

Член 19

Третирање на жита, складови, превозни средства, амбалажа и на преработувачки погони заради заштита од штетници, е дозволено само со оние средства и во оние количини што количините на тие средства во житото да не ги преминат количините предвидени со важечките прописи.

Член 20

Организацијата на здружен труд која пушта жито во промет е должна производот да го снабди со лабораториски наод за утврдениот квалитет на житото.

Наодот од став 1 на овој член треба да содржи податоци за:

- 1) ознака (бројот) на лабораторискиот наод;
- 2) видот на житото;
- 3) количината на вода;
- 4) хектолитарската тежина;
- 5) вкупната количина на примеси;
- 6) квалитетната класа (за пченица);

Квалитетот на житата од индивидуално производство го утврдува овластената организација на здружен труд.

III. ИЗЛУПЕНО ЖИТО

Член 21

Излупено жито, во смисла на овој правилник, е жито добиено со лупење или со друга соодветна обработка на здрави и добро исчистени зрна на јечмен, овес, ориз, пченица, просо и елда.

Член 22

Излупеното жито што се пушта во промет мора да ги исполнува следните услови:

- 1) да има боја, мирис и вкус својствени за тој вид жито;
 - 2) да не содржи неизлупени зрна и делови од лушпа, со тоа што оризот може да содржи неизлупени зрна и делови од лушпа.
 - 3) да не содржи никакви примеси;
 - 4) да не содржи живи ни мртви складишни штетници во кој и да е развоен стадиум;
 - 5) да не содржи екскременти и влакна од глодачи;
 - 6) да не содржи микроорганизми во количини поголеми од оние што се дозволени со важечките прописи;
 - 7) да не содржи остатоци од средства за заштита на растенија, односно средства за уништување на плевели и штетници во количини поголеми од оние што се предвидени со важечките прописи.
 - 8) излупениот јачмен и пченица да не содржат повеќе од 5% искршени зрна;
 - 9) излупениот овес, просо и елда да не содржат повеќе од 10% искршени зрна;
 - 10) количината вода во излупеното жито, освен кај оризот, да не преминува 14%;
 - 11) декларацијата, покрај податоците од член 3 на овој правилник, да содржи и податоци за количината на кршот изразена во процент.
- Под крш кај излупеното жито, во смисла на овој правилник, се подразбираат искршени зрна што се помали од 2/3 на целото излупено зрно.

Член 23

При вообичаената соодветна обработка на излупено жито, што се врши заради разубавување на изгледот, можат да се употребуваат само наполно безопасни средства (прехранбен талк, сируп и др.), и тоа во количини што ги бара технолошката постапка.

Видот и количината на средствата од став 1 на овој член мораат да бидат означени во производителската декларација.

Зголемување на масата на излупеното зрно со обработката од став 1 на овој член, може да биде најмногу до 1%.

Член 24

Оризот се пушта во промет според начинот на доработката како ориз од I квалитетна класа и ориз од II квалитетна класа.

Излупениот ориз што се пушта во промет, покрај условите од чл. 21 до 23 на овој правилник мора да исполнува определени услови во поглед на квалитетот, и тоа:

- 1) формата и крупноста на зрното на оризот мораат да ѝ бидат својствени на декларираната сорта;
- 2) во ориз со декларирана сорта и класа, не смее да има повеќе од 2% други сорти ориз од ист квалитет за I квалитетна класа ниту повеќе од 5% за II квалитетна класа;
- 3) со варење од 20 до 25 минути зрната на оризот мораат еднолично да набабрат, да ја задржат својата форма и не смеат да се залепуваат ниту да се распаѓаат;
- 4) мирисот и вкусот на варениот ориз мораат да ѝ бидат својствени на сортата на зрел и здрав ориз.

Покрај податоците од член 3 на овој правилник декларацијата за ориз мора да содржи податоци за количината на кршот изразена во проценти, како и податок за потеклото на оризот.

Оризот од I квалитетна класа мора да ги исполнува следните услови:

- 1) да има изразито бела до крем бела боја и сјајна глазура;
- 2) да не содржи повеќе од 1,10% нечистоти;
- 3) да не содржи повеќе од 0,05, туѓи зрна;
- 4) да не содржи повеќе од 0,25% оштетени или жолти зрна;
- 5) да не содржи неизлупени зрна;
- 6) да не содржи повеќе од 1,50% зрна со црвена пруга;
- 7) да не содржи повеќе од 2% незрели или кредитни зрна;
- 8) да не содржи повеќе од 2% искршени зрна под две третини од големината на зрната;
- 9) да не содржи повеќе од 1% искршени зрна под една третина од големината на зрната;
- 10) да не содржи повеќе од 15% вода.

Оризот од II квалитетна класа мора да ги исполнува следните услови:

- 1) да има бела или крем бела боја;
- 2) да нема туѓ вкус и мирис;
- 3) да не содржи повеќе од 0,10% нечистоти;
- 4) да не содржи повеќе од 0,05% туѓи примеси;
- 5) да не содржи повеќе од 0,50% оштетени или жолти зрна;
- 6) да не содржи повеќе од 0,25% неизлупени зрна;
- 7) да не содржи повеќе од 2% зрна со црвена пруга;
- 8) да не содржи повеќе од 3% незрели или кредитни зрна;
- 9) да не содржи повеќе од 15% искршени зрна под две третини од големината на зрната и 5% искршени зрна под една третина од големината на зрната;
- 10) да не содржи повеќе од 15% вода.

Одредбите на овој член се однесуваат на глазиран и полиран ориз.

Оризот што не ги исполнува условите од овој член може да се пушти во промет под назив „понижок квалитет“, но со точно декларирани елементи.

Член 25

Од излупен овес со посебна технолошка постапка се произведуваат овесни снегулки и инстант-овесни снегулки.

Член 26

Излупено жито може да се пушта во промет само во оригинално пакување, во амбалажа која мо-

же да биде од јута, сисал-vlakна, картон, хартија, платно, пластична маса и друг соодветен материјал. Амбалажата мора да биде добро затворена за да се оневозможи секое растурање.

Член 27

Амбалажата во која се пакува излупено жито се затвора на еден од следните начини:

1) ако е во прашање големо пакување, односно ако се во прашање вреќи, тие се затвораат:

— со поврзување, со тоа што истовремено се врзува и приврската со декларацијата; така што краиштата на повезот мораат да бидат осигурени со плomba, или со поврзување и со осигурување на краиштата на повезот со плomba така што декларацијата да биде втисната на вреќата;

— со прошивање наместо со плomba, со декларација втисната на вреќата;

— со затворање со посебна лента, со декларација втисната на вреќата;

— со полнење со автоматски полначки (оригинално затворена амбалажа) со декларација втисната на вреќата;

2) ако е во прашање ситно пакување, односно ако се во прашање вреќички, тие се затвораат со лепење, со заварување или на друг соодветен начин, со декларација втисната на амбалажата.

Приврските од став 1 на овој член мораат да бидат прицврстени така што да не постои можност за нивно отпаѓање или замена во текот на ракувањето и превозот.

Член 28

Производителот кој пушта во промет излупено жито е должен тој производ да го снабди со резултат од лабораториското испитување со податоци за:

- 1) ознаката (бројот) на лабораторискиот наод;
- 2) датумот на производство;
- 3) количината на искршени зрна;
- 4) количината на вода.

IV. МЕЛНИЧКИ ПРОИЗВОДИ

Член 29

Мелнички производи, во смисла на овој правилник, се производи добиени со мелење на оштетено жито, без посебна обработка или пак, со соодветна понатамошна обработка.

Член 30

Жито подготвено за мелење мора да биде исчистено и измиено така што производитите од мелењето, во поглед на составот и хигиенската исправност, да ги исполнуваат условите предвидени со овој правилник.

Производитите од став 1 на овој член особено не смеат да содржат:

- 1) живи ни мртви складишни штетници во повиоки стадиуми на развојот;
- 2) повеќе од 0,5% семки од плевел ако се во прашање пченица и ориз;
- 3) повеќе од 0,5% органски примеси;
- 4) микроорганизми во количини поголеми од оние што се предвидени со важечките прописи;
- 5) остатоци од средства за заштита на растенија односно средства за уништување на плевели и складишни штетници во количини поголеми од оние што се предвидени со важечките прописи.

Член 31

Мелничките производи мораат да имаат карактеристична боја, мирис и вкус својствени на тие производи и не смеат да имаат никаков туѓ мирис и вкус.

Член 32

Мелничките производи не смеат да содржат:

- 1) живи ни мртви складишни штетници во кој и да е развоен стадиум;
- 2) екскременти и влакна од глодачи;
- 3) песок повеќе од 0,05%, освен ако е во прашање елда;
- 4) микроорганизми во количини поголеми од оние што се предвидени со важечките прописи;
- 5) остатоци од средства за заштита на растенија односно средства за уништување на плевели и складишни штетници во количини поголеми од оние што се предвидени со важечките прописи.

Член 33

Мелничките производи што се пуштаат во промет можат заради подобрување на квалитетот, да се обработуваат со средствата предвидени со овој правилник, со задолжително декларирање на употребените средства.

Член 34

Мелничките производи од пченица и рж се пуштаат во промет под називи според определени типови.

Типовите мелнички производи се определуваат според количината на минералните материи (пепел) изразена во проценти и пресметана на сувата материја на односниот мелнички производ, а се изразуваат со бројот што се добива со множење на тој процент со 1000.

Член 35

Количината вода во мелничките производи што се пуштаат во промет може да биде до 15%.

Член 36

Мелничките производи можат да се пуштаат во промет во растурена состојба (ринфуза), во вреќи од јута, платно и хартија и во вреќички од хартија, пластична маса и други соодветни материјали.

Мелничките производи при продажбата на мало се пуштаат во промет само во оригинално пакување.

Член 37

Амбалажата во која се пакуваат мелничките производи мора да се затвора на еден од следните начини:

1) со поврзување, со тоа што истовремено се врзува и приврската со декларацијата, така што краиштата на повезот да бидат осигурени со плomba или декларацијата да биде втисната на вреќата;

2) со прошивање на отворот на вреќата заедно со приврската на која е втисната декларацијата или со прошивање така што декларацијата да биде втисната на вреќата;

3) со затворање со посебна лента, со декларација втисната на вреќата;

4) со полнење со автоматски полначки (оригинално затворена амбалажа), со декларација втисната на вреќата.

Вреќички и друга амбалажа (ситна амбалажа) се затвораат со лепење, со заварување или на друг соодветен начин, со декларација втисната на амбалажата.

Приврските од став 1 на овој член мораат да бидат прицврстени така што да не постои можност за нивно отпаѓање или замена во текот на ракувањето и превозот.

Ако мелничките производи не се продаваат во оригинално пакување, означување на називот на производот се врши на местото каде што се продава производот.

Член 38

Производителот на мелнички производи е должен кога тие производи ги пушта во промет да ги

снабди со резултатот од лабораториското испитување со податоци за:

- 1) ознаката (бројот) на лабораторискиот наод;
- 2) датумот на производството;
- 3) количината на вода;
- 4) количината на пепел;
- 5) степенот на киселоста;
- 6) типот на брашното;
- 7) квалитетот според фаринограф.

Мелнички производи од пченица

Член 39

Мелнички производи од пченица, во смисла на овој правилник се: брашно, прекрупа, крупица (гриз), никулци, крмно брашно и посие, стерилизирана крупица, стерилизирано брашно, како и брашно и крупица за брзо подготвување на јадења („инстант-производи“) и наменско брашно и крупица (гриз).

Член 40

Пченичкото брашно е производ добиен со мелење на исчистена и измена пченица.

Член 41

Пченичната прекрупа е производ добиен со прекрупување на мелнички исчистена пченица без просевање, а се пушта во промет под назив „пченична прекрупа“ или „грахам брашно“.

Член 42

Типови на крупица и на брашно од пченица, во смисла на овој правилник, се:

- 1) крупица (гриз) од типот „400“;
- 2) брашно од типот „500“, типот „800“ и типот „1100“;
- 3) наменско брашно, во рамките на типовите брашно од одредбата под 2 на овој став.

За наменско брашно, производителот е должен да донесе производителска спецификација.

Типовите крупица и брашно можат да содржат пепел, и тоа:

- 1) крупица од типот „400“ — до 0,45%;
- 2) брашно од типот „500“ — од 0,46% до 0,55%;
- 3) брашно од типот „800“ — од 0,75% до 0,85%;
- 4) брашно од типот „1100“ — од 1,05% до 1,15%.

Член 43

Степенот на киселоста на мелничките производи од пченица може да биде:

- 1) на крупица од типот „400“ — 2,5
- 2) на брашно од типот „500“ — до 3,0
- 3) на брашно од типот „800“ — до 3,2
- 4) на брашно од типот „1100“ — до 3,5
- 5) на прекрупа — до 5,0.

Член 44

Стерилизирана пченична крупица и стерилизирано пченично брашно се производи добиени од пченична крупица и пченично брашно кај кои, со посебна постапка, е спроведена стерилизација.

Пченична крупица и пченично брашно за брзо подготвување на јадења („инстант-производи“) се производи добиени со посебна постапка од пченична крупица и од пченично брашно.

Член 45

Стерилизираната пченична крупица и стерилизираното пченично брашно, пченична крупица и пченично брашно за брзо подготвување на јадења („инстант-производи“) мораат да се произведуваат од суровини кои во целост ги исполнуваат условите предвидени со чл. 41 до 43 на овој правилник, а

како готови производи мораат да им одговараат на одредбите од наведените членови, освен во поглед на големината на честичите.

Член 46

Рокот за задолжително одлежување на пченичното брашно, пред пуштањето во промет, мора да изнесува најмалку осум дена.

Одредбата на став 1 од овој член не се однесува на пченично брашно наменето за производство на тестенини.

Мелнички производи од 'рж

Член 47

Мелнички производи од 'рж, во смисла на овој правилник се: 'ржена прекрупа, брашно и посие.

Член 48

Типови на прекрупа и брашно од 'рж се:

- 1) прекрупа од типот „750“, типот „950“, и типот „1250“;
- 2) брашно од типот „750“, типот „950“ и типот „1250“.

Прекрупата и брашното од 'рж, според типовите, ги содржат следните количини пепел:

- 1) прекрупа — од 1,31% до 1,90%;
- 2) брашно од типот „750“ — од 0,70% до 0,80%;
- 3) брашно од типот „950“ — од 0,90% до 1,00%;
- 4) брашно од типот „1250“ — од 1,20% до 1,30%.

Член 49

Степенот на киселоста на прекрупата и на брашното од 'рж што се пуштаат во промет може да биде:

- 1) на прекрупата — до 5,0;
- 2) на брашно од типот „750“ — до 3,0;
- 3) на брашно од типот „950“ — до 3,5;
- 4) на брашно од типот „1250“ до 4,0.

Мелнички производи од пченка

Член 50

Мелнички производи од пченка се: прекрупа, крупица, брашно, посие и никулци, како и прекрупа, крупица и брашно за брзо подготвување на јадења („инстант-производи“).

Член 51

Во процесот на мелењето на мелничките производи од пченка мораат да се отстранат никулците.

Член 52

Степенот на киселоста на мелничките производи од пченка што се пуштаат во промет може да биде:

- 1) на прекрупа и крупица — до 3,0;
- 2) на брашно — до 4,0.

Член 53

Количината на масти во мелничките производи од пченка што се пуштаат во промет може да изнесува кај крупна прекрупа и крупица до 1,5%.

Член 54

Од пченкарна прекрупа и крупица, со посебна постапка, можат да се произведуваат пченкарни снегулки и слични производи.

Од пченкарна крупица и пченкарно брашно, со посебна постапка можат да се произведуваат пченкарна крупица и пченкарно брашно за брзо подготвување на јадења („инстант-производи“).

Член 55

Пченкарните снегулки и слични производи, и пченкарната крупица и пченкарното брашно за брзо подготвување на јадења мораат да се произведуваат од суровини што во целост ги исполнуваат условите предвидени со чл. 52 до 53 на овој правилник, а пченкарната крупица и пченкарното брашно за брзо подготвување на јадења, како готови производи, мораат да ги исполнуваат условите предвидени во тие членови, освен условите предвидени во поглед на големината на честичките.

Член 56

Приврските што се ставаат на вреките кога во нив се пакуваат производи од пченка, мораат да бидат изработени од соодветен и доволно цврст материјал (тврд картон, фолија, односно ламинирана фолија од пластична маса и др.).

Формата и бојата на приврската, како и бојата со која е отпечатен текстот на декларацијата на приврската, односно на амбалажата во која се пакуваат производите од став 1 на овој член мораат да бидат:

1) ако е во прашање пченкарна крупица — приврската мора да има елипсеста форма со жолтопортокалова боја, а текстот на декларацијата — темно-зелена боја;

2) ако е во прашање пченкарно брашно, приврската мора да има форма на правоаголник со жолтопортокалова боја, а текстот на декларацијата мора да биде со темнозелена боја.

Мелнички производ од елда

Член 57

Мелнички производ од елда во смисла на овој правилник, е елдано брашно добиено со мелење на здраво и чисто зрно од елда.

Член 58

Во брашно од елда кое се пушта во промет, количината на пепелот изнесува до 2,5%, а степенот на киселоста — 3.

Мелнички производи од јачмен и овес

Член 59

Мелнички производи од јачмен и овес се брашна добиени со преработка на здрави и чисти зрна од јачмен и овес.

Член 60

Количината на пепелот во брашното што се пушта во промет може да биде:

1) ако е во прашање брашно од јачмен — до 2,5%;

2) ако е во прашање брашно од овес — до 3,5%.

Член 61

Степенот на киселоста на брашното што се пушта во промет може да изнесува до 4,5, ако се во прашање брашно од јачмен и брашно од овес.

V. ЛЕБ И ПЕЧИВО

Член 62

Леб, во смисла на овој правилник, е производ добиен со месење, ферментација, обликување и печење на тесто замесено од житно брашно, вода или друга дозволена течност, пекарски квасец или други

средства за ферментација и кујнска сол, како основни суровини.

Во производството на леб можат да се употребуваат и додатни помошни суровини предвидени со овој правилник.

Печиво е производ добиен на начинот од став 1 на овој член, чија маса по парче не преминува 250 g.

Член 63

За производство на леб и печиво, како основни суровини, можат да се употребуваат пченично, ржено, пченкарно, јачмено, овесно и елдано брашно и прекрупци. Брашното и прекрупките за производство на леб и печиво, по квалитетот мораат да ги исполнуваат условите предвидени со овој правилник. Непосредно пред месењето брашното мора да биде просеано.

За производство на леб и печиво може да се употребува и вода за пиење или минерална вода кои мораат да ги исполнуваат условите предвидени со важечките прописи.

Член 64

Како додатни суровини за производство на леб и печиво можат да се употребуваат: овесни снегулки, брашно од соја, брашно од ориз, брашно од компир, исчистен компир, компир-пире, скроб, глутенско брашно, никулци од жита и производи изработени врз база на тие никулци, млеко, обрано млеко, млеко во прав, сурутка, сурутка во прав, згуснато млеко, млечни производи, јајца, јајца во прав, меланж од јајца, шеќер, мед, глукоза, хидролизати на скроб богати со шеќери, суво овошје, сусам, масло за јадење, масти и зачини и други суровини предвидени со овој правилник.

Синтетички средства за засладување можат да се употребуваат само за производство на леб и печиво за диететска исхрана.

За производство на леб и печиво не смеат да се употребуваат минерални масла и други производи кои не се сметаат како масла за јадење.

При подмачкување на машините за обработка на тесто, како и на калапи (садови) можат да се употребуваат средства наменети за прехранбени цели, предвидени со важечките прописи.

Член 65

Како помошни суровини за производство на леб и печиво можат да се употребат: производи и препарати врз база на дијастази; клајстеризирано брашно; производи и препарати врз база на масти и масла за јадење, глицерин и нивни естери со млечна, винска и оцетна киселина и лецитин, така што пероксидниот број на глицеридите да не преминува 8; производи и препарати врз база на пектини; пектинска киселина; алгинска киселина и нејзините натриумови и калциумови соли; брашно од рогачово семе; аскорбинска киселина; винска, оцетна, млечна и лимонска киселина, како и натриумови, калиумови соли на тие киселини; соли на пропионска киселина; сорбинска киселина и нејзини соли; сорбитол и негови естри; натриумови, калциумови и калиумови соли, на ортофосфорна и пирофосфорна киселина; калциум сулфат и калциум карбонат; препарати врз база на исушено кисело тесто; сув прехранбен квасец и екстракт на овој квасец; квасно млеко и други додатоци што се наменети за подобрување на квалитетните својства на производите.

За производство на печиво и на специјални видови леб може да се употребува и прашок за печиво, како и средства за ароматизирање, кои мораат да ги исполнуваат условите предвидени со важечките прописи.

Количината на додадената фруктоза, ксилитол, манитол и сорбитол не смеа да влијае врз зголемување на калоричната вредност на производите од нормален состав.

Член 66

Суровините што се употребуваат за производство на леб и печиво мораат да ги исполнуваат условите предвидени со важечките прописи, и не смеат да содржат примеси:

- 1) што на кој и да е начин би можеле штетно да влијаат врз човечкото здравје;
- 2) што би можеле лошо да влијаат врз изгледот, мирисот, вкусот и другите својства на лебот и печивото, како и врз нивното чување;
- 3) што на готовиот леб и печиво би му дале привидни својства во поглед на квалитетот, така што би можеле потрошувачот да го доведат во заблуда.

Суровините што се употребуваат за производство на леб и печиво не смеат да содржат микроорганизми во количини поголеми од оние што се предвидени со важечките прописи.

Член 67

Според видот на употребените суровини, лебот и печивото можат да се произведуваат и да се пуштаат во промет како:

- 1) пченичен леб и пченично печиво;
 - 2) 'ржен леб и 'ржено печиво;
 - 3) пченкарен леб;
 - 4) елдин леб;
 - 5) мешан леб и мешано печиво;
 - 6) специјален леб и специјално печиво;
 - 7) посебни видови печиво — односно пекарски производи;
 - 8) лебни трошки.
- Специјален леб и специјално печиво се:
- 1) леб со овесни снегулки;
 - 2) млечни леб и млечно печиво;
 - 3) леб збогатен со маснотии и печиво збогатено со маснотии;
 - 4) леб со јајца и печиво со јајца;
 - 5) леб со зачини, суво грозје или со суво овошје, односно со овошни преработки и печиво со зачини, суво грозје или со овошје односно со овошни преработки;

- 6) траен леб и трајно печиво;
- 7) леб за диететска исхрана и печиво за диететска исхрана;
- 8) бел леб и бело печиво збогатено со минерални соли (на калциум и железно) и со витамини;
- 9) двопек, млечен двопек и чаен двопек.

Посебни видови пекарски производи се:

- 1) полнето печиво;
- 2) буреќ — пита;
- 3) симид;
- 4) погачи;
- 5) крофни;
- 6) мекици;
- 7) перечи, февреци и слични производи;
- 8) пенерлии;
- 9) други пекарски производи.

Член 68

Според типот на употребеното пченично брашно, пченичниот леб и пченичното печиво можат да се произведуваат и пуштаат во промет како:

- 1) бел леб и бело печиво — замесени од брашно од типот „500“;
- 2) полубел леб и полубело печиво — замесени од брашно од типот „800“;

3) црн леб и црно печиво — замесени од брашно од типот „1100“;

4) грахам леб и грахам печиво — замесени од прекрупа.

За мешање на пченичен леб без посебна декларација, може да се додаде до 3% брашно од компир или до 10% варен исчистен компир или до 5% 'ржено брашно и до 2% скроб.

Член 69

'Ржен леб и 'ржено печиво можат да се произведуваат и да се пуштаат во промет замесени од 'ржено брашно од типот „750“, типот „950“ и типот „1250“.

За мешање на 'ржен леб без посебна декларација може да се додаде до 20% пченично брашно и до 3% брашно од компир или до 10% од варен исчистен компир.

Член 70

Под назив „пченкарен леб“ може да се пушта во промет леб месен од пченкарно брашно.

За производство на пченкарен леб без посебна декларација може да се додаде до 20% пченично брашно или до 20% 'ржено брашно или до 3% брашно од компир односно до 10% варен исчистен компир.

Член 71

Под називите „мешан леб“ и „мешано печиво“ можат да се произведуваат и пуштаат во промет леб и печиво месени од мешаница на пченично, 'ржено, јачмено, овесно, елдино, соино и пченкарно брашно.

Мешан леб може да се пушта во промет под посебен назив како: „'ржен мешан леб“, „елдин мешан леб“, односно „пченкарен мешан леб“ — ако за производство на таков леб е употребено најмалку 30% од односниот вид брашно: „јачмен мешан леб“ и „овесен мешан леб“ ако за производство на таков леб е употребено најмалку 20% од односниот вид брашно и „соин мешан леб“ — ако за производство на таков леб е употребено најмалку 15% соино брашно.

Одредбата на став 2 од овој член се однесува и на мешано печиво.

Член 72

Под називите „специјален леб“ и „специјално печиво“ можат да се пуштаат во промет леб и печиво подготвени со посебна технолошка постапка, или леб и печиво за чие производство е потребно посебно подготвена суровина или кои се произведуваат со употреба на додатни и помошни суровини во количини кои лебот инаку не ги содржи.

Специјалниот леб и специјалното печиво мораат да содржат количина на додатни суровини определени со овој правилник.

Сите видови специјален леб и специјално печиво се пуштаат во промет под соодветен посебен назив.

Член 73

Лебот и печивото, заради постигање на поубав изглед, можат површински да се обработат пред или по печењето со нештетни и во производството на тие производи дозволени средства.

Член 74

Под називот „леб со овесни снегулки“ може да се пушта во промет леб кој содржи најмалку 15%

снегулки од овес во однос на количината на употребеното брашно.

Член 75

Под називите „млечен леб“ и „млечно печиво“ можат да се пуштаат во промет леб, односно печиво за чие месење најмалку 50% од потребната количина вода е замесено со млеко или со соодветна количина млеко во прав. Наместо млеко може да се употреби обрано млеко или обрано млеко во прав, со тоа што тоа млеко, со додавање на соодветна количина путер или павлака, да содржи 3,2% маст.

Под називите „леб со обрано млеко“ и „печиво со обрано млеко“ можат да се пуштаат во промет производи за чие месење наместо вода е употребено само обрано млеко или соодветна количина обрано млеко во прав, со тоа што обраното млеко да содржи 8,5% сува материја.

За производство на млечен леб и млечно печиво е забрането наместо млечна маст да се употребува маргарин или други видови масти и масла.

Член 76

Под називите „леб збогатен со маснотии“ и „печиво збогатено со маснотии“ („мрсен леб“ и „мрсно печиво“) можат да се пуштаат во промет производи кои содржат најмалку 5% масти во однос на количината на употребеното брашно, пресметана врз база на 13% вода во брашното.

Член 77

Под називите „леб со јајца“ и „печиво со јајца“ можат да се пуштаат во промет производи на кои на 1 kg брашно се додадени три јајца или 124 g меланж од јајца со 75% вода или 31 g сува материја на јајца во прав, пресметан врз база на 13% вода во брашното.

Член 78

Под називите „леб и печиво со зачини“, „леб и печиво со суво грозје“ и „леб и печиво со овошје или со овошни преработки“ можат да се пуштаат во промет производи што содржат најмалку 10% суво грозје, овошје или овошни преработки, освен ако е во прашање леб и печиво со зачини, смесани на готов производ со 35% вода.

Член 79

Под називите „леб со продолжена свежина“ и „печиво со продолжена свежина“ можат да се пуштаат во промет производи што ја задржуваат свежината и подобноста за човечка исхрана најмалку 5 дена.

Член 80

Под називите „леб за дијабетичари“ и „печиво за дијабетичари“ можат да се пуштаат во промет специјални видови леб и печива изработени од пченично или од ржено брашно, на кои за месење им се додадени сировини богати со белтчини, така што количината на јаглеродни хидрати без целулоза да не преминува 30% сметани во однос на истовидни производи од нормален состав. Процентот на калориите добиени од маста не смее да преминува 35% од целокупната калорична вредност на готовиот производ.

Член 81

Под називите „бел леб збогатен со соли на калциум и железо“ или „бел леб збогатен со витамини“, односно бело печиво збогатено со тие состојки, можат да се пуштаат во промет производи изработени од пченично брашно од типот „500“ на кои им се додадени соодветни соли и витамини, со задолжително декларирање.

Член 82

Под називот „двопек“ може да се пушта во промет производ добиен од тесто замесено од брашно, маст, квасец и вода.

За производство на двопек можат да се употребат и шеќер, јајца, млеко, маснотии, сладен екстракт, сол, суво овошје, глутен од пченично брашно и други состојки предвидени со овој правилник.

Двопекот мора да содржи најмалку 3,5% маснотии во однос на готовиот производ со 7% вода.

Член 83

Под називот „млечен двопек“ може да се пушта во промет производ за чие месење најмалку 50% од потребната количина воде е заменето со млеко или со соодветна количина млеко во прав. Наместо млеко може да се употребува обрано млеко или обрано млеко во прав, со тоа што тоа млеко до даток на соодветна количина путер или павлака да содржи 3,2% маст.

Член 84

Под називот „чаен двопек“ може да се пушта во промет производ изработен од некое тесто кое содржи брашно, маснотии, шеќер, суво овошје и други состојки предвидени со овој правилник.

Член 85

Под називот „полнето печиво“ може да се пушта во промет производ кој е полнет со солена или со слатка маса за полнење.

Полнетото печиво мора да содржи најмалку 15% маса за полнење, пресметана на готовиот производ со 35% вода.

Член 86

Под називот „бурек-пита“ може да се пушта во промет производ добиен од пченично брашно од типот „500“, маснотија и вода, со додаток на мелено месо, сирење, овошје и зеленчук и на други производи со важечките прописи.

Бурек-пита мора да содржи најмалку 15% маснотија, сметана на готовиот производ со 45% вода.

Бурек-пита со месо мора да содржи најмалку 20% мелено месо, бурек-пита со сирење — најмалку 20% сирење, а бурек-пита со овошје или со зеленчук — најмалку 10% овошје или зеленчук во однос на количината на употребеното брашно, пресметано врз база на 13% вода во брашното.

Додатоците на бурек-пита во поглед на квалитетот, мораат во целост да ги исполнуваат условите за квалитетот предвидени со важечките прописи.

Член 87

Под називот „снимид“ може да се пушта во промет производ добиен од пченично брашно од типот „500“, вода и кујнска сол и други дозволени додатоци, замесен со маја од зрно слануток.

За производство на маја од слануток може да се употребува само здраво зрно од слануток и вода за пиење.

Член 88

Под називот „погачици“ може да се пушта во промет производ изработен од листено тесто добиено од пченично брашно од типот „500“ со додаток на растителна или свинска маст, димиранки или сирење.

Погачиците мораат да содржат најмалку 30% маст, сметана на употребената количина брашно, пресметано врз база на 13% вода во брашното.

Член 89

Под називот „крофни“ може да се пушта во промет производ изработен од ферментирано тесто добиено со мешање на пченично брашно од типот „530“, млеко, јајца, маснотии, шеќер и др. и додаточите предвидени со овој правилник, печен на масло, свинска или растителна маст.

Крофните можат да бидат полнети со мармалад, пекмез или со други соодветни производи.

Член 90

Под називите „переци“ и „февреци“ може да се пуштаат во промет производи изработени од ферментирано тесто кои пред печењето можат да се стиваат во алкален раствор, а потоа се печат.

Производот од став 1 на овој член не смее да содржи повеќе од 0,5% натриум хидроксид (NaOH) во однос на готовиот производ со 15% вода.

Член 91

Под називот „грисини“ можат да се пуштаат во промет производи добиени од тесто замесено од пченично брашно од типот „500“ и типот „800“ вода со додаток или без додаток на квасец, сол, шеќер и други состојки, предвидени со овој правилник.

Грисините можат да се произведат во форма на стапчиња, переци, венчиња и во други форми. Тие производи можат да се украсуваат со крупна сол, ким, кристал-шеќер или со други додатоци, предвидени со овој правилник.

Член 92

Под називот „трајно солено печиво“ можат да се пуштаат во промет производи добиени од тесто замесено од пченично брашно од типот „500“ или типот „800“, вода, сол, шеќер и други состојки предвидени со овој правилник.

Трајно солено печиво може да се произведува во форма на стапчиња, переци, венчиња и во други форми.

Производите од став 1 на овој член можат да се украсуваат со крупна сол, со ким и со други додатоци дозволени со овој правилник.

Во производството на трајно солено печиво е дозволена употреба на натриум хидроксид во максимална концентрација од 0,5% во однос на готовиот производ со 5% вода.

Член 93

Под називот „лебни трошки“ може да се пушта во промет производ добиен со мелење на исушен пченичен леб или печиво, кои се хигиенски исправни и не содржат честици на загорен леб.

Степенот на киселоста кај лебните трошки може да биде:

1) за трошки произведени од бел леб и печиво од типот „500“ — до 3;

2) за трошки произведени од полубел леб и печиво од типот „800“ — до 3,5;

3) за трошки произведени од црн леб и печиво од типот „1100“ — до 5,5%.

Лебните трошки смеат да содржат најмногу 13% вода.

Лебните трошки не смеат да содржат микроорганизми во количини поголеми од оние што се предвидени со важечките прописи.

Лебните трошки мораат да бидат оригинално запакувани, а во декларацијата мораат да имаат ознака за рокот на траењето.

Член 94

Лебот и печивото што се пуштаат во промет мораат да ги исполнуваат следните услови:

1) да се добро нараснати и да имаат правилна форма — според видот на производите;

2) кората на лебот да е дебела од 2 до 4 mm, и постепено да преминува во средина, еднолично да е печена, со ароматичен мирис и вкус, со посветла и потемна румена до мрка боја, зависно од типот на брашното и од употребените додатни и помошни суровини, и да не е испукана загорена, јагленисана, нечиста, оштетена или излупена;

3) средината да е еднолична, со природна боја својствена за употребениот тип брашно, добро развиена, порозна, со соодветни шуплини, без водести и сланинети слоеви, без грутчиња брашно и сол, доволно еластична, со природен мирис и вкус својствени за употребениот тип брашно, добро испечена и да не содржи повеќе од 47% вода во средината на лебот, а ако е во прашање печиво над 200 g, односно до 200 g да содржи вода до 40% односно 35% освен ако се во прашање специјални видови леб;

4) степенот на киселоста на белиот леб и печивото да е — до 3, на полубелиот леб до — 3,5, на црниот леб и грахам лебот — 5,5, а на 'рженот леб и на мешаниот леб — до 7,5.

Член 95

Забрането е да се пуштаат во промет леб и печиво: —

1) кои имаат испукана, нагорена, нечиста, оштетена или излупена кора освен ако се во прашање специјални видови леб и печиво;

2) чија средина е глекава, со водести и сланинети слоеви, со грутчиња на брашно или сол;

3) кои имаат неприродна боја;

4) кои имаат непријатен или неприроден мирис или вкус;

5) кои се недоволно печени;

6) кои содржат какви и да се туѓи тела;

7) кои покажуваат знаци на мувлосаност;

8) кои се замесени со маја од хмељ;

9) кои се замесени со вештачки средства за засладување освен ако е во прашање леб за дијабетичари;

10) кои содржат додатни и помошни суровини кои не се предвидени со овој правилник;

11) кои содржат повеќе од 47% вода во средината на лебот, а ако е во прашање печиво над 200 g односно печиво од 200 g кое содржи повеќе од 40%, односно повеќе од 35% вода, освен ако се во прашање специјални видови леб и печиво;

12) кои имаат степен на киселост поголем од 3 — ако е во прашање бел леб, 3,5 — ако е во прашање полубел леб, 4 — ако е во прашање полуцрн леб, 5,5 — ако е во прашање црн леб и грахам леб и 7,5 — ако се во прашање 'ржен леб и мешан леб;

13) кои содржат микроорганизми во количини поголеми од оние што се предвидени со важечките прописи;

14) кои содржат остатоци од средства за заштита на растенија, односно средства за уништување на плевели и штетници во количини поголеми од оние што се предвидени со важечките прописи.

Член 96

Квалитетот на лебот го оценуваат надлежните органи на инспекцијата според „систем на 30 бодови“, а ако е потребно — и лабораториски.

Според „систем на 30 бодови“ квалитетот на лебот се оценува по органолептички пат според својствата на квалитетот, и тоа:

- 1) волуменот на лебот — до два бода;
- 2) формата на лебот — до еден бод;
- 3) бојата на кората — до еден бод;
- 4) изгледот на површината на кората — до еден бод;
- 5) мирисот на кората — до еден бод;
- 6) дебелината и едноличноста на кората — до еден бод;
- 7) поврзаноста на кората и средината — до два бода;
- 8) бојата на средината — до два бода;
- 9) порозноста на средината — до четири бода;
- 10) водените прстени, грутчињата сол или брашно — до три бода;
- 11) мирисот на средината — до два бода;
- 12) еластичноста на средината — до три бода;
- 13) вкусот на кората и средината — до четири бода;
- 1) топливоста на кората и средината — до три бода.

Бодовите се изразуваат во цели бодови и во половини бодови, а бодување се врши во рок од 4 до 8 часа по вадењето на лебот од печка.

Лебот може да се пушта во промет ако неговиот квалитет, со оглед на својствата наведени во член 94 на овој правилник, е оценет со најмалку двасет бодови.

Член 97

Лебот и печивото во продажба на мало мораат да се завиткуваат.

Како материјал за завиткување на леб и печиво можат да се употребуваат хартија и други соодветни видови материјал за завиткување.

Транспортот на лебот и печивото, како и нивното складирање, мора да се вршат така што во целост да се обезбедат условите за зачувување на нивниот квалитет и хигиенска исправност.

Член 98

Ако лебот и печивото не се продаваат во оригинално пакување, на продажните полици мораат да бидат означени односниот вид леб или печиво и масата на одделни парчиња, како и фирмата односно називот на производителот.

Во поглед на масата дозволено е отстапување на одделни парчиња леб и печиво до 5% со тоа што просечната маса на 10 леба или 50 парчиња печиво да не смее да биде помала од декларираната маса.

Проверување на масата на лебот и печивото може да се врши најдоцна во рок од 8 до 10 часа по печењето.

Сместувањето и чувањето на лебот во складови и продавници мора да се врши на начин кој обезбедува лебот и печивото да не се деформираат, како и правилно да се проветруваат и ладат.

VI. ТЕСТЕНИНИ И СРОДНИ ПРОИЗВОДИ

Член 99

Тестенини, во смисла на овој правилник, се производи добиени со месење и обликување на пченична крупица со вода (обична тестенина) или со месење и обликување на наведените основни суровини со користење на додатни и помошни суровини (тестенини со додатоци и сродни производи).

Член 100

За производство на тестенини, како основни суровини можат да се употребуваат пченична и пченкарна крупица и пченично брашно според производителска спецификација.

Брашното и крупицата од став 1 на овој член мораат да бидат просеани, а во поглед на квалитетот и хигиенската исправност мораат да ги исполнуваат условите предвидени со овој правилник.

Водата што се употребува за производство на тестенини во поглед на квалитетот мора да ги исполнува условите пропишани за вода за пиење.

Како додатни суровини во производството на тестенини можат да се употребуваат: свежи јајца или јајца во прав или меланж од јајца, млеко или обрано млеко или млеко во прав или обрано млеко во прав или згуснато млеко, млечни преработки, преработки од овошје и зеленчук, млеко и месни преработки, брашно од легуминози, глутенско брашно, суров глутен, пченични никулци и производи врз база на тие никулци, крупици и брашно на другите жита.

Како помошни суровини во производството на тестенини можат да се додаваат производи кои служат за подобрување на квалитетот на тестенините и на слични производи или за подобрување на процесот на тоа производство, а кои се предвидени со овој правилник или со други важечки прописи.

При производството на тестенини може да се додава тестенина искршена во технолошката постапка, која во хигиенски поглед е исправна, а во количини кои не влијаат врз влошување на квалитетот на производите, под услов употребената количина на искршената тестенина пред употребата претходно да се испита во поглед на хигиенската исправност. Употребата на искршени тестенини мора посебно да се декларира.

Член 101

Тестенини и сродни производи можат да се пуштаат во промет во свежа, полусушена, исушена, печена, конзервирана и брзо смрзната состојба.

Член 102

Тестенини и сродни производи, во смисла на овој правилник, се:

- 1) обична тестенина (тестенина без додатоци);
- 2) тестенина со додатоци, и тоа:
 - тестенина со јајца;
 - тестенина со соино брашно;
 - тестенина со пченкарно брашно;
 - тестенина со млеко;
 - тестенина со обрано млеко;
 - тестенина со млечни преработки;
 - тестенина со преработки од зеленчук и овошје;
 - тестенина со месен екстракт;
 - полнета тестенина;
 - тестенина за дијабетичари;
 - диететска тестенина;
 - тестенина со други додатоци предвидени со овој правилник;
- 3) сродни производи, и тоа:
 - листови за пати и виткалници;
 - кори (млинци) без јајца;
 - кори (млинци) со јајца;
 - смеса за обложување (похување) на месо и риба.

Член 103

Под називот „тестенина со јајца“ може да се пушта во промет производ во кој на 1 kg брашно или крупица сметана на 13% вода, се додадени најмалку 3 цели јајца, или најмалку 124 g меланж од јајца сметан на 75% вода, или најмалку 31 g сува материја на јајца во прав.

Член 104

Под називот „тестенина со соино брашно“ може да се пушта во промет производ во кој на 1 kg брашно или крупица сметана на 13% вода, е додадено до 20% одмастено соино брашно.

Член 105

Под називот „тестенина со пченкарно брашно“ може да се пушта во промет производ во кој на 1 kg брашно или крупица сметана на 13% вода, е додадено до 20% пченкарно брашно.

Член 106

Под називот „тестенина со млеко“ може да се пушта во промет производ во кој на 1 kg брашно или крупица сметана на 13% вода, се додадени најмалку 25 g сува материја на млеко.

Член 107

Под називот „тестенина со обрано млеко“ може да се пушта во промет производ во кој на 1 kg брашно или крупица сметана на 13% вода, се додадени најмалку 25 g безмасна сува материја на млеко.

Член 108

Под називот „тестенина со млечни производи“ може да се пушта во промет производ во кој на 1 kg брашно или крупица сметана на 13% вода, се додадени најмалку 25 g сува материја на млечна преработка, со ознака на додадената суровина.

Член 109

Под називот „тестенина со производи од зеленчук и овошје“ може да се пушта во промет производ во кој на 1 kg брашно или крупица сметана на 13% вода, се додадени најмалку 25 g сува материја на зеленчук или овошје, со ознака на видот на додадената суровина.

Член 110

Под називот „тестенина со месен екстракт“ може да се пушта во промет производ во кој на 1 kg брашно или крупица сметана на 13% вода, се додадени најмалку 25 g сува материја на месен екстракт.

Член 111

Под називот „полнета тестенина“ може да се пушта во промет производ со додаток на производ од млеко, месо, зеленчук, овошје или од други суровини.

Полнета тестенина може да се произведува и да се пушта во промет само според производителската спецификација.

Член 112

Под називот „диететска тестенина“ може да се пушта во промет производ што е збогатен со различни хранливи состојки.

Диететската тестенина по составот мора да ги исполнува условите предвидени со важечките прописи за диететските производи.

Член 113

Под називот „листови за пити и виткалници“ можат да се пуштаат во промет производи добиени според посебна постапка, од пченично брашно од типот „500“, вода, кујнска сол и од други додатоци, предвидени со овој правилник и со други важечки прописи.

Член 114

Под називот „кори (млиници) без јајца“ можат да се пуштаат во промет производи добиени со по-

себна постапка, од пченично брашно од типот „500“, вода и кујнска сол.

Член 115

Под називот „кори (млиници) со јајца“ можат да се пуштаат во промет производи добиени со посебна постапка, од пченично брашно од типот „500“, вода и кујнска сол, со додаток, од 20 g сува материја на јајца во прав на 1 kg брашно, сметани на 13% вода.

Член 116

Под називот „смеса за обложување (похување) на месо и риба“ може да се пушта во промет производ добиен со посебна постапка од млинички производи, кујнска сол и средства за врзување, предвидени со овој правилник.

Член 117

Тестенините и сродни производи што се пуштаат во промет мораат да ги исполнуваат следните услови:

- 1) да имаат уедначена боја својствена на видот на тие производи;
- 2) тестенината да не е обосна со вештачка боја;
- 3) да имаат мирис и вкус својствени на видот на тие производи;
- 4) сувата тестенина да не содржи повеќе од 13% вода, а листовите за пити и виткалници — повеќе од 25% вода.

- 5) да не содржат повеќе од 1% кујнска сол, освен ако е во прашање смеса за обложување на месо и риби;

- 6) степенот на киселоста кај тестенините и сродни производи добиени без додатоци на преработки од овошје и зеленчук да не е поголем од 3,5;

- 7) да не се искршени во толкава количина која би влијаела врз естетскиот изглед на тестенината и сродни производи, освен ако е во прашање смеса за обложување на месо и риба.

- 8) да не содржат инсекти во кој и да е развоен стадиум, како и нивни делови, а ни екскременти и влакна од глодачи и други органски и неоргански нечистотии;

- 9) да не содржат микроорганизми во количини поголеми од количините предвидени со важечките прописи;

- 10) да не содржат остатоци од средства за заштита на растенија, односно средства за уништување на плевели и штетници во количини поголеми од оние што се предвидени со важечките прописи;

- 11) при варење на тестенините, до исчезнување на фаринозниот слој, количината која преминува во талог да не е поголема од 12%, сметана на сувата материја на тестенините.

Член 118

Тестенината, освен листови за пити и виткалници, може да се пушта во промет само во оригинално пакување.

Листовите за пити и виткалници под називот „кори за пити“ или „кори за гибаници“ мораат да бидат декларирани согласно со член 3 од овој правилник.

Називот на производот мора да биде видно истакнат на местото каде што се продава производот.

Член 119

Декларацијата за производите од член 102 на овој правилник, покрај податоците од член 3 на овој правилник, мора да содржи и податок за рокот на траењето на тие производи освен ако е во прашање обична тестенина (член 102 точка 1).

Член 120

Тестенините и сродни производи во брзо смрзнатата состојба (брзо смрзнати теста) се производи

добиедни со мешање и со обликување на наменски видови пченично брашно или пченична крупица со вода, со користење на додатни помошни суровини, а кои се брзо смрзнати со примена на ниски температури (под — 35°C) и чувани во услови на ниски температури (под — 18°C).

Член 121

За производство на брзо смрзнати теста како основна суровина може да се употребува пченична крупица или пченично брашно од типот „500“. Брашното и крупицата мораат да бидат просеани, а во поглед на квалитетот и хигиенската исправност мораат да ги исполнуваат условите предвидени со овој правилник.

Водата што се употребува за производство на тестата од став 1 на овој член во поглед на квалитетот мора да ги исполнува условите пропишани за вода за пиење.

Како додатни суровини за производство на тестата од став 1 на овој член можат да се употребуваат: свежи јајца, јајца во прав или меланж од јајца, кујнска сол, свеж или сув пекарски квасец, млеко, обрано млеко, млеко во прав, обрано млеко во прав, кондензирано млеко, преработки од овошје и зеленчук, месо и месни преработки, брашно од легуминози, соини деривати (структурни растителни протеини), глутенско брашно, пченични никулци и производи врз база на тие никулци, крупица и брашно на други жита и растителни и животински масноти.

Како помошни суровини за производство на тестата од став 1 на овој член можат да се додаваат производи кои служат за подобрување на квалитетот на смрзнатите теста или за подобрување на процесот на производството на тие теста, а кои се предвидени со овој правилник или со други важечки прописи.

Член 122

Брзо смрзнатите теста можат да се пуштаат во промет запакувани во соодветна оригинална амбалажа која им одговара на технолошките барања за брзо смрзнати прехранбени производи.

Член 123

Брзо смрзнати теста, во смисла на овој правилник, се:

1) смрзнати теста со додатоци, и тоа:
— теста со јајца;
— теста со млеко;
— теста со млечни преработки;
— теста со други додатоци предвидени со овој правилник;

2) смрзнати теста со фил, и тоа:

— теста со фил од месо;
— теста со фил од зеленчук;
— теста со фил од овошје;
— теста со други филиви.

VII. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 124

Одредбите на овој правилник не се однесуваат на производите произведени пред денот на почнувањето на неговото применување.

Член 125

Со денот на почнувањето на применувањето на овој правилник престануваат да важат одредбите на чл. 1 до 78 и чл. 90а и 97 од Правилникот за квалитетот на житото, мелничките производи, лебот и пецивото, тестенините и кексот („Службен лист на СФРЈ“ бр. 21/63, 2/64, 10/68 и 24/68).

Член 126

Овој правилник ќе се применува од 1 ноември 1977 година.

Член 127

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 07-99

12 април 1977 година

Белград

Директор
на Југословенскиот завод
за стандардизација,
Милан Крајновиќ, с. р.

573.

Врз основа на член 22 од Законот за општествена контрола на цените („Службен лист на СФРЈ“, бр. 25/72 и 35/72), претставниците на производителите и претставниците на потрошувачите склучуваат

СПОГОДБА

ЗА ПРОМЕНА НА ЗАТЕЧЕНИТЕ ЦЕНИ ЗА ПРОТИВПОЖАРНИ АПАРАТИ, НИВНИ РЕЗЕРВНИ ДЕЛОВИ И ПОЛНЕЊА

1. Претставниците на производителите и претставниците на потрошувачите на 25 април 1977 година склучија и потпишаа Спогодба за промена на затечените цени за противпожарни апарати, нивни резервни делови и полнења, со тоа што производителските организации на здружениот труд да можат да ги зголемат своите затечени продажни цени, при постојните услови на продажбата, до 7%.

2. Учесниците на оваа спогодба се обврзуваат дека производите од точка 1 на оваа спогодба ќе ги продаваат односно купуваат по цените и под условите, што се предвидени во спогодбата.

3. На оваа спогодба даде согласност Сојузниот завод за цени, со решение бр. 2665 од 25 јули 1977 година.

4. Оваа спогодба влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Претставници на производителите: „Ватроспрем“ — Белград и „Пастор“ — Загреб.

Претставници на купувачите — потрошувачи: „Ватроспрем“ — Белград, „Ватротехна“ — Загреб, „Заштита рада“ — Белград, „Гасилска опрема“ — Љубљана и „Унима“ — Сараево.

574.

Врз основа на член 22 од Законот за општествена контрола на цените („Службен лист на СФРЈ“, бр. 25/72 и 35/72), претставникот на производителот и претставниците на потрошувачите склучуваат

СПОГОДБА

ЗА ПРОМЕНА НА ЗАТЕЧЕНИТЕ ЦЕНИ ЗА МАЛОН

1. Претставникот на производителот и претставниците на потрошувачите на 15 јули 1977 година склучија и потпишаа Спогодба за промена на затечените цени за малон, со тоа што производителската организација на здружениот труд да може да ги зголеми своите затечени продажни цени, при постојните услови на продажбата, така што највисоките продажни цени да изнесуваат, и тоа за:

	Дин/kg
1) штапел стандарден, суров	39
2) ленца, сурова	42
3) стандарден нечешлан топс и НВ топс	50
4) отпад:	
— неконвертиран	18
— конвертиран	24
5) додатоци за бојосување:	
— светли нијанси	7
— средни нијанси	10
— потемни нијанси	13

2. Учесниците на оваа спогодба се обврзуваат дека производите од точка 1 на оваа спогодба ќе ги продаваат, односно купуваат по цените и под условите, што се предвидени во спогодбата.

3. На оваа спогодба даде согласност Сојузниот завод за цени, со решение бр. 2583 од 29 јули 1977 година.

4. Оваа спогодба влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Претставник на производителот: „Охис“ — Скопје.

Претставници на купувачите-потрошувачи: 24 купувачи-потрошувачи потписници на Спогодбата.

575.

Врз основа на член 22 од Законот за општествена контрола на цените („Службен лист на СФРЈ“, бр. 25/72 и 35/72), претставниците на производителите и претставниците на потрошувачите склучуваат

СПОГОДБА

ЗА ПРОМЕНА НА ЗАТЕЧЕНИТЕ ЦЕНИ ЗА ЦЕЛ-ВЛАКНО

1. Претставниците на производителите и претставниците на потрошувачите на 1 јуни 1977 година склучија и потпишаа Спогодба за промена на затечените цени за цел-влакно, со тоа што производителските организации на здружениот труд да можат да ги зголемат своите затечени продажни цени, при постојните услови на продажбата за цел-влакно до 16%, а за цел-влакно сурово, сјајно, небелено, прва класа, највисоката продажна цена да изнесува 24.8 динари за еден килограм.

На највисоката продажна цена за цел-влакно од став 1 на оваа точка можат да се засметаат следните износи, и тоа:

	Дин/kg
1) додаток за матирање	1,23
2) додаток за белење, хемиско	1,28
3) додаток за кадерење	1,35
4) додаток за бојосување во маса, и тоа за:	
— розова боја	7,80
— црвена боја	13,15
— бордо боја	14,08
— сина боја	10,42
— жолта боја	10,66
— зелена боја	9,49
— костенлива боја	10,94
— сива боја	7,04
— црна боја	5,29
— виолет боја	8,75

2. Учесниците на оваа спогодба се обврзуваат дека производите од точка 1 на оваа спогодба ќе ги продаваат односно купуваат по цените и под условите, што се предвидени во спогодбата.

3. На оваа спогодба даде согласност Сојузниот завод за цени, со решение бр. 2402 од 29 јули 1977 година.

4. Оваа спогодба влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Претставници на производителите: „Инцел“ — Бања Лука и „Вискоза“ — Лозница.

Претставници на купувачите — потрошувачи: 40 купувачи — потрошувачи потписници на Спогодбата.

576.

Врз основа на член 22 од Законот за општествена контрола на цените („Службен лист на СФРЈ“, бр. 25/72 и 35/72), претставникот на производителот и претставниците на потрошувачите склучуваат

СПОГОДБА

ЗА ПРОМЕНА НА ЗАТЕЧЕНИТЕ ЦЕНИ ЗА ЕНОТРАЧНИ И КОНЗОЛНИ ДИГАЛКИ

1. Претставникот на производителот и претставниците на потрошувачите на 7 декември 1976 година склучија и потпишаа Спогодба за промена на затечените цени за енотрачни и конзолни дигалки, со тоа што производителската организација на здружениот труд да може да ги зголеми своите затечени продажни цени, при постојните услови на продажбата, до 6%.

2. Учесниците на оваа спогодба се обврзуваат дека производите од точка 1 на оваа спогодба ќе ги продаваат односно купуваат по цените и под условите, што се предвидени во спогодбата.

3. На оваа спогодба даде согласност Сојузниот завод за цени, со решение бр. 2534 од 22 јули 1977 година.

4. Оваа спогодба влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Претставник на производителот: „Вулкан“ — Риека.

Претставници на купувачите — потрошувачи: 16 купувачи — потрошувачи потписници на Спогодбата.

577.

Врз основа на член 22 од Законот за општествена контрола на цените („Службен лист на СФРЈ“, бр. 25/72 и 35/72), претставниците на производителите и претставниците на потрошувачите склучуваат

СПОГОДБА

ЗА ПРОМЕНА НА ЗАТЕЧЕНИТЕ ЦЕНИ ЗА ГРАДЕЖНИ КУЛСКИ ДИГАЛКИ, ЗА ПРИПАГАЧКАТА ОПРЕМА И ЗА НИВНИ РЕЗЕРВНИ ДЕЛОВИ

1. Претставниците на производителите и претставниците на потрошувачите на 27 декември 1976 година склучија и потпишаа Спогодба за промена на затечените цени за градежни кулски дигалки, за припагачката опрема и за нивни резервни делови, со тоа што производителските организации на здружениот труд да можат да ги зголемат своите затечени продажни цени, при постојните услови на продажбата, до 7%.

2. Учесниците на оваа спогодба се обврзуваат дека производите од точка 1 на оваа спогодба ќе ги продаваат односно купуваат по цените и под условите, што се предвидени во спогодбата.

3. На оваа спогодба даде согласност Сојузниот завод за цени, со решение бр. 107 од 25 јули 1977 година.

4. Оваа спогодба влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Претставници на производителите: „Атмос“ — Хоче, „Белт“ — Чрномел, „Феринг“ — Грачаница, „Метална“ — TGO — Сеново и „СКИП“ — Љубљана.

Претставници на купувачите — потрошувачи: 17 купувачи — потрошувачи потписници на Спогодбата.

578.

Врз основа на член 22 од Законот за општествена контрола на цените („Службен лист на СФРЈ“, бр. 25/72 и 35/72), претставникот на производителот и претставниците на потрошувачите склучуваат

СПОГОДБА

ЗА ПРОМЕНА НА ЗАТЕЧЕНИТЕ ЦЕНИ ЗА КОНЦЕНТРАТ НА МАГНЕТИТ ЗА ТЕШКО-ТЕЧНИ СЕПАРАЦИИ

1. Претставникот на производителот и претставниците на потрошувачите на 6 мај 1977 година склучија и потпишаа Спогодба за промена на затечените цени за концентрат на магнетит за тешкотечни сепарации, со тоа што производителската организација на здружениот труд да може да ги зголеми своите затечени продажни цени, при постојните услови на продажбата, така што најголемата продажна цена за тие концентрати да изнесува 1.372 динари за една тона.

2. Учесниците на оваа спогодба се обврзуваат дека производот од точка 1 на оваа спогодба ќе го продаваат, односно купуваат по цените и под условите, што се предвидени во спогодбата.

3. На оваа спогодба даде согласност Сојузниот завод за цени, со решение бр. 1846 од 22 јули 1977 година.

4. Оваа спогодба влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Претставник на производителот: Рудник магнетита „Сува руда“ — Рашка.

Претставници на купувачите-потрошувачи: Рудници „Крека-Бановиќи“ — Тузла и „Рембас“ — Ресавица.

579.

Врз основа на член 22 од Законот за општествена контрола на цените („Службен лист на СФРЈ“, бр. 25/72 и 35/72), претставникот на производителот и претставниците на потрошувачите склучуваат

СПОГОДБА

ЗА ПРОМЕНА НА ЗАТЕЧЕНИТЕ ЦЕНИ ЗА ГРАФИТНИ, КОПИРНИ И СПЕЦИЈАЛНИ МОЛИВИ, ПАСТЕЛИ И МИНИ

1. Претставникот на производителот и претставниците на потрошувачите на 1 март 1977 година склучија и потпишаа Спогодба за промена на затечените цени за графитни, коприни и специјални моливи, пастели и мини, со тоа што производителската организација на здружениот труд да може да ги зголеми своите затечени продажни цени, при постојните услови на продажбата, до 9%.

2. Учесниците на оваа спогодба се обврзуваат дека производите од точка 1 на оваа спогодба ќе ги продаваат, односно купуваат по цените и под условите, што се предвидени во спогодбата.

3. На оваа спогодба даде согласност Сојузниот завод за цени, со решение бр. 1037 од 19 јули 1977 година.

4. Оваа спогодба влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Претставник на производителот: Творница оловака — Загреб.

Претставници на купувачите-потрошувачи: 27 купувачи-потрошувачи потписници на Спогодбата.

580.

Врз основа на член 22 од Законот за општествена контрола на цените („Службен лист на СФРЈ“, бр. 25/72 и 35/72), претставниците на производителите и претставниците на потрошувачите склучуваат

СПОГОДБА

ЗА ПРОМЕНА НА ЗАТЕЧЕНИТЕ ЦЕНИ ЗА ЛЕАНИ, ЧЕЛИЧНИ, АЛУМИНИУМСКИ И ЕЛЕКТРО РАДИЈАТОРИ

1. Претставниците на производителите и претставниците на потрошувачите на 16 март 1977 година склучија и потпишаа Спогодба за промена на затечените цени за леани, челични, алуминиумски и електро радијатори, со тоа што производителските организацији на здружениот труд да можат да ги зголемат своите затечени продажни цени, при постојните услови на продажбата, и тоа за:

- 1) леани радијатори до 9%
- 2) челични, алуминиумски и електро радијатори до 7%

2. Учесниците на оваа спогодба се обврзуваат дека производите од точка 1 на оваа спогодба ќе ги продаваат, односно купуваат по цените и под условите, што се предвидени во спогодбата.

3. На оваа спогодба даде согласност Сојузниот завод за цени, со решение бр. 1171 од 1 август 1977 година.

4. Оваа спогодба влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Претставници на производителите: 13 производители — потписници на Спогодбата.

Претставници на купувачите — потрошувачи: 26 купувачи — потрошувачи потписници на Спогодбата.

581.

Врз основа на член 22 од Законот за општествена контрола на цените („Службен лист на СФРЈ“, бр. 25/72 и 35/72), претставниците на производителите и претставниците на потрошувачите склучуваат

СПОГОДБА

ЗА ПРОМЕНА НА ЗАТЕЧЕНИТЕ ЦЕНИ ЗА ТВ ПРИЕМНИЦИ ВО БОЈА, ТВ ЦРНО-БЕЛИ ПРИЕМНИЦИ, РАДИОПРИЕМНИЦИ, АНТЕНИ ЗА ТВ И РАДИО, СТАБИЛИЗАТОРИ НА НАПОН И РЕЗЕРВНИ ДЕЛОВИ ЗА ТИЕ ПРОИЗВОДИ

1. Претставниците на производителите и претставниците на потрошувачите на 31 мај 1977 година склучија и потпишаа Спогодба за промена на затечените цени за ТВ приемници во боја, ТВ црно-бели приемници, радиоприемници, антени за ТВ

и радио, стабилизатори на напон и резервни делови за тие производи, со тоа што производителските организации на здружениот труд да можат да ги зголемат своите, затечени продажни цени за наведените производи, при постојните услови на продажбата, до 8%.

2. Учесниците на оваа спогодба се обврзуваат дека производите од точка 1 на оваа спогодба ќе ги продаваат, односно купуваат по цените и под условите, што се предвидени во спогодбата.

3. На оваа спогодба даде согласност Сојузниот завод за цени, со решение бр. 1902 од 1 август 1977 година.

4. Оваа спогодба влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Претставници на производителите: „Електронска индустрија“ — Ниш, „Горене“ — Велење, РИЗ — Загреб, „Руди Чајавец“ — Бања Лука и „Искра“ — Љубљана.

Претставници на купувачите — потрошувачи: 20 купувачи — потрошувачи потписници на Спогодбата.

582.

Врз основа на член 22 од Законот за општествена контрола на цените („Службен лист на СФРЈ“, бр. 25/72 и 35/72), претставниците на производителите и претставниците на потрошувачите склучуваат

СПОГОДБА

ЗА ПРОМЕНА НА ЗАТЕЧЕНИТЕ ЦЕНИ ЗА НАТРОН ВРЕКИ

1. Претставниците на производителите и претставниците на потрошувачите на 5 април 1977 година склучија и потпишаа Спогодба за промена на затечените цени за натрон вреки, со тоа што производителските организации на здружениот труд да можат да ги зголемат своите затечени продажни цени, при постојните услови на продажбата, до 7%.

2. Учесниците на оваа спогодба се обврзуваат дека производите од точка 1 на оваа спогодба ќе ги продаваат, односно купуваат по цените и под условите, што се предвидени во спогодбата.

3. На оваа спогодба даде согласност Сојузниот завод за цени, со решение бр. 1214 од 19 јули 1977 година.

4. Оваа спогодба влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“, а ќе се применува од денот што е утврден во Спогодбата.

Претставници на производителите: Творница сулфатне целулозе, натрон-папира и амбалаже — Маглај, „Ивица Ловинчиќ“ — Загреб, „Литопапир“ — Чачак и „Комуна“ — Скопје.

Претставници на купувачите-потрошувачи: 115 купувачи-потрошувачи потписници на Спогодбата.

583.

Врз основа на член 22 од Законот за општествена контрола на цените („Службен лист на СФРЈ“, бр. 25/72 и 35/72), претставникот на производителот и претставниците на потрошувачите склучуваат

СПОГОДБА

ЗА ПРОМЕНА НА ЗАТЕЧЕНИТЕ ЦЕНИ ЗА ГАСНИ РЕГУЛАТОРИ

1. Претставникот на производителот и претставниците на потрошувачите на 21 декември 1976

година склучија и потпишаа Спогодба за промена на затечените цени за гасни регулатори, со тоа што производителската организација на здружениот труд да може да ги зголеми своите затечени продажни цени, при постојните услови на продажбата, за гасните регулатори П-38 до 9%, а за гасните регулатори П-63 — до 7%.

2. Учесниците на оваа спогодба се обврзуваат дека производите од точка 1 на оваа спогодба ќе ги продаваат односно купуваат по цените и под условите, што се предвидени во спогодбата.

3. На оваа спогодба даде согласност Сојузниот завод за цени, со решение бр. 4590 од 25 јули 1977 година.

4. Оваа спогодба влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Претставник на производителот: „Владо Багат“ — Задар.

Претставници на купувачите — потрошувачи: 11 купувачи — потрошувачи потписници на Спогодбата.

584.

Врз основа на член 22 од Законот за општествена контрола на цените („Службен лист на СФРЈ“, бр. 25/72 и 35/72), претставникот на производителот и претставниците на потрошувачите склучуваат

СПОГОДБА

ЗА ПРОМЕНА НА ЗАТЕЧЕНИТЕ ЦЕНИ ЗА НАТРОН ХАРТИЈА

1. Претставникот на производителот и претставниците на потрошувачите на 28 декември 1976 година склучија и потпишаа Спогодба за промена на затечените цени за натрон хартија, со тоа што производителската организација на здружениот труд да може да ги зголеми своите затечени продажни цени, при постојните услови на продажбата, така што највисоките продажни цени да изнесуваат, и тоа за:

	Дин/t
1) натрон-хартија за вреки	9.125
2) натрон-хартија за кабли, изолациони	10.738
3) натрон-хартија за гумирање	10.348
4) натрон-хартија за битуменизирање	10.348
5) натрон-хартија за брусни производи	9.298
6) натрон-креп хартија	15.326
7) натрон-хартија за кибритник	12.203
8) натрон-хартија друга, еднострано мазна	9.503
9) натрон-хартија бојосана, еднострано мазна	11.813
10) обвивна полунатрон хартија, еднострано мазна	6.043

2. Учесниците на оваа спогодба се обврзуваат дека производите од точка 1 на оваа спогодба ќе ги продаваат, односно купуваат по цените и под условите, што се предвидени во спогодбата.

3. На оваа спогодба даде согласност Сојузниот завод за цени, со решение бр. 742 од 22 јули 1977 година.

4. Оваа спогодба влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“, а ќе се применува од денот што е утврден во Спогодбата.

Претставник на производителот: Творница сулфатне целулозе, натрон папира и амбалаже — Маглај

Претставници на купувачите-потрошувачи: Комбинат „Белишке“ — Белишке, „Прва искра“ —

— Барич, „Грмеч“ — Белград, „Хромос“ — Белград, „Папир“ — Белград, Творница папирне амбалаже — Грачаница, „Меркатор“ — Љубљана, „Драва“ — Осиек, „Карбон“ — Загреб, Хромос-катран-кутрилин“ — Загреб, „Графика“ — Загреб, „Содасо“ — Тузла, Картонажна товарна — Љубљана, Индустрија термопластов — Велење, „Комуна“ — Скопје, „Литопапир“ — Чачак, „Ивица Ловинчиќ“ — Загреб, „Папир-промет“ — Маглај, „Моша Пијаде“ — Светозарево, Здружене папирнице — Љубљана, „Матроз“ — Сремска Митровица, „Памо“ — Модрича и „Свето“ — Љубљана.

585.

Врз основа на член 22 од Законот за општествена контрола на цените („Службен лист на СФРЈ“, бр. 25/72 и 35/72), претставниците на производителите и претставниците на потрошувачите

СПОГОДБА

ЗА ПРОМЕНА НА ЗАТЕЧЕНИТЕ ЦЕНИ ЗА ТРИПЛЕКС-КАРТОН

1. Претставниците на производителите и претставниците на потрошувачите на 8 декември 1976 година склучија и потпишаа Спогодба за промена на затечените цени за триплекс-картон, со тоа што производителските организации на здружениот труд да можат да ги зголемат своите затечени продажни цени, при постојните услови на продажбата, така што највисоките продажни цени да изнесуваат, и тоа за:

	Дин/kg
1) триплекс-картон премачкан (хромос-картон), со бела подлога 224-300 g/m ²	6,93
2) триплекс-картон премачкан (хромос-картон), со бела подлога 301-400 g/m ²	6,82
3) триплекс-картон премачкан (хромос-картон), со бела подлога 401-800 g/m ²	6,60
4) триплекс-картон премачкан (хромос-картон), со сива подлога 224-300 g/m ²	6,82
5) триплекс-картон премачкан (хромос-картон), со сива подлога 301-400 g/m ²	6,71
6) триплекс-картон за машинско пакување 224-600 g/m ²	8,25
7) триплекс-картон премачкан (хромос-картон), со сива подлога 401-800 g/m ²	6,49
8) триплекс-картон премачкан „Астра“ колор, 224-600 g/m ²	9,57
9) триплекс-картон премачкан „АС“ 224-600 g/m ²	9,57

2. Учесниците на оваа спогодба се обврзуваат дека производе од точка 1 на оваа спогодба ќе ги продаваат, односно купуваат по цените и под условите, што се предвидени во спогодбата.

3. На ова спогодба даде согласност Сојузниот завод за цени, со решение бр. 4384 од 21 јули 1977 година.

4. Оваа спогодба влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“, а ќе се применува од денот што е утврден во Спогодбата.

Претставници на производителите: Фабрика картон и лепенке „Умка“ — Умка и Папирница „Количево“ — Количево.

Претставници на купувачите потрошувачи: 50 купувачи — потрошувачи потписници на Спогодбата.

НАЗНАЧУВАЊА И РАЗРЕШУВАЊА

Врз основа на член 43 од Законот за организацијата и делокругот на сојузните органи на управата и на сојузните организации („Службен лист на СФРЈ“, бр. 32/71, 54/71, 67/72, 21/74, 24/76, 48/76 и 34/77), Сојузниот извршен совет донесува

РЕШЕНИЕ

ЗА НАЗНАЧУВАЊЕ ДИРЕКТОР НА СОЈУЗНИОТ ЗАВОД ЗА ЦЕНИ

За директор на Сојузниот завод за цени се назначува мр Зоран Пуповац, досегашен помошник-сојузен секретар за пазар и цени.

Е. п. бр. 590
21 јули 1977 година
Белград

Сојузен извршен совет

Потпретседател,
д-р Антон Вратуша, с. р.

Врз основа на член 43 од Законот за организацијата и делокругот на сојузните органи на управата и на сојузните организации („Службен лист на СФРЈ“, бр. 32/71, 54/71, 67/72, 21/74, 24/76, 48/76 и 34/77), Сојузниот извршен совет донесува

РЕШЕНИЕ

ЗА НАЗНАЧУВАЊЕ ПОМОШНИК-СОЈУЗЕН СЕКРЕТАР ЗА НАДВОРЕШНА ТРГОВИЈА

За помошник-сојузен секретар за надворешна трговија се назначува Владимир Павегиќ, директор на Службата за маркетинг на „Загребачки велесајам“.

Е. п. бр. 592
20 јули 1977 година
Белград

Сојузен извршен совет

Потпретседател,
Доброслав Кулафиќ, с. р.

Врз основа на член 43 од Законот за организацијата и делокругот на сојузните органи на управата и на сојузните организации („Службен лист на СФРЈ“, бр. 32/71, 54/71, 67/72, 21/74, 24/76, 48/76 и 34/77), Сојузниот извршен совет донесува

РЕШЕНИЕ

ЗА НАЗНАЧУВАЊЕ ПОМОШНИК-СОЈУЗЕН СЕКРЕТАР ЗА НАДВОРЕШНА ТРГОВИЈА

За помошник-сојузен секретар за надворешна трговија се назначува Драгољуб Стефановиќ, виш советник во Југословенската банка за надворешна трговија.

Е. п. бр. 593
20 јули 1977 година
Белград

Сојузен извршен совет

Потпретседател,
Доброслав Кулафиќ, с. р.

Врз основа на член 43 од Законот за организацијата и делокругот на сојузните органи на управата и на сојузните организации („Службен лист на СФРЈ“, бр. 32/71, 54/71, 67/72, 21/74, 24/76, 48/76 и 34/77), Сојузниот извршен совет донесува

РЕШЕНИЕ

ЗА НАЗНАЧУВАЊЕ ПОТСЕКРЕТАР ВО СОЈУЗНИОТ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА ПАЗАР И ЦЕНИ

За потсекретар во Сојузниот секретаријат за пазар и цени се назначува Милорад Вуковиќ, досегашен потсекретар во тој Секретаријат.

Е. п. бр. 594
20 јули 1977 година
Белград

Сојузен извршен совет

Потпретседател,
Доброслав Кулафиќ, с. р.

Врз основа на член 43в од Законот за организацијата и делокругот на сојузните органи на управата и на сојузните организации („Службен лист на СФРЈ“, бр. 32/71, 54/71, 67/72, 21/74, 24/76, 48/76 и 34/77), Сојузниот извршен совет донесува

РЕШЕНИЕ

ЗА НАЗНАЧУВАЊЕ АМБАСАДОР ВО СОЈУЗНИОТ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА НАДВОРЕШНИ РАБОТИ

За амбасадор во Сојузниот секретаријат за надворешни работи се назначува Едвард Кљун, до сега амбасадор на СФРЈ во Турција.

Е. п. бр. 595
20 јули 1977 година
Белград

Сојузен извршен совет

Потпретседател,
Доброслав Кулафиќ, с. р.

Врз основа на член 43 од Законот за организацијата и делокругот на сојузните органи на управата и на сојузните организации („Службен лист на СФРЈ“, бр. 32/71, 54/71, 67/72, 21/74, 24/76, 48/76 и 34/77), Сојузниот извршен совет донесува

РЕШЕНИЕ

ЗА НАЗНАЧУВАЊЕ ПОМОШНИК-ПРЕТСЕДАТЕЛ НА СОЈУЗНИОТ КОМИТЕТ ЗА ЕКОНОМСКА СОРАБОТКА СО ЗЕМЈИТЕ ВО РАЗВОЈ

За помошник-претседател на Сојузниот комитет за економска соработка со земјите во развој се назначува Перица Андриќ, генерален директор на Луката Вар.

Е. п. бр. 596
20 јули 1977 година
Белград

Сојузен извршен совет

Потпретседател,
Доброслав Кулафиќ, с. р.

Врз основа на член 43 од Законот за организацијата и делокругот на сојузните органи на управата и на сојузните организации („Службен лист на СФРЈ“, бр. 32/71, 54/71, 67/72, 21/74, 24/76, 48/76 и 34/77), Сојузниот извршен совет донесува

РЕШЕНИЕ

ЗА НАЗНАЧУВАЊЕ ПОМОШНИК-ПРЕТСЕДАТЕЛ НА СОЈУЗНИОТ КОМИТЕТ ЗА ЕКОНОМСКА СОРАБОТКА СО ЗЕМЈИТЕ ВО РАЗВОЈ

За помошник-претседател на Сојузниот комитет за економска соработка со земјите во развој се назначува Никола Стефановски, поранешен амбасадор на СФРЈ во Конго — Бразавил.

Е. п. бр. 597
20 јули 1977 година
Белград

Сојузен извршен совет

Потпретседател,
Доброслав Кулафиќ, с. р.

Врз основа на член 43 од Законот за организацијата и делокругот на сојузните органи на управата и на сојузните организации („Службен лист на СФРЈ“, бр. 32/71, 54/71, 67/72, 21/74, 24/76, 48/76 и 34/77), Сојузниот извршен совет донесува

РЕШЕНИЕ

ЗА НАЗНАЧУВАЊЕ ПОМОШНИК-ДИРЕКТОР НА СОЈУЗНИОТ ЗАВОД ЗА МЕЃУНАРОДНА НАУЧНА, ПРОСВЕТНО-КУЛТУРНА И ТЕХНИЧКА СОРАБОТКА

За помошник-директор на Сојузниот завод за меѓународна научна, просветно-културна и техничка соработка се назначува Љубомир Рељиќ, досегашен помошник-директор на тој Завод.

Е. п. бр. 598
20 јули 1977 година
Белград

Сојузен извршен совет

Потпретседател,
Доброслав Кулафиќ, с. р.

Врз основа на член 43 од Законот за организацијата и делокругот на сојузните органи на управата и на сојузните организации („Службен лист на СФРЈ“, бр. 32/71, 54/71, 67/72, 21/74, 24/76, 48/76 и 34/77), Сојузниот извршен совет донесува

РЕШЕНИЕ

ЗА НАЗНАЧУВАЊЕ ПОМОШНИК-ДИРЕКТОР НА СОЈУЗНАТА ДИРЕКЦИЈА ЗА РЕЗЕРВИ НА ПРЕХРАНБЕНИ ПРОИЗВОДИ

За помошник-директор на Сојузната дирекција за резерви на прехранбени производи се назначува Милисав Воичиќ, досегашен помошник-директор на таа Дирекција.

Е. п. бр. 599
20 јули 1977 година
Белград

Сојузен извршен совет

Потпретседател,
Доброслав Кулафиќ, с. р.

Врз основа на член 43 од Законот за организацијата и делокругот на сојузните органи на управата и на сојузните организации („Службен лист на СФРЈ“, бр. 32/71, 54/71, 67/72, 21/74, 24/76, 48/76 и 34/77), Сојузниот извршен совет донесува

РЕШЕНИЕ

ЗА НАЗНАЧУВАЊЕ СОВЕТНИК НА СОЈУЗНИОТ СЕКРЕТАР ЗА НАДВОРЕШНИ РАБОТИ

За советник на сојузниот секретар за надворешни работи се назначува Недељко Зорик, началник на Управата за истражување и документација во Сојузниот секретаријат за надворешни работи.

Е. п. бр. 600
20 јули 1977 година
Белград

Сојузен извршен совет

Потпретседател,
Доброслав Кулафик, с. р.

Врз основа на член 43 од Законот за организацијата и делокругот на сојузните органи на управата и на сојузните организации („Службен лист на СФРЈ“, бр. 32/71, 54/71, 67/72, 21/74, 24/76, 48/76 и 34/77), Сојузниот извршен совет донесува

РЕШЕНИЕ

ЗА НАЗНАЧУВАЊЕ СОВЕТНИК НА ПРЕТСЕДАТЕЛОТ НА СОЈУЗНИОТ КОМИТЕТ ЗА ОПШТЕСТВЕНО ПЛАПИРАЊЕ

За советник на претседателот на Сојузниот комитет за општествено планирање се назначува мр Иван Ваденјак, претседател на Извршниот совет на Собранието на општина Сопот.

Е. п. бр. 601
20 јули 1977 година
Белград

Сојузен извршен совет

Потпретседател,
Доброслав Кулафик, с. р.

Врз основа на член 43 од Законот за организацијата и делокругот на сојузните органи на управата и на сојузните организации („Службен лист на СФРЈ“, бр. 32/71, 54/71, 67/72, 21/74, 24/76, 48/76 и 34/77), Сојузниот извршен совет донесува

РЕШЕНИЕ

ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ ПОМОШНИК-ДИРЕКТОР НА СОЈУЗНАТА УПРАВА ЗА ЦАРИНИ

Се разрешува од должноста помошник-директор на Сојузната управа за царини Данило Перовиќ, бидејќи му истекол четиригодишен период во вршењето на таа функција.

Е. п. бр. 602
20 јули 1977 година
Белград

Сојузен извршен совет

Потпретседател,
Доброслав Кулафик, с. р.

ОДЛИКУВАЊА

УКАЗ

ПРЕТСЕДАТЕЛОТ НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА ФЕДЕРАТИВНА РЕПУБЛИКА ЈУГОСЛАВИЈА

врз основа на член 337 точка 4 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија и член 4 од Законот за одликувањата на Социјалистичка Федеративна Република Југославија одлучува да се одликуваат:

Од СР Босна и Херцеговина

— за особени заслуги и постигнати успеси во работата од значење за социјалистичката изградба на земјата

СО ОРДЕН ЗАСЛУГИ ЗА НАРОД СО СРЕБРЕНИ ЗРАЦИ

Кладичанин-Перван Омера Шефика, Лешии Јосипа др Зденко, Милетиќ Владимира Благоје, Надаждиќ-Мишковиќ Милана др Милојка, Трто Махмута Исмет;

— за особени заслуги во создавањето и ширењето на братството и единството меѓу нашите народи и народности

СО ОРДЕН БРАТСТВО И ЕДИНСТВО СО СРЕБРЕН ВЕНЕЦ

Амиќиќ Марка Стојан, Аничии Лазе Илија, Ашкраба-Братиќ Крстана Мира, Бајиќ Симе Богдан, Деѓагиќ Шабана Хасан, Диздар Дервиша Фериз, Дошен Илије Ђуро, Ђаковиќ Јована Алекса, Гајиќ Марка Остоја, Ивиќ Васе Недељко, Круниќ Живка Рајко, Лакиќ Тодора Душан, Материќ-Врстовшек Михајла Марженка, Омеровиќ Махмута Хусеин, Паниќ Ђуре Милош, Петровиќ Столе Тоде, Радошевиќ Лаке Славко, Ступар Лаке Ђуро, Тешиќ Стевана Коста, Зукановиќ Муше Ибрахим;

— за покажана лична храброст во борбата против непријателот за ослободување на земјата

СО ОРДЕН ЗА ХРАБРОСТ

Амиќиќ Марка Стојан, Скопак Омера Рамо. Тодоровиќ-Старчевиќ Симе Милева, Вељовиќ Јагоша Даринка;

— за особени заслуги и постигнати успеси во работата од значење за напредок на земјата

СО ОРДЕН НА ТРУДОТ СО ЗЛАТЕН ВЕНЕЦ

Авдиќ Саџира Муслија, Бабиќ Раде Миле, Говедариќ Николае Ристо, Мехмедовиќ Ахмета Цемал, Митраниќ Ђорѓа Ђоко, Ненадиќ Гојка Веселко, Паниќ Стеве Никола, Пејановиќ Драге Јово, Петровиќ Стаменка Ранко, Сарачевиќ Шемсе Ибрахим, Шормаз Петра Светозар, Тепиќ Дамјана Петар, Васиќ Миле Милош;

— за особени заслуги во развивањето и реализирањето на концепцијата на општонародната одбрана и за успеси во издигањето на воено-стручното знаење и борбената готовност на нашите граѓани

СО ОРДЕН ЗА ВОЕНИ ЗАСЛУГИ СО ЗЛАТНИ МЕЧЕВИ

Бисер Ибрахима Салко, Гетлихер Фрање Фрањо;

— за заслуги на полето на јавната дејност со која се придонесува кон општиот напредок на земјата

СО ОРДЕН НА РЕПУБЛИКАТА СО БРОНЗЕН
ВЕНЕЦ

Анѓињ Вукашина Душан, Лазичињ Томе Милош, Мачкињ Јове Јован, Мачкињ Мије Мирко, Радак Луке Лука. Селак Мује Мурат;

— за заслуги и постигнати успеси во работата од значење за социјалистичката изградба на земјата

СО ОРДЕН ЗАСЛУГИ ЗА НАРОД СО СРЕБРЕНА
СВЕЗДА

Анѓињ Јове Мирко, Арсланагињ Алије Разија, Бабињ Марка Томо, Бибер Бега Ахмед, Бијеловињ Симуна Драгутин, Бркињ Митра Мирко, Брљак-Дура Ибре Хаска, Дангубињ Миле Душан, Деган Рудолфа др Владимир, Драгановињ Јусуфа Мухарем, Драгосавац Глише Јово, Ђукињ Боже Никола, Ђукињ Илије Васо, Ефендињ Шабана Хасан, Еминовињ-Долињ Мустафе Селвета, Фаркаш Мије Лука, Филиповињ-Дуновињ Ристе Зора, Фочо Салка Мујо, Фушко Јахија Химзо, Габела Реша Зикрија, Гашињ Симе Слободан, Гавриловињ Вучена Ђураџ, Главињ Иве Алија, Голјијанин Митра Димитрије, Гужвињ-Вигњевињ Марка Пава, Хасечињ Салиха Рагиб, Хусетовињ Хасана Халил, Имамовињ Халила Ибро, Иванек Петра Петар, Јелчињ Андрије Мирко, Јелињ Добрисава Јово, Јовановињ Ђоке Бранко, Јовановињ Дмитра Стеван, Каурин Јове Душан, Кешетовињ Агана Заим, Кнежевињ Остоје Бранко, Којињ Ђуре Богдан, Кондињ-Савињ Благоје Восиљка, Ковачевињ-Родињ Станка Ђуја, Ковачевињ Ђуре Остоја, Крајшник Остоје Урош, Кукољ Мирка Милка;

Куленовињ Бекира Екрем, Лендо Хусе Алија, Мајсторовињ Николе Стево, Максимовињ-Врховац Микана Јелена, Малешевињ Триве Тома, Мандињ Марка Станко, Миличињ Јосе Лазар, Милошевињ Миле Милован, Мркаљ Мехмеда Хусеин, Мулахметовињ Ибрахима Кана, Николињ Миливоја Милош, Панињ Илије Јанко, Патковињ Видана Стјепан, Пинчо Бајре Осман, Плочо Смаја Ахмед, Плочо Мехка Душан, Радојчињ Симе Душан, Реновица Миливоја Бранко, Рибич Душана Ђорѓо, Ризвињ Омера фатима, Салак Остоје Мирко, Савињ Николе Рајко, Симињ Пере Јово, Смајловињ Хасана Алија, Станивукковињ Светка Милан, Стевандињ-Вуцеља Јована Драгиња, Стојчињ Илије Гојко, Ступар Луке Ђуро, Сушињ Косте Јездимир, Шехињ Хусе Смајил, Тегелтија Павла Владо, Тодоровињ Миле Бошко, Тодовињ Марка Спиро, Тољагињ Николе Србољуб, Трипињ-Бајт Антона Јозефина, Васиљевињ Јове Ђорѓо, Ваван Шпире Ђуро, Веин Миле Богдан, Велињ Мехка Зијад, Влачињ Милована Милан, Влачо Милана Михајло, Војиновињ Миле Драго, Волаш Вида Никола, Вранињ Миладина Мирко, Врховац Стеве Јово, Вучковињ Гојка Јово, Вујињ Павла Милован, Вујињ Милана Станко, Вукелињ Илије Миодраг, Вукобрат-Шкондрињ Стеве Зорка, Вуковињ Милана Млађен, Загорац Тодора Никола, Зоњињ Петра Зора, Зорињ-Бањац Луке Госпава;

— за заслуги и постигнати успеси во работата од значење за напредокот на земјата

СО ОРДЕН НА ТРУДОТ СО СРЕБРЕН ВЕНЕЦ

Алета Адема Шаџир, Алињ Салке Рамиз, Алихочињ Хамдије Хикмет, Араповињ-Миловановињ Јозе Јања, Атињ Нурије Исмет, Бахтињ Рашида Расим, Баљињ Миодрага Михајло, Бандовињ Миливоја Саво, Бараковињ Мехмеда Фазлија, Бартула Пере Маријан, Бавчињ Шемса Мустафа, Бећињ Бега Ибрахим, Бешировињ Хамида Мујо, Бедињ Сејфе Бајро, Бего-

вињ-Доутлик, Винка Љерка, Вејатовињ Луке Игњат, Беровињ Јове Максим, Бибињ Бекте Бешо, Бичакчињ Фехима Мухамед, Бјелица Филипа Раде, Бојињ Игње Неделько, Бошњак Андрије Мирко, Букињ Остоје Петар, Буљбашкињ Рама Рахман, Црњац Боже Мирко, Цвјетковињ Стеве Бранко, Чамо Хусеина Цевад, Чамо Шаџира Мујо, Чангаловињ Наима Ибро, Чардаклија Халила Ајдин, Чекињ Средоја Драгољуб, Чоло Реце Смајо, Ќеха Игњата Вељо, Ѓирињ Богдана Гојко, Ѓорињ Стојана Иван, Ѓосињ Смаја Хамдо, Ѓосовињ Ахмеда Хилмија, Дрињац Мурата Шаџир, Дрљо Суље Ахмет, Данановињ-Пешто Зејнила Шефика, Ѓанко Сабита Омер, Ѓорђевињ Живојина др Радослав, Ѓукињ Ђуре Милорад, Ѓулињ Јусуфа Халил, Ѓуричињ Васкрсија Алекса, Ѓурињ Бошка Бранко, Фазлињ Шабана Адил, Фочо Салка Фадила, Фуртула Младена Невенка, Галињ Ивана Рајко, Гиговињ Илије Борислав, Гладанац Маријана Жарко, Гојковињ Јефте Вождар, Горта Ловре Иван, Хаџињ Сулејмана Сафет, Хамзињ Мехка Ахмо, Хамзињ Хамзе Авдо, Хасанбеговињ Реце Шућро, Хасановињ Суља Бајро, Хинињ Бранка Јово, Хогин Ѓулаге Ѓафер, Хисановињ Сулејмана Ѓемал, Илињ Јове Василија, Илисињ Симуна Ѓураџ, Имамовињ Шахима Мухамед, Имшировињ Хасана Мехмед, Исовињ Смаје Февзија, Ивањањ Ивана Јосип, Јанковињ Марка Михајло, Јањетовињ Бранка Лазар, Јањетовињ Михајла Војислав, Јашињ Хашима Есад, Јовињ Боже Ратко, Јанузовињ Суље Сулејман, Кадушињ Едхема Зијад, Карахасановињ Ибрахима Февзија, Карамехмедовињ Ахмета Осман, Катана Веселина Велимир, Кешетовињ Смаје Бегајет, Кешетовињ Сабита Ешреф, Кевињ Благоје Јово, Корњача Стева Лазо, Косјерина Илије Драгица, Косовињ Бошка Стево, Кошак Вацлава Антонија, Ковач-Кисињ Душана Ранка, Ковачевињ Томе Мато, Кожљак Мехмеда Хамдо, Крњајињ Милана Душан, Крѕмановињ Алексе Радојка, Крољ Алексе Светозар, Кулињ Душана Јела, Кустура Вејсила Ибрахим, Квесињ Анте Иван;

Лазаревињ Марка Душан, Лазињ Данка Драгољуб, Лажетињ Ахима Јован, Лечињ Пере Милан, Лека Ибре Алија, Липовац Симе Марко, Лукињ Илије Богдан, Лукињ Милована Гојко, Лукињ Остоје Момчило, Лукињ Душана Рајко, Махмутовињ Шерифа Рагиб, Малетињ Мирка Драго, Малетињ Јелисије Паисија, Малиновињ Душана Ранко, Мандињ Марка Мирко, Марјановињ Ђуре Стево, Маслеша Ристе Јован, Машињ Алије Ѓамил, Машињ Новице Владо, Меѓедовињ Николе Драго, Мехмедовски Реџепа Мехмед, Мезличињ Хасана Јусуф, Мићевињ Милоша Војко, Мијатовињ Душана Тодор, Милињ Станка Цвијо, Милињ Давида Раде, Милошевињ Милана Станоје, Мишељињ Николе Спасоје, Митрашиновињ Чедомира Стојан, Муфтињ Ибрахима Хусеин, Мујковињ Ејуба Фаик, Муртаџауш Мустафе Смајо, Мутињ Павла Предраг, Нало Мује Ахмо, Нанињ Бега Мехмед, Нинковињ Раде Драго, Новаковињ Продана Мијат, Нухановињ Асима Авдо, Обрадовињ Стевана Данило, Окињ Мустафе Шемсо, Окиљевињ Петка Миливоје, Омерковињ Мустафе Асим, Опарица Николе Лазо, Панињ Милоша Стојан, Пашалињ Абдулаха Ибрахим, Павловињ Илије Радослав, Павловињ Ѓорѓа Војислав, Пејињ Стојана Драгутин, Пејињ Михајла Милан, Пејињ Миле Урош, Пејкушињ Сабита Алија, Петровињ Станка Ивица, Петрушињ-Живановињ Милорада Станислава, Пињух Станка Иван, Путица Марка Душан, Радуко Светка Богдан, Рајињ Вида Никола, Рамусовињ-Сефињ Мехмеда Салета, Резињ Ѓире Алојз, Русо Сретена Страхиња, Ружојчињ Душана Здравко, Садовињ Алије Мустафа, Салихбашкињ Омера Химзо, Савињ Љубомира Вељко, Савковињ Јове Славко, Секињ Мате Нико, Селаковињ Светислава Милија, Симаковињ Стојана Војин, Сиоичињ Јусе Нурага, Сјекирица Ахмеда Алија, Смајловињ Мехе Абдурахман, Смајловињ Мехе Мустафа, Смајловињ Хамида Сабрија, Солдат Јове Душан,

Спајиќ Ивана Славко, Средојевиќ Драгоје Ђуро, Средојевиќ Милоша Спасоја, Средојевиќ Саве Здравко, Српа Авда Суљо, Станковиќ Тривуна Јово, Сућеска Ибрахима Сабит, Шахиќ Хасиба Салко, Шехиќ Јунуза Фахрудин, Шеховац Марка Марин-жо, Шеховиќ Алије Ахмет, Шимовиќ Стјепана Никола, Шиник Раде Гојко, Шиник Семеуна Милош, Шиник Јована Милован, Шормаз Петра Драгутин, Шулентиќ Ивана Иван, Табаковиќ Османа Омер, Тахмас Азиза Хајдар, Танацковиќ Драге Симо, Тасиќ Миломира Мирко, Тенцериќ Милутина Гојко, Тенцериќ Јована Вељко, Тепавчиќ Николе Сашка, Тодовиќ Јове Ристо, Томаш Јозе Милош, Тухољковиќ Мустафе Бећир, Туовиќ Михајла Гојко, Ватриќ Зејниќ Халид, Везмар Ђуре Миодраг, Вујановиќ Жарка Чедо, Вујица Мије Марија, Вујиќ Миле Милутин, Зеќ Боже Чедо, Зејниловиќ Идриза Сафет, Зељковиќ Павла Милутин, Зочевиќ Вукадина Борислав, Зукановиќ Феќе Смајил, Зукановиќ Мехмеда Смајил;

— за заслуги во развивањето и реализирањето на концепцијата на општонародната одбрана и за успеси во издигањето на воено-стручното знаење и борбената готовност на нашите граѓани

СО ОРДЕН ЗА ВОЕНИ ЗАСЛУГИ СО СРЕБРЕНИ МЕЧЕВИ

Босанчиќ Душана Остоја, Булајиќ Јована Славко, Чегар Давида Гојко, Делиќ Михајла Богдан, Џенопољац Драгутина Бранко, Ђериќ Јелисија Мир-жо, Ергарац Стевана Дане, Хуриќ Алије Хамед, Карабег Ибре Енвер, Марчетиќ Јована Мирослав, Машиќ Мехе Едхем, Машиќ Неѓа Мирко, Миладиновиќ Милана Јово, Предојевиќ Богдана Васо, Путиќ Пере Симо, Пурковиќ Милосава Младен, Табаковиќ Салка Захир Тадиќ Дане Милорад, Зориќ Семе Лазар;

— за покажана храброст во борбата против непријателот за ослободување на земјата

СО МЕДАЛ ЗА ХРАБРОСТ

Анђиќ Јове Симо, Ашкраба Владана Драгица;

— за залагање во социјалистичка изградба на земјата

СО МЕДАЛ ЗАСЛУГИ ЗА НАРОД

Амиќиќ Остоје Лако, Барјактаревиќ Авде Смајо, Дедиќ Ахмета Пашац, Деспот Јована Миле, Драгичевиќ Митра Ђорђе, Џафиќ-Месиќ Хамдије Ајша, Ђокановиќ Ђоке Јован, Франђиќ Иве Елза, Хамедовиќ Осме Ђемал, Хотиќ Ибре Хусеин, Илиќ Боже Илија, Кајиќ Лазе Душанка, Кајиш Јанка Остоја, Кешетовиќ Јапсара Заим, Ковачевиќ Шерифа Мурат, Максимовиќ Максима Јово, Мулахметовиќ Ибрахима Дедо, Мутиќ-Колариќ Драгутина Злата, Обуќина Бошка Јово, Обуќина Луке Милован, Педљиќ Хусејна Хилмо, Перенда Суље Беган, Синановиќ Емина Омер, Стојаковиќ Јове Владо, Шућур-Крешталица Марка Деса, Тановиќ Смаила Мевлу-

дин Васиљевиќ Илије Мара, Зориќ Остоје Вукашиќ, Зулиќ Ибре Мујо;

— за залагање и постигнати успеси во работата

СО МЕДАЛ НА ТРУДОТ

Аугуст Лајоша Виктор, Барјактаревиќ Фадила Мехмед, Барјактаревиќ-Шкребо Мустафина Раша, Батиниќ Радована Драго, Беговиќ Ахмета Халид, Белајиќ Мате Миле, Бреќало Џвигана Рајко, Буковица Стеве Милутин, Џериќ Јасима Џервиш, Чакариќ Дујке Иво, Чизмиќ Халима Ахмет, Диздар Чамила Сулејман, Ђидара-Шојат Стјепана Јосипа, Ђуричиќ Душана Чедо, Елказ Алије Џервиш, Фочо-Акмашија Мустафе Разија, Хаџибегановиќ Салиха Шефик, Халач Османа Шабан, Халилагиќ-Меси-ховиќ Арифа Емира, Ицановиќ Мате Иво, Јуларџија Осме Мујо, Кахриман Хашима Салем, Карачиќ Марка Андрија, Карахоџиќ Салиха Мехо, Кариќ Хуске Азиза, Киш-Ѓутинац Боже Марија, Кљајиќ Паве Лазо, Кнежевиќ Милована Душанка, Копачиќ Халила Хамид, Косиќ Василије Добринка, Круниќ Васе Ненад, Кургиќ Сулејмена Јусуф, Лигата Салке Химзо, Мачак Заима Алија, Маријан Ђорѓа Момчило, Марушиќ Пере Карло, Машиќ Уроша Марко, Миличевиќ Која Крсто, Миловановиќ Пере Рајко, Муратовиќ Уроша Слободан, Мушановиќ Ибрахима Ахмет, Музур Ђемала Рукија, Нинковиќ Пантелије Милош, Новаковиќ Триве Јово, Омербеговиќ Мехе Салко, Омерчиќ Мухамеда Булага, Омериновиќ Ибре Ферид, Османгиќ Деде Хамед, Паниќ-Анугиќ Антонија Тода, Пећанац Николе Милорад, Пејиќ Стевана Драгиќа, Пешут Саве Васулије, Петровиќ Комлена Бошко, Поџиќ Халила Мујо, Поповиќ Драгоја Милован, Поповиќ Сава Ратко, Поповиќ Милана Слободан, Прањиќ Фрање Пејо, Прањко Стипе Амброс, Рајиќ Тодора Данило, Раос Мате Никола, Ребиќ Илије Богољуб, Реѓоје Саве Реља, Рудан Мељка Манојло, Салиќ Мехмеда Фехим, Салиховиќ Бајре Бего, Секи Јозе Стипо, Сивац Алексе Ђуро, Солдо Илије Раде, Суботиќ Станоје Боро, Шабиќ Ђеѓе Адем, Шабиќ Сулејмана Велида, Шушњар Мане Владан, Тодоровиќ Ђурѓа Дамјан, Трифковиќ Анђелка Милан, Васиќ Недељка Никола, Видовиќ Марка Станко, Видовиќ Симке Станко, Вребац Боже Бошко, Вукмировиќ Животе Живко, Зељковиќ Петра Душан, Зулиќ Мустафе Авдо, Жериќ Хамдије Расим;

— за заслуги и постигнати успеси во работата врз општонародната одбрана

СО МЕДАЛ ЗА ВОЕНИ ЗАСЛУГИ

Антониќ Новаќа Остоја, Ђурђевиќ Живка Драго, Лукиќ Миле Слободан, Милинковиќ Гојќа Радо-слав, Сеферовиќ Сабида Исмет, Стојадиновиќ Стојана Војислав, Шаиновиќ Миће Раде, Тодоровиќ Ђурѓа Дамјан;

СО МЕДАЛ ЗА ВОЈНИЧКИ ДОБРОДЕТЕЛИ

Авдуќиќ Омера Салко, Бурековиќ Расима Ђемал, Дедиќ Мустафе Неџиб, Ђуриќ Михајла Ђуро,

Хоџић Мустафе Ариф, Капетановић Нике Стјепан,
Кулић Алије Сулејман, Меших Химзе Хидајет, Со-
кић Асифа Сеид.

Бр. 144
21 декември 1976 година
Белград

Претседаџел
на Републиката,
Јосип Броз Тито, с. р.

СОДРЖИНА:

	Страна
549. Уредба за Контниот план и за билансите за месните заедници — — — — —	1577
550. Уредба за издавање на уверенија и за заверување на исправи што ги придружуваат стоките при извозот — — — — —	1586
551. Уредба за деловно-техничка соработка со странски фирми во слободните царински зони — — — — —	1589
552. Уредба за дополнење на Уредбата за Сервисот за одржување на објектите за потребите за репрезентација на сојузните органи — — — — —	1590
553. Одлука за критериумите што ќе се применуваат при намалувањето на царинските стапки на увозот на бродови кој се врши врз основа на договори за купување, пријавени на банка до 15 јуни 1975 година — — — — —	1590
554. Одлука за дополнење на Одлуката за критериумите што ќе се применуваат при намалувањето на царинските стапки на увозот на сировини, репродукциони материјали и делови за вградување во 1977 година — — — — —	1590
555. Одлука за формирање на цените за производите на црната металургија — — — — —	1591
556. Одлука за показателите за искажување на резултатите од трудот на работниците и работењето на основна организација на здружен труд за периодот јануари—јуни 1977 година — — — — —	1591
557. Одлука за измена на Одлуката за формирање на цените на поодделни производи и услуги според условите на пазарот — — — — —	1592
558. Одлука за дополнење на Одлуката за максималните цени за деривати на нафта — — — — —	1592
559. Одлука за извоз на опрема која се комплетира со купување во странство на дел од опрема без увоз во Југославија — — — — —	1593
560. Одлука за извоз и увоз на стоки и услуги во малограничниот и соседниот прекуморски промет — — — — —	1593
561. Одлука за извоз и увоз на стоки во рамките на определени меѓународни саемски компензациони работи — — — — —	1594
562. Одлука за забрана на употребата на печницата од родот на 1977 година за производство на добиточна храна и за исхрана на добиток — — — — —	1595
563. Правилник за преглед на добитокот за колење и на месото и за ветеринарската контрола на животните намирици од животинско потекло — — — — —	1595
564. Правилник за внатрешното уредување на извозните кланици и објекти за обработка и преработка на јајца, млеко и риби, за начинот на вршење ветеринарска контрола во тие објекти и за организацијата на работата во нив — — — — —	1595
565. Правилник за начинот, постапката и мерките за отстранување и искоренување на лигавката и шпалот — — — — —	1595
566. Правилник за мерките и постапката за отстранување и спречување на свињската чума и атипичната чума кај живината — — — — —	1596
567. Наредба за определување на граничните премени преку кои ќе се врши увоз, извоз и провоз на добиток, добиточни производи, сировини, отпадоци и други предмети со кои може да се пренесува зараза — — — — —	1596
568. Наредба за прогласување на подрачјата заразени со карантински растителни болести и штетници — — — — —	1596
569. Наредба за условите за пуштање во промет на плодови и дрвја од питом костен заразени со рак на костеновата кора — — — — —	1596
570. Упатство за знаците врз основа на кои може да се смета дека се појавила добиточна зараза и за начинот и постапката за известување за појава на добиточна зараза — — — — —	1597
571. Правилник за метролошките услови за индукциони броила за електрична енергија — — — — —	1597
572. Правилник за квалитетот на житата, мелничките производи, лебот, печивото и тестенините — — — — —	1611
573. Спогодба за промена на затечените цени за противпожарни апарати, нивни резерви делови и полнења — — — — —	1623
574. Спогодба за промена на затечените цени за малон — — — — —	1623
575. Спогодба за промена на затечените цени за цел-влакно — — — — —	1624
576. Спогодба за промена на затечените цени за еднотрачни и конзолни дигалки — — — — —	1624
577. Спогодба за промена на затечените цени за градежни кулски дигалки, за припаѓачката опрема и за нивни резервни делови — — — — —	1624
578. Спогодба за промена на затечените цени за концентрат на магнезит за тешко-течни сепарации — — — — —	1625
579. Спогодба за промена на затечените цени за графитни, копирни и специјални моливи, пастели и миини — — — — —	1625
580. Спогодба за промена на затечените цени за леани, челични, алуминиумски и електро радијатори — — — — —	1625
581. Спогодба за промена на затечените цени за ТВ приемници во боја, ТВ црно-бели приемници, радиоприемници, антени за ТВ и радио, стабилизатори на напон и резервни делови за тие производи — — — — —	1625
582. Спогодба за промена на затечените цени за натрон вреќи — — — — —	1626
583. Спогодба за промена на затечените цени за гасни регулатори — — — — —	1626
584. Спогодба на затечените цени за натрон хартија — — — — —	1626
585. Спогодба за промена на затечените цени за триплекс-картон — — — — —	1627
Назначувања и разрешувања — — — — —	1627
Одликувања — — — — —	1629